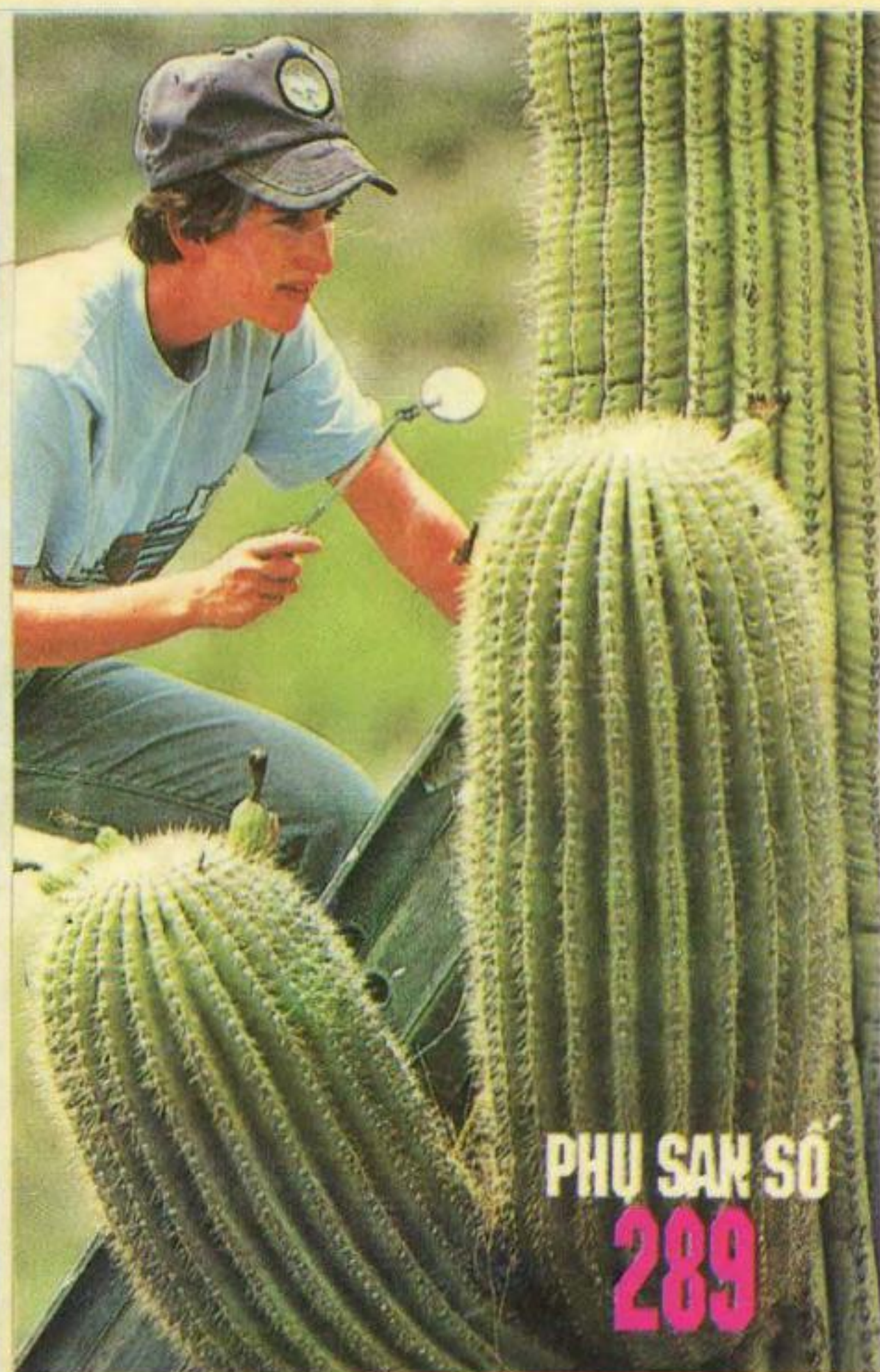
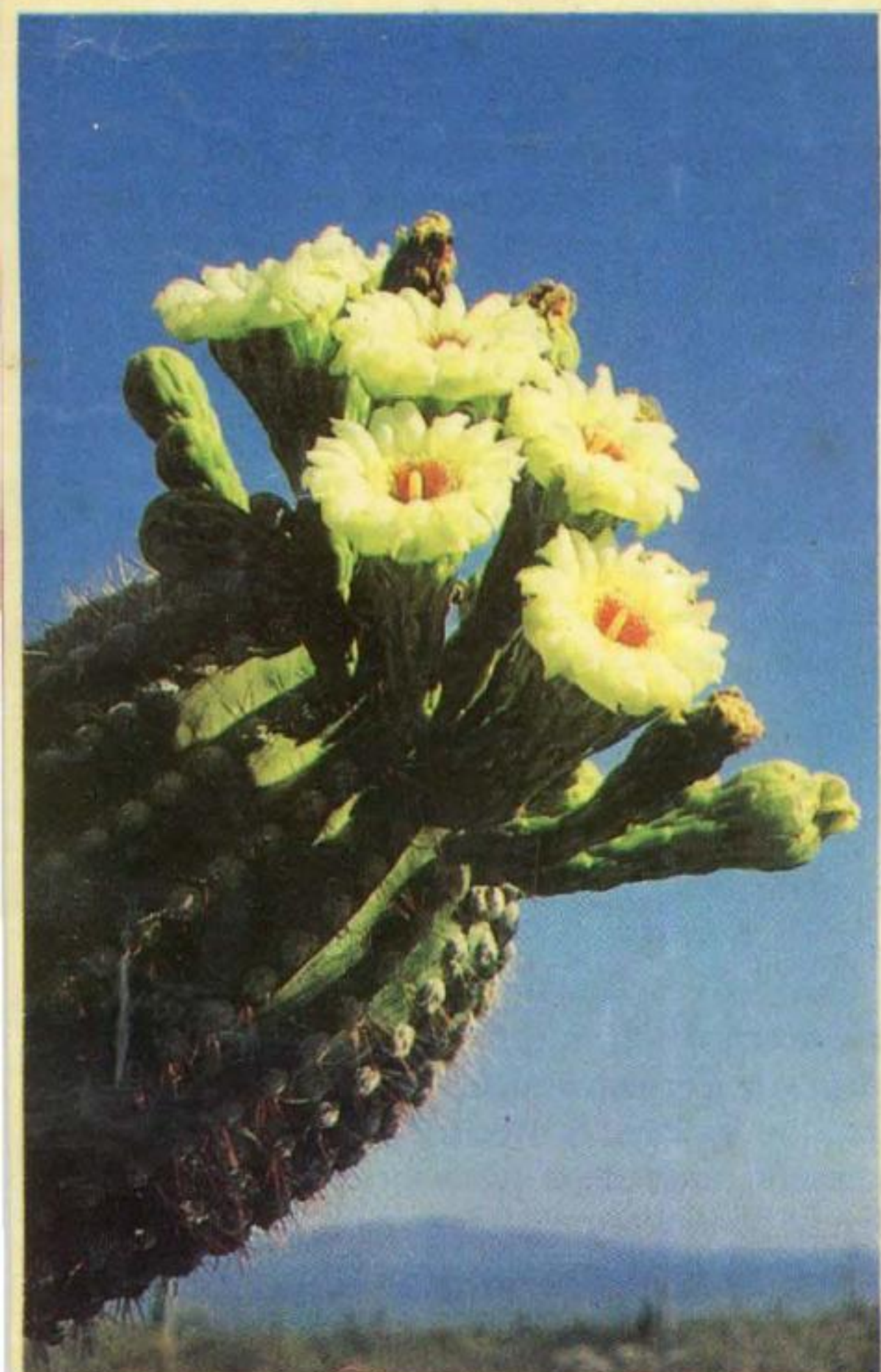

KHOA HỌC

Phổ thông

NHÂN NHẬT THỰC TOÀN PHẦN 24.10.95
TÌM HIỂU NỘI TÂM CỦA MẶT TRỜI

PHỤ SAN SỐ
289

KHOA HỌC

Phổ thông

TRONG SỐ NÀY

• Nhân Nhật thực toàn phần ngày 24/10/1995 :

Nội tâm Mặt trời qua những cơn cuồng nộ

3

• Chiến tranh... nước hoa

5

THIÊN NHIÊN, ĐẤT NƯỚC & DI TÍCH LỊCH SỬ

• Sức sống ở một miệt vườn

8

• Một trường hợp hiếm hoi : Bà mẹ sinh ra 6 con cùng một lúc

12

• Những con đường đẹp nhất châu Âu

15

• Lớn nhất thế giới : Bảo tàng Le Louvre

16

• Máy bay gia đình tại Đức và tai nạn

20

• Tấn Thủy Hoàng và triều đại nhà Tần

22

• Phụ nữ Mỹ phản ứng

25

• Người mê đi học kỳ lạ

26

• Đội bóng của các lão bà

26

• Đi tìm những bộ lạc cuối cùng của Trái đất

27

• Du lịch tới Mông Cổ

29

• Đám cưới ít tốn kém nhất

31

NHỮNG VẤN ĐỀ VỀ Y DƯỢC

• Cây Giấp cá, vị thuốc nhiều công dụng

32

• Gen ATM : thủ phạm của mọi chứng ung thư

33

• Tin mừng cho các bà mẹ :

Khống chế nạn tử vong ở trẻ sơ sinh

37

• Thuốc mới chữa ngừa bệnh AIDS

38

• Chương trình giúp bệnh nhân AIDS

khỏi những mặc cảm cô đơn

39

• Hormon chống Stress

40

• Bệnh Alzheimer : Trở lại trường hợp của ông Reagan

41

• Hãy như người Nhật : Xem mỗi hơi như là một sự sống

43

TIẾN BỘ KHOA HỌC

• Van động cơ Ceramic cực bền

47

• Vỏ tàu hỏa bằng sợi thủy tinh

48

• Thiết bị cắt tiếng "ngáy" tuyệt hảo

48

• Máy gắn nơi ngực chạy bằng pin để trợ tim

49

• Hiệu quả máy tính thế hệ mới : một giờ bằng một năm

50

• Đồng hồ ghi nhận dữ liệu từ máy vi tính

50

• Thiết bị định vị toàn cầu tiện lợi

50

• Dĩa thấu quang có dung lượng cao

51

HƯỚNG DẪN ỨNG DỤNG KHKT

• Mách bạn : Xóa vết tàn nhang

52

• Điện tử lý thú : Máy báo động dùng tia

hồng ngoại (Infrarouge)

53

• Trồng cây gây rừng ở Trường Sơn đừng quên : Quế Thanh,

Quế Quảng, một nguồn lợi nên phát triển lại

55

PHỤ SAN

SỐ 289

10-1995

GIẢI ĐÁP KHOA HỌC

- Thép không rỉ 57
- Giải đáp Tivi & Điện tử 57

NHỮNG VẤN ĐỀ KHÁC

- Thêm một chuyện giạt gân phi khoa học 59
- Để trẻ thơ làm quen với bảo tàng 60
- Một sự thật về bùa Lỗ Ban 61
- Nạn hành hung phụ nữ trong xã hội Ấn ngày nay 64
- Xử tử hình như thời Trung cổ 66
- Kỹ thuật cao của Liên Xô chạy sang Đức 68
- Hoa hậu 95 của nước Ý 70
- Tàu ngầm Nhật bị bắn chìm ở Đại Tây Dương 71
- Giấc mộng không gian 72
- Điều kiện mới 73
- Đố đây 74
- Người bạn trên đường phố 75
- Nghịch lý trên thị trường thời trang Đức 76
- Một cỗ máy sử dụng những siêu âm để nhìn 78
- Giông bão - gió có thể làm điên loạn 81
- Những cái trứng biết chạy trốn 82
- Lính Mỹ tại căn cứ ở Nhật Bản 83
- Khỏi lo chết đuối 84
- Điều gì đã làm cho các nước Đông Á có khả năng cạnh tranh mạnh ? 85
- Ngôn ngữ ký tên điện tử 86
- Hiệp định cấm thử vũ khí hạt nhân toàn cầu 87
- Những nhà thể thao lặn cần biết 88
- Ấn Độ và thị trường vũ khí Đông Nam Á 89
- Chống nóng giữa hồ bơi 90
- Đâu là giải pháp cho vấn đề thất nghiệp 91
- Bức ảnh tuyệt vời của James Nachtwey 93
- Thời trang vũ hội 95

Bìa 1 : Nghiên cứu sinh vật vùng khô hạn

KHOA HỌC PHỔ THÔNG

ISSN 0868 - 2372 * 224 Điện Biên Phủ Q.3,
TP. HỒ CHÍ MINH * ĐT: 298154

- ✪ Tổng biên tập: NGUYỄN PHƯỚC THÌN
- ✪ Phó tổng biên tập: NGUYỄN XUÂN HUY
- ✪ Thư ký tòa soạn: PHAN HỮU TRINH
- ✪ Trình bày bìa: NGUYỄN ĐÌNH NHUẬN
- ✪ Trình bày trang trong: LÊ THIÊN HƯƠNG

BÌA: CHẾ BẢN ITAXA-TRẦN PHÚ, IN TẠI PAPRINEX

RUỘT: IN TẠI XN IN LÊ QUANG LỘC

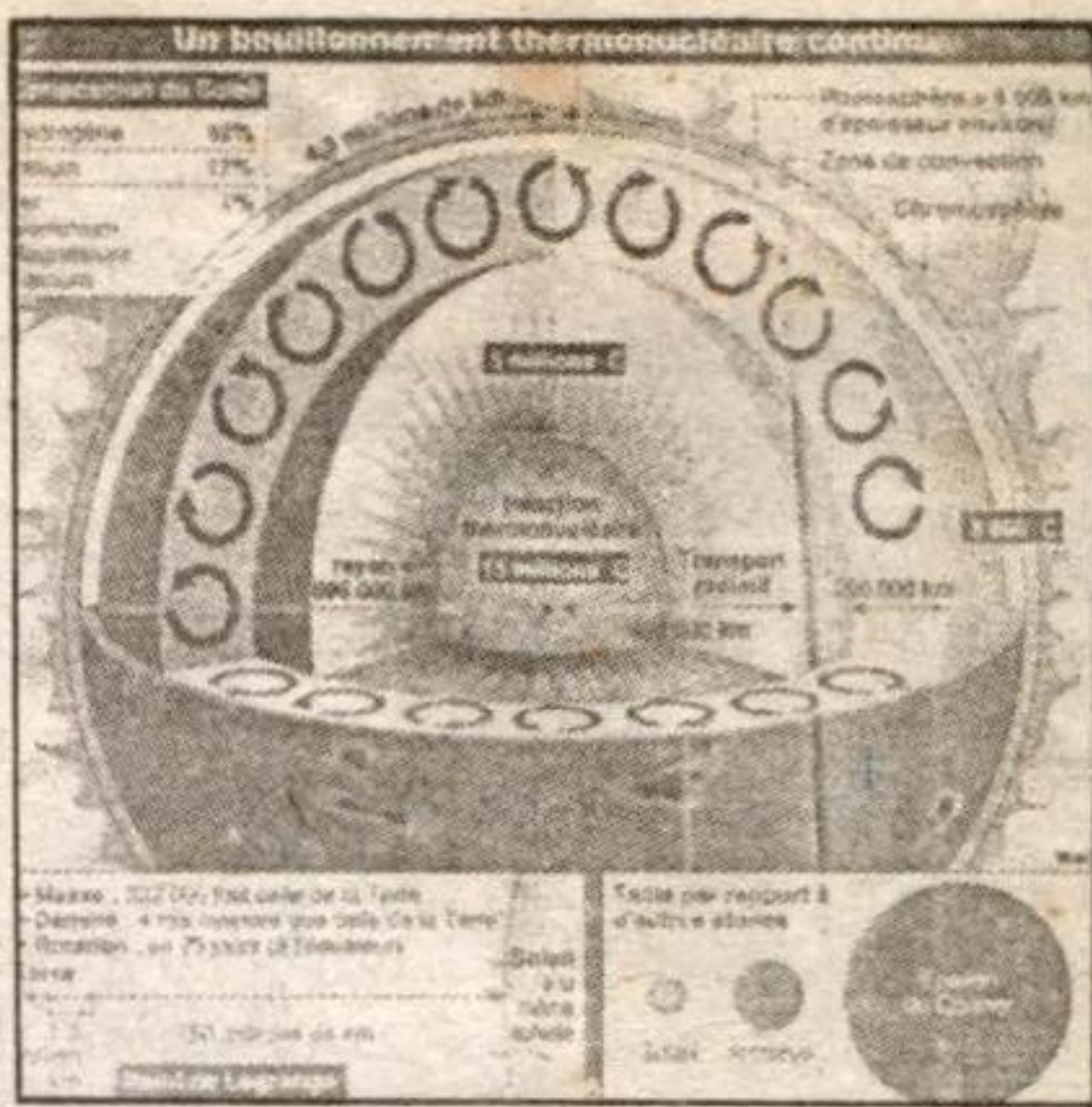
GIẤY PHÉP XUẤT BẢN SỐ 535/GPXB CỦA
BỘ VĂN HÓA - THÔNG TIN

GIÁ: 3.500 Đ
GIÁ MIỄN BẮC: 3.800 Đ

Nhân Nhật thực toàn phần ngày 24-10-1995 :

Nội tâm MẶT TRỜI

Những nghiên cứu những sự
sục sôi trên bề mặt của
Mặt trời cho phép chúng
ta tưởng tượng được cấu

trúc sâu xa của nó, đến mức là phải
đặt ra một ngành nghiên cứu mới :
địa chấn học Mặt trời.

Những nhà khoa học đã tạo ra mẫu
không hoàn chỉnh về những quá trình
nhiệt hạch, nguyên nhân sinh ra từ
trong lòng Mặt trời những sức mạnh
khổng lồ. Chúng được tỏa tia ra qua

bề mặt, nếu quả như
ta có thể dùng từ đó,
để chỉ một đại dương
lửa ồn ào, với những
làn sóng cao hàng
cây số và những chỗ
phù (protubérance)
mà từ ngày 8 tháng

7 năm 1842, nhật thực, Arago đã nhận
xét là kích thước có thể lớn hơn đường
kính của Trái đất. Tất cả những điều
đó có liên quan với một từ tính chưa
giải thích được.

Cấu trúc của Mặt trời : sự sôi trào
nhiệt hạch liên tục

- Khối lượng gấp 332.000 lần Trái đất
- Tỷ lệ: bằng 1/4 Trái đất
- Tự quay : 25 ngày/vòng trên xích đạo
- Khí quyển Mặt trời gồm có lớp sắc cầu, quang cầu
- Ở trong là lớp đối lưu - trung gian và lõi
- Thành phần : Hydrogène 82%; Hélium 17%; sắt 1%

qua những

CƠN CƯỜNG MỘ

Kể cả giai đoạn trung gian chuyển
tiếp : mối quan hệ giữa những vùng ở
nhật tâm và bề mặt của nó. Đúng là
rất phức tạp. Năng lượng tỏa ra từ
nhật tâm đòi hỏi hàng triệu năm mới

đi xa được. Chỉ sau khi vượt qua 2/3 độ dài của tia Mặt trời mới hình thành một phương thức khác. Năng lượng được truyền theo đối lưu như những lò sưởi hun nóng không khí khi tiếp xúc: những khối lạnh sẽ lấp vào thay thế.

Do đó, trên 200.000 km cuối cùng từ nhật tâm ra lớp ngoài (690.000 km) phải chăng nên nghĩ tới một hệ thống hình ống tổ chức theo thứ tự với những siêu hạt 30.000 km, những trung hạt 5000 km và cuối cùng là những hạt 1.000 km mà ta nhìn thấy trên Mặt trời như những hạt gạo hầu như thay đổi từng phút, do những trận mưa của các vật liệu, hiện tượng rất điển hình đối với những người quan sát Mặt trời trong một dụng cụ lớn.

*** Những rung động liên tục.**

Nhưng phải tính đến nhiều tác động qua lại vì những phần khác nhau trên bề mặt được cung cấp một cách không đồng bộ và không đều. Hai dụng cụ mà vệ tinh SMM (Solar Maximum Mission) đã nêu rõ mỗi chu kỳ 152 ngày lại có những vụ bùng nổ trên Mặt trời và cả ở 2 bán cầu, việc quan sát được tiến hành khá lâu - từ tháng 2 năm 1980 đến tháng 8 năm 1983, để tránh mọi sự nghi ngờ về thực tế của hiện tượng.

Nhất là những dao động cực nhanh về đường kính của Mặt trời và tốc độ những vật liệu trên bề mặt đã được quan sát từ năm 1960 ở Học viện Kỹ thuật Californie. Công trình nghiên cứu của họ từ năm 1985, qua vệ tinh khoa học Spacelab, đã thuyết phục các nhà khoa học là những lớp trên của Mặt trời liên tục là nơi xảy ra các chuyển động sóng gần giống như những sóng địa chấn trên Trái đất. Do đó mọi việc xảy ra như kiểu Mặt trời bị tác động bởi những chấn động

liên tục : Mặt trời như một cái hốc lớn mà những làn sóng âm học, do bị phản xạ hoàn toàn, không thể thoát ra được, đến mức là số cộng hưởng lên tới hàng triệu, hoặc hàng chục triệu với những thời kỳ thường từ 3 đến 60 phút và những sóng có độ dài tới hàng nghìn cây số.

Phản ứng đầu tiên chắc chắn là một sự ngạc nhiên lớn. Nhưng liền sau đó các nhà khoa học thấy đây là một dịp may. Qua việc phân tích những sóng đó, họ có thể thu được những thông tin về nội tâm của Mặt trời với triển vọng làm sáng tỏ mối quan hệ giữa nhật tâm, trung tâm phản ứng nhiệt hạch (15 triệu độ) và bề mặt của nó 5800 độ và đi tới sự hiểu biết thống nhất mà, từ xưa tới nay, chưa thực hiện được : Một ngành khoa học rất mới ra đời : địa chấn học Mặt trời.

Để phục vụ cho ngành này, sẽ có một vệ tinh : SOHO (Solar and Heliospheric Observatory) được chế tạo với sự hợp tác của Mỹ và châu Âu. Có thể mùa thu này, vệ tinh sẽ được phóng đi, một phương tiện đầu tiên trong vũ trụ nghiên cứu sự chấn động của Mặt trời. Một công trình từ không gian không những tránh được những sai lệch về thông tin, điều không tránh khỏi nếu ta quan sát từ mặt đất sau khi ánh sáng Mặt trời xuyên qua bầu khí quyển Trái đất, mà nó còn giúp cho việc quan sát được liên tục trong một thời gian dài từ một địa điểm cách xa Trái đất 1,5 triệu km về hướng Mặt trời, điểm cân bằng giữa hai sức hút của hai thiên thể (Mặt trời và Trái đất).

*** Trên tầng tử trường của chúng ta.**

Họ sẽ phóng vệ tinh Soho từ mũi
(Xem tiếp trang 7)

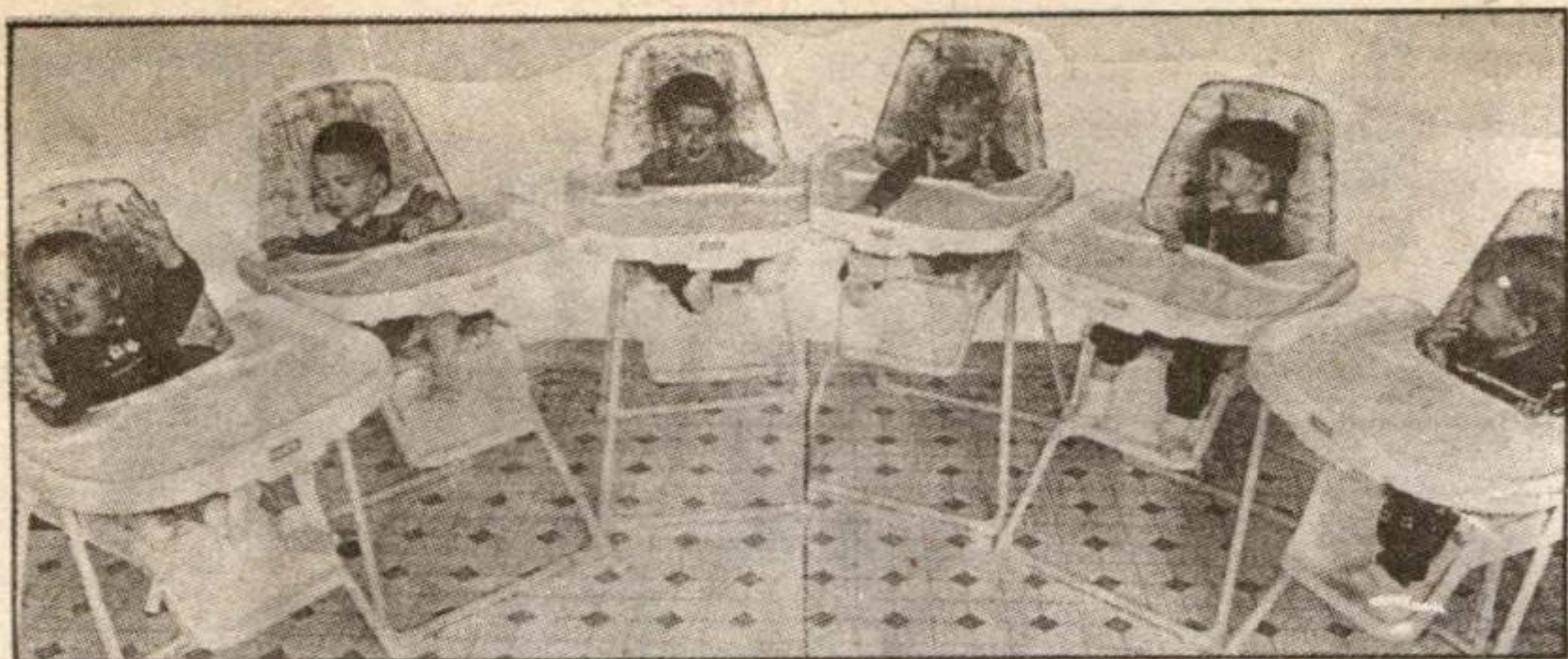
mềm nhũn. Bác sĩ thần kinh cho biết cô bị bệnh bại liệt, một chứng bệnh hay xảy ra ở phụ nữ đang mang thai. Kỳ sinh nở lần đầu của cô sắp đến. Thế là cô được đưa đến bệnh viện phụ sản. Không ngờ 5 phút sau đó bé gái Brenna Rose ra đời, đứa bé đầu tiên này chỉ lớn bằng nắm đấm tay và trông xanh xao. 3 giây sau đó cô lại cho ra đời đứa thứ 2 : cậu Julian Emerson. Chưa biết, bác sĩ Smirs ở bệnh viện giúp cô trong việc sinh nở lại báo cho cô biết cô sẽ sinh thêm ít nhất 2 đứa nữa. Và Quinn Everett cùng Claire Diane lần lượt chào đời ! Trong tâm trạng vừa mệt vừa vui thì cô lại cảm thấy có cái gì nhỏ nhỏ bằng cái chân em bé đập mạnh trong bụng, ít lâu sau các bác sĩ đã lôi ra được đứa thứ 5, nó còn sống ! Ian Michael. Cả năm đứa đều được đưa vào phòng sưởi ấm và phải có gắn máy kiểm soát nhịp tim đập. Thật không thể nào tưởng tượng nổi trong phòng vang lên những tiếng bíp bíp của 5 chiếc máy kêu theo nhịp đập của tim. Sau khi sinh đứa trẻ Ian, mực huyết áp của cô Becki bắt đầu hạ xuống, bác sĩ Smirs kiểm tra lần cuối cùng tình trạng sức khỏe bên trong cơ thể cô thì bà ta đụng phải một vật gì đó ngờ ngợ : 1 cái chân còn trong bụng. Lúc đầu bà không nói cho ai biết, phải mất 10 giây sau những người trong phòng mới biết được điều đó. Khi nghe bà reo lên "Trời ơi,

còn 1 cậu nữa" thì mọi người trong phòng dường như nín lặng vì hồi hộp. Bà tiếp "Chúng ta có đứa thứ 6 đây !", có người nào đó trong phòng hỏi "Có đứa không vậy ?" nhưng bác sĩ Smirs có đủ bằng chứng cho thấy rằng mình không đùa cợt tí nào. Hơn nữa, đây đâu phải là lúc chọc cười mọi người. Bà kéo ra đứa thứ 6 và reo lên : "Thật là một điều kỳ diệu". Đứa thứ 6 cũng là đứa cuối cùng trong lần sinh nở đầu tiên của cô Becki được đặt tên là Adrian Reed.

Mọi hoạt động trong phòng lại trở nên nhộn nhịp như cũ. Các bác sĩ, y tá xúm xít vây quanh những 6 "cục thịt nhúc nhích", lắp đặt thêm những thiết bị cần thiết cho chúng. Trong khi đó bác sĩ giám đốc của bệnh viện chỉ biết đứng im trong một góc phòng luôn miệng thốt lên : "Ồ không thể tưởng tượng nổi".

Adrian là đứa bé sinh ra sau 5 anh chị em nó lúc 5 giờ 32 phút chiều nhưng lại là đứa bé to nhất và cứng cáp nhất. Nó cân nặng gần 1kg và cất tiếng khóc rất là... kêu. Vì thiếu 1 chiếc máy sưởi ấm cho cậu ta nên các bác sĩ phải đặt cậu ta nằm chung với Brenna, đứa bé sinh đầu tiên. Chẳng bao lâu tin tức về cô Becki sinh một lúc được 6 đứa đã lan rộng khắp trong nước, khi chồng cô là Keith đến rước cô về nhà từ cổng bệnh viện thì thấy có cả một đám đông bên ngoài. Có lẽ những người này nửa ngờ vực nửa muốn chia

6 CON CÙNG MỘT LÚC

vui cùng cặp vợ chồng "vượt chỉ tiêu nhà nước" này. Keith chỉ biết mỉm cười và giơ 6 ngón tay lên. 6 đứa trẻ này cân nặng khoảng từ 1-1,5kg mỗi đứa. Chúng được giữ ở bệnh viện trong 3 tháng đầu và được đặt trong những lồng kính bằng plastic có nối với các ống dẫn oxy, dụng cụ đo tĩnh mạch, ống truyền thức ăn và máy kiểm soát tình trạng chung của cơ thể. Hàng ngày người mẹ của 6 đứa trẻ này phải làm bản báo cáo về tiến trình phát triển của con mình. Tại bệnh viện, cô thường đi hết từ lồng kính này sang lồng kính khác và nghe các y tá cho biết về tình trạng sức khỏe của mỗi đứa trẻ. Được biết, Quinn, đứa thứ 3 là đứa phát triển tốt nhất vì cậu ta rất dễ tính. Còn nhiệt độ cơ thể của Julian thì rất thất thường lúc cao lúc thấp. Claire cần đến sự chăm sóc của bác sĩ và y tá nhiều hơn nữa. Dần dần, những đứa trẻ được tháo bộ phận thông khí ra khỏi lồng kính. Các bác sĩ nhận thấy chúng phát triển rất nhanh trong thời gian đầu nhưng vào ngày 3/7 bà mẹ được cho biết đứa bé Julian thở không được bình thường và được nối với máy thông khí trở lại. Điều này là

một trở ngại vì nếu sử dụng máy thông khí nhiều thì nó sẽ có hại cho phổi đứa bé và có thể gây mù mắt nữa. May mắn cho họ, cả 6 đứa đều khỏe mạnh và đến ngày 13/7 họ có thể mang Claire và Adrian về nhà. Suốt những đêm đầu cả hai vợ chồng trẻ này phải mất ngủ vì bé Adrian luôn bị đau bụng. Nhưng với sự chăm sóc của cả ông bà nội (tức bố mẹ của Keith) bệnh tình của bé Adrian đã dứt. Đến ngày 23/7 khi họ đang sửa soạn đi rước thêm 3 đứa trẻ nữa về nhà thì nhận được tin mẹ của Keith qua đời. Sau đó vài ngày Brenna, Ian và Quinn được mang về nhà. Julian phải ở lại bệnh viện một mình vì cậu ta rất yếu ớt lại mắc phải chứng bệnh thoái vị và có thể cậu ta phải trải qua một cuộc phẫu thuật; 5 đứa trẻ kia được đưa về Geneva (Thụy Sĩ) nơi bố chúng đang làm việc. Hầu như trời lúc nào cũng phù hộ cho đôi vợ chồng trẻ này ! Julian qua được cuộc phẫu thuật và trông rất khỏe khoắn. Thế là sáu chị em được đoàn tụ với nhau. Cả gia đình này hầu như nổi tiếng khắp mọi nơi. Bất cứ nơi nào họ đến họ đều được các bác tài xế, các bà quản gia, và các phóng viên

dụ : có người đang bay trên không bỗng hết nhiên liệu. Lại có người khi cất cánh trời quang mây tạnh, nhưng mới chỉ bay được vài chục phút gặp cơn mưa và gió to và thế là không biết xử lý và chịu rơi tan xác. Hóa ra những người học lái

máy bay chỉ được dạy và thực tập trong những ngày trời quang mây tạnh chứ không phải bay ở các thời tiết khác nhau. Vì vậy khi gặp tình huống không có trong bài học lập tức lúng túng và mất khả năng điều khiển. Để có được tấm giấy phép lái máy bay ở Đức người ta phải trả chi phí cho một khóa dạy lái không dưới 50.000 Mác (khoảng 37.000 đôla).

Khi tai nạn diễn ra quá nhiều, cơ quan giám sát an toàn hàng không lấy làm khó hiểu, đã phải kiểm tra "tại chỗ" nhiều máy bay gia đình. Điều kỳ lạ họ phát hiện ra khi ngồi

trước tay lái và bay vi vu trên không để thực thi chức năng kiểm tra thiết bị cũng như trình độ phản ứng của "người lái nghiệp dư", kiểm tra viên cho biết có loại máy bay khi bay trong thời tiết hoàn toàn bình thường mà hệ thống lái tự động cũng chỉ sai hướng, đồng hồ đo độ cao không chính xác, sai số đến hàng chục mét và đã có chiếc đâm vào núi do sai số của đồng hồ đo độ cao, có chiếc chỉ bị một luồng gió đã nhanh chóng "rơi tự do" mà nếu không có tay lái chuyên nghiệp thì chuyện máy bay đâm xuống đất, xuống núi là không tránh khỏi.

Tờ Pilop und Flugzeug (Phi công và máy bay) thì cho rằng chất lượng dạy lái ở trường của Đức tồi nhất thế giới! ★

THẾ PHƯƠNG
(Theo Spiegel)

ẤN
HÌNH
HOÀNG

VÀ TRIỀU ĐẠI NHÀ TẦN

♦ PTS. LÊ VĂN QUANG

Phó Chủ nhiệm Khoa Lịch sử, Đại học Tổng hợp TP. Hồ Chí Minh

22 KHOA HỌC PHỔ THÔNG

Nói đến nhà Tần, người ta không thể không nhắc tới Tần Thủy Hoàng (259-210 TCN). Cuộc đời và sự nghiệp đế vương của Tần Thủy Hoàng từ lâu đã là đề tài cho không biết bao nhiêu sử gia, văn sĩ, chính khách, thi nhân... quan tâm nghiên cứu. Chỉ đơn cử một ví dụ, bộ "Sử ký" lừng danh thế giới của Tư Mã Thiên - nhà sử học vĩ đại của Trung Quốc đã dành 2 bán kỷ viết về nhà Tần và Tần Thủy Hoàng. Cho đến ngày nay đề tài về Tần Thủy Hoàng và triều đại Tần vẫn là nguồn cảm hứng say mê của nhiều công trình nghiên cứu, sáng tạo nghệ thuật.

Vậy, tại sao đời nhà Tần trước và sau Tần Thủy Hoàng có không ít quân vương và hoàng đế, nhưng người ta chỉ quan tâm tập trung vào nhân vật Tần Thủy Hoàng và triều đại của ông ta ?

Điều này có rất nhiều nguyên nhân. Song, ở đây chỉ xin đề cập tới một vài khía cạnh của vấn đề hầu giúp bạn đọc có thể hiểu thêm về nhân vật Tần Thủy Hoàng và một thời kỳ đặc sắc trong lịch sử Trung Hoa.

✦ Thân thế Tần Thủy Hoàng

Có thể nói đây là cả một thiên bí tích về *tình sử* và *âm mưu buôn bán* chính trị lừng danh trong lịch sử mà Tư Mã Thiên đã đề cập trong "Truyện Lã Bất Vi" và "Đông Chu Liệt Quốc".

Tần Thủy Hoàng sinh vào tháng giêng năm thứ 48 đời Tần Chiêu Vương (259 TCN) ở Hàm Đan (nước Triệu) - có tên là Chính, họ Triệu (lấy họ mẹ là Triệu). Về danh nghĩa Tần Thủy Hoàng là con của Dị Nhân (tức Tử Sở, sau lên ngôi lấy hiệu là Trang Tương Vương), nhưng thực tế lại là con của

một thương gia giàu có tên Lã Bất Vi.

Số là, An Quốc Quân (tên Lâm, tự là Tử Hề), là thái tử của nước Tần, kế vị Tần Chiêu Vương. An Quốc Quân có nhiều vợ và hơn 20 người con. Dị Nhân là con thứ của An Quốc Quân, nhưng mẹ của Dị Nhân (Hạ Cơ) không được sủng ái, không may mắn sớm. Khi Tần - Triệu giao hảo, thì Dị Nhân phải chịu số phận hẩm hiu, bị chọn làm con tin của Tần ở nước Triệu (lúc đó Trung Quốc bị chia năm xẻ bảy nước, luôn có hỗn chiến với nhau. Trong quá trình xung đột, giao hảo hoặc liên minh, giữa các nước thời Chiến Quốc thường có lệ gởi con tin cho nhau để làm bằng chứng, bảo đảm. Và các con tin phải là nhân vật quan trọng, "có giá trị").

Làm con tin rất nguy hiểm. vì nếu có xung đột hoặc chiến tranh thì sẽ bị giết. Dị Nhân cũng đã nhiều phen đứng trước nguy cơ bị giết, vì Tần và Triệu thường có xung đột.

Giữa lúc đó, Lã Bất Vi đến Hàm Đan, thấy tình cảnh khốn khó của Dị Nhân nên nảy ra âm mưu mua vua, bán chúa lừng danh kim cổ. Vì biết An Quốc Quân sẽ kế vị Tần Chiêu Vương, mà vợ chính của An (Hoa Dương phu nhân) không có con. Lã Bất Vi đã bỏ ra ngàn vàng lo liệu cho Dị Nhân trở thành con nuôi của Hoa Dương phu nhân, với ý đồ Dị Nhân sẽ là thái tử kế vị ngôi vua của An Quốc Quân.

Sau đó, Lã Bất Vi còn đem thiếp (lúc ấy đã có thai 2 tháng) của mình làm vợ Dị Nhân với âm mưu con mình sẽ lên ngôi khi Dị Nhân qua đời.

Quả nhiên, theo tính toán của Lã Bất Vi, Triệu Cơ sinh Triệu A Chính (Tần Thủy Hoàng sau này). Tương truyền rằng, Dị Nhân không hề nghi

ngờ Tần Thủy Hoàng không phải là con mình, vì sau khi lấy Dị Nhân được 10 tháng Triệu Cơ mới sinh con. A Chính sinh ra đã có vài cái răng, trán rộng, mũi to, mắt dài, trông mắt có 2 con ngươi, tiếng khóc vang to... và có ráng đỏ rục nhà, muôn chim lượn múa. Đó là điềm chân chúa ra đời (!)

Năm 251 TCN, cha Dị Nhân lên ngôi (An Quốc Quân), lập Dị Nhân làm thái tử. Triệu Cơ và A Chính được đón về nước Tần. Chỉ sau 1 năm làm vua An Quốc Quân chết (người ta cho rằng Lã Bất Vi đầu độc).

Dị Nhân lên ngôi lấy hiệu là Trang Tương Vương, phong họ Lã làm thừa tướng, Triệu Cơ làm hoàng hậu và A Chính làm thái tử. Ba năm sau, Lã lại đầu độc chết Dị Nhân, đưa A Chính lên ngôi, lúc đó mới 13 tuổi (247 TCN).

Từ năm 247 - 221 TCN Tần Vương Chính lần lượt chinh phục lục Quốc (Hàn, Triệu, Sở, Yên, Tề, Ngụy) và thống nhất Trung Quốc lấy đế hiệu là Tần Thủy Hoàng.

*** Đánh giá triều đại nhà Tần và nhân vật Tần Thủy Hoàng.**

Đó là một vấn đề vốn có nhiều phức tạp. Nói đến Tần Thủy Hoàng, người ta nghĩ ngay đến một bạo chúa khét tiếng tàn ác trong lịch sử.

Quả thật, tên tuổi Tần Thủy Hoàng đã gắn liền với việc đốt sách, chôn học trò, với những cung A Phòng, Lăng Ly sơn, với Vạn Lý Trường Thành và với chiến tranh. Nhưng nếu chỉ nhấn mạnh như vậy, thì cách đánh giá Tần Thủy Hoàng không khỏi rơi vào phiến diện.

+ Ở phương diện khác, phải khẳng định rằng, Tần Thủy Hoàng đã có công rất lớn trong việc *chấm dứt thời kỳ hỗn chiến, cát cứ lâu dài* của Đông

Chu Liệt Quốc hàng mấy trăm năm và *thống nhất được Trung Quốc*.

+ Lập một *chế độ phong kiến trung ương tập quyền* có nghĩa là chế độ của Tần Thủy Hoàng đã đáp ứng yêu cầu phát triển khách quan của lịch sử Trung Quốc khi ấy. Đó là mốc lịch sử đánh dấu sự cáo chung của chế độ chiếm hữu nô lệ, và sự tiến bộ hơn của hình thái phong kiến Trung Quốc lúc đó. Triều đại nhà Tần do Tần Thủy Hoàng sáng lập đã mở đầu cho chế độ phong kiến trung ương tập quyền trên 2000 năm ở Trung Quốc mà thiết chế là đề cao *pháp trị*. Nó có ý nghĩa, đã ảnh hưởng không nhỏ tới thiết chế hành chính nhà nước phong kiến Trung Quốc sau này.

+ Tuy nhiên, để thực thi được sứ mệnh lịch sử đó, Tần Thủy Hoàng đã phải thi hành nhiều chính sách bạo ngược gây nổi bất bình sâu sắc của nhân dân. Ở đây có thể khái quát một vài điểm sau :

1) *Thống nhất Trung Quốc* (diệt lục quốc) là việc làm hợp qui luật. Thì việc chiến tranh xâm lược (trong đó có Việt Nam) là phản động.

2) Ở trong nước, Tần Thủy Hoàng đề cao Pháp trị đến mức đốt sách, chôn học trò, di dân cưỡng bức... nhằm chấm dứt nạn cát cứ, củng cố nhà nước trung ương tập quyền. Nhưng lại phá hoại nghiêm trọng nền văn hóa và tri thức của Trung Hoa cổ đại, thể hiện sự hà khắc, bạo chúa, chế độ chuyên chế coi rẻ mạng sống của nhân dân.

3) Trong lúc nhân dân còn cực khổ, điêu linh vì chiến tranh hàng thế kỷ, thì sau khi Tần Thủy Hoàng xưng đế chiến tranh vẫn tiếp diễn. Thuế thời này đánh vào nông dân tăng 20 - 30 lần so với trước. Tần Thủy Hoàng còn

cho xây dựng những công trình tốn kém phục vụ cho cuộc sống xa hoa của mình như A Phòng, Lăng Ly Sơn, Vạn Lý Trường Thành... làm kiệt quệ sức dân. Khi Tần Thủy Hoàng chết còn có hàng trăm người bị chôn theo...

Tất cả những điều đó, Tần Thủy Hoàng trước con mắt của nhân dân như là tên bạo chúa, hơn là minh quân có tài và có công đối với sự phát triển khách quan của Trung Quốc đương đại. Cuộc khởi nghĩa của Trần Thắng, Ngô Quân v.v... chính là sự phê phán bằng vũ khí một chế độ chỉ thay sự áp bức bóc lột này bằng sự áp bức bóc lột khác,

là sự phản kháng trực tiếp trước những chính sách hà khắc, bạo ngược của triều đại Tần Thủy Hoàng.

Đó cũng là một trong những nguyên nhân cơ bản nhất khiến triều đại nhà Tần nhanh chóng bị sụp đổ, để thay thế bằng một triều đại tiến bộ hơn.

Nghiên cứu, tìm hiểu triều đại nhà Tần và nhân vật Tần Thủy Hoàng cả về mặt khoa học và nghệ thuật là điều cần thiết và hết sức bổ ích. Từ đó người ta có thể chiêm nghiệm, rút ra được những bài học quý giá cho bản thân mình.★

L.V.Q

Phụ nữ Mỹ phản ứng !

Mới đây nhiều nhóm thanh nữ Mỹ khi đến các bảo tàng nghệ thuật, các phòng tranh... họ đã mang theo mặt nạ của loài vượn người để phản đối nghệ thuật tạo

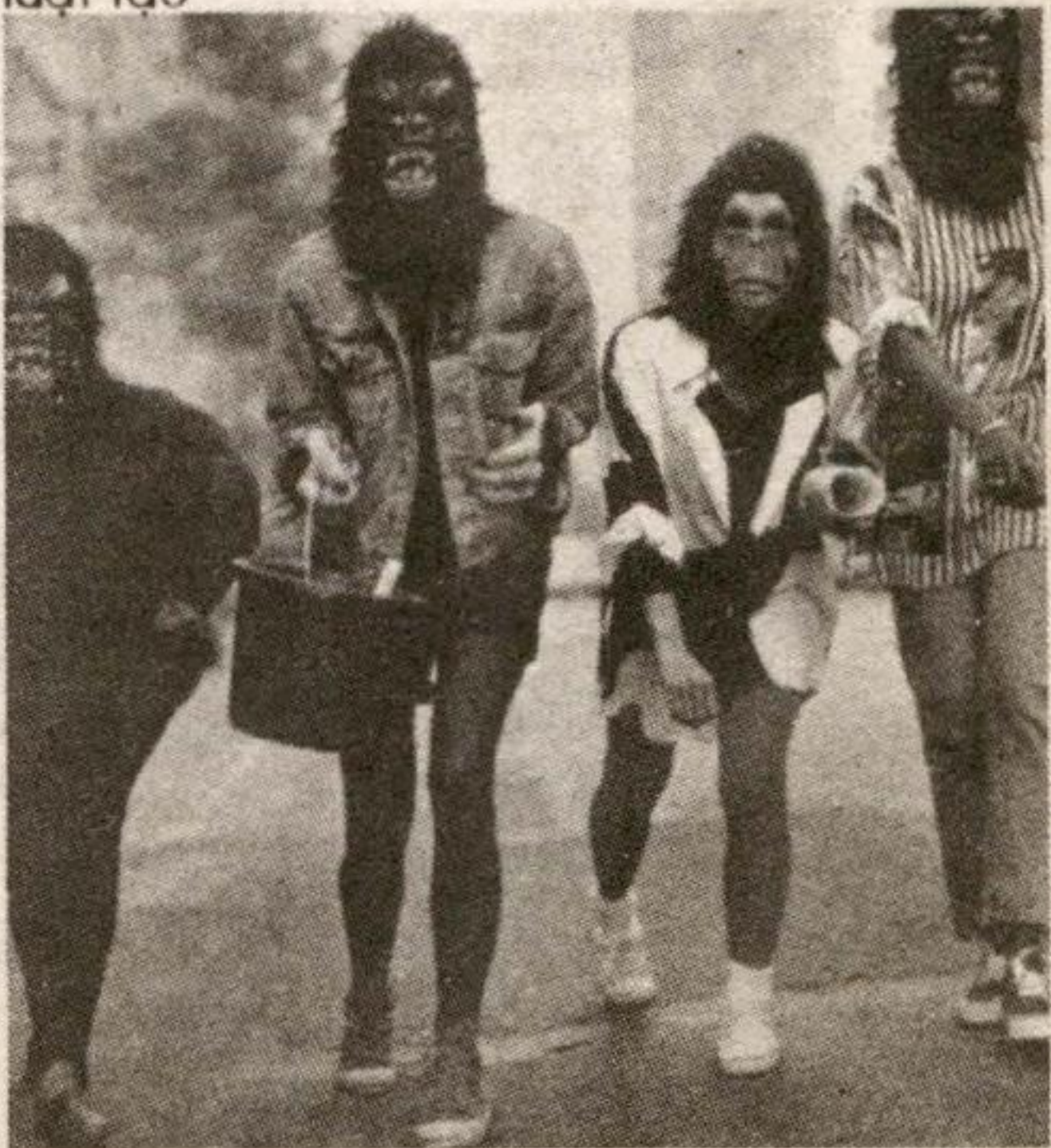
hình dường như chỉ thể hiện người phụ nữ trần truồng, kêu gọi. Mười năm nay thanh nữ Mỹ liên tri phản kháng, nhưng tình hình chẳng thay đổi được bao nhiêu. Giờ đây họ thành lập nhóm "Các cô gái vượn người Guerrilla" mỗi khi đến bảo tàng nghệ thuật, các phòng tranh...

Họ cũng đã nêu vấn đề lên báo chí với các câu hỏi: Phải chăng phụ nữ cũng phải ở trần truồng mới được cho vào xem bảo tàng nghệ thuật ?

Họ cũng cho biết trong phòng "nghệ thuật hiện đại" chỉ có 5% người được trưng bày tác phẩm là phụ nữ, thế mà 85% lại là chủ đề về phụ nữ - và đương nhiên đa số là tranh khỏa thân.★

PHÚ AN

(Theo Spiegel)

Người mê đi học KỶ LẠ !

cùng lớp. Sau khi đã được 5 điểm hạng A, anh được

Một câu chuyện khó tin nhưng có thật, tại Anh, có một người "khoái" đi học đến nỗi đã giả dạng thiếu niên, xin đi học trở lại, từ hồi tháng 8 năm 1994 và mãi cho đến bây giờ thì mới bị phát giác. Anh chàng Brown đã có 32 cái xuân xanh nhưng đã giả làm một cậu học trò... 17 tuổi ! xin vào học trung học ở một trường rất uy tín. Anh đã học ở đó suốt cả năm trời thì mới bị phát hiện, dù rằng cách đây khoảng 20 năm, anh đã học ngay tại trường này, không có giáo viên nào tại trường cũ nhận ra anh. Dáng vẻ trẻ trung của anh cũng thuyết phục luôn cả các bạn choai choai học

nhập vào trường đại học y khoa.

Tháng trước, khi đi chơi tại Tây Ban Nha, anh bị cảnh sát Tây Ban Nha thẩm vấn vì một vụ xung đột ở quán rượu và khi họ lục soát căn phòng của anh tại khách sạn, thì họ tìm thấy đến hai thẻ thông hành, một cái ghi anh 17 tuổi, cái kia ghi anh 32 tuổi. Nội vụ được đưa về nước Anh và rồi anh chàng Brown bị lật tẩy. Mọi người đều kinh ngạc với anh chàng kỳ lạ này. Người ta đang tìm nguyên nhân tại sao và làm thế nào một người lớn tuổi như vậy có thể qua mắt được mọi người để nhảy vào làm một cậu học sinh bé con !.★

HOÀNG ANH

(Theo tin nước ngoài, 9/95)

ĐỘI BÓNG CỦA CÁC LÃO BÀ

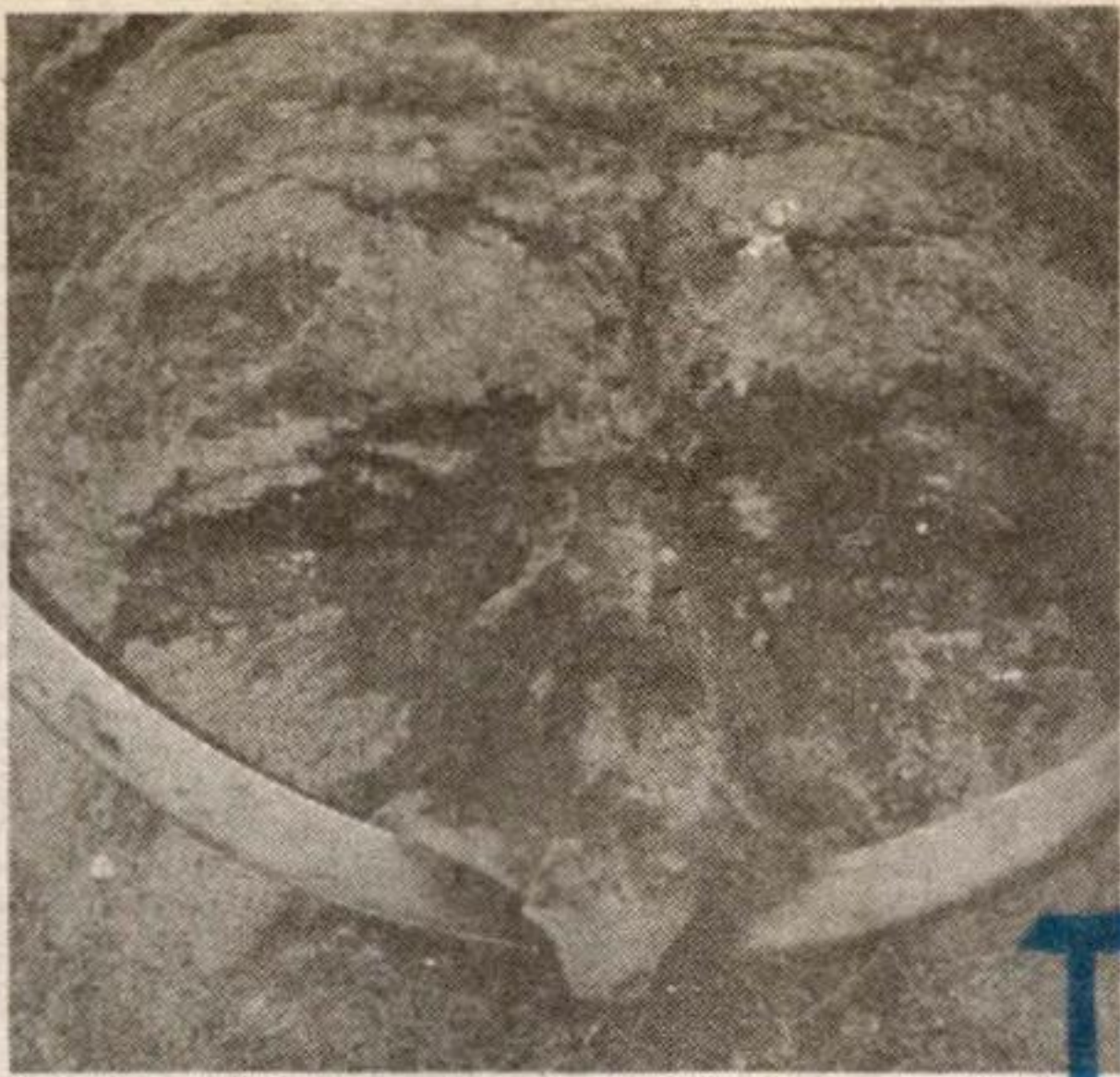
Các lão kiện tướng bóng đá phụ nữ người Anh mà đội trưởng mới có... 87 tuổi đang luyện tập chuẩn bị cho một trận đấu quyết định. Giải luân lưu : hạ một đội học sinh nữ ở Stockton. Tóc bạc, quần soọc, giày thể

thao... Các cụ muốn dạy cho bọn trẻ một bài học và mang thêm vinh dự cho Câu lạc bộ Supergran Football Club.★

X.DUNG

(Theo Equipe, 9/95)

CUỐI CÙNG của TRÁI ĐẤT

Đi tìm
NHỮNG BỜ TRAI

2

Từ mười năm nay, phóng viên nhiếp ảnh nổi tiếng Arthur Wolfe đã đi khắp thế giới để săn tìm những bộ lạc cổ xưa nhất còn sót lại trên Trái Đất. Ông đã xâm nhập vào những vùng rừng núi hoang vu, những nơi hẻo lánh nhất từ lưu vực sông Amazon đến Ethiopia, từ Papua đến Kenya trên khắp các châu lục. Trong một cuộc phỏng vấn mới đây ông đã tiết lộ với phóng viên tạp chí Pháp Le Figaro Magazine nhiều điều mới lạ và lý thú, cùng những chân dung độc đáo nhất mà ống kính của ông đã ghi được.

Hình 1 : Châu Đại Dương : gần bảy mươi bộ lạc, tổng cộng khoảng vài ngàn người ở Papua trên đảo New Guinea Thái Bình Dương, tham gia lễ hội "Sing Sing" hàng năm với những trang phục và hóa trang cầu kỳ, lòe loẹt, độc đáo. Một ban giám khảo gồm sáu người lặn vào đám đông để chấm điểm và tuyển chọn một người nổi bật nhất để trao giải thưởng lớn rất có giá trị cả về vật chất và tinh thần vì nó

4

mang lại vinh dự cho cả bộ lạc. Arthur Wolfe đã chụp được tám hình độc đáo này.

Hình 2 : Brazil : Ở làng Kapoto trong rừng sâu có thổ dân Kayapos sinh sống. Những người già còn gắn vào miệng một vật trang sức gọi là Akakako (trang sức của môi).

Hình 3: Kenya : Người thanh niên Samburu với hóa trang cực kỳ lộng lẫy và độc đáo này đang sống những giây phút đẹp nhất của đời mình.

Hình 4 : Ethiopia : Sáu tháng trước khi cưới, người phụ nữ thuộc dân tộc Surma này đã bị xỏ một lỗ ở môi. Dần dần lỗ được nong rộng thêm cho đến khi nó chứa được một cái khay bằng đất sét nung. Giá trị của cô được ước đoán trên tầm vóc của môi được nong rộng đến mức độ nào. Cô không bao giờ được để cho ai nhìn thấy cô - kể cả chồng cô - mà không có cái khay. ★

N.A.

(Theo Le Figaro Magazine, 9/1995)

DU LỊCH TỚI

MÔNG CỔ

Mông Cổ -
một xứ cô
độc với 2

triệu dân, nằm giữa Siberia và Bắc Trung Hoa. Nó không có bãi biển, casino hay khu thị tứ để mua sắm. Mông Cổ là nơi lý tưởng cho những bạn không thích sự ồn ào trong nhóm du khách cùng đi. Thủ đô duy nhất là *Ulan Bator* nhỏ nhoi và lạc hậu. Đó cũng là do một phần địa hình - với hoang mạc Gobi ở hướng Nam và rừng Siberia ở hướng Bắc - khiến nó tách khỏi khuynh hướng mới nền văn minh nhân loại nhiều trăm năm nay.

Nhưng lúc này, dân tộc Mông Cổ đã mở cửa đất nước nhằm thu hút ngoại tệ của du khách. Không có nhiều ngành công nghiệp, khai thác mỏ hoặc trồng trọt, họ sẽ làm điều đó ra sao?

Theo lịch trình bay từ Moskva hoặc Bắc Kinh, bạn sẽ tới điểm hẹn *Ulan Bator*. Bảo tàng Quốc gia đất giá có những bộ sưu tập khủng long kỳ thú nhất, đặc biệt là bộ sưu tập hoàn chỉnh của loài *Tyrannosaurus*. Ngoài ra bạn có thể mua sắm áo ấm lông dê Kashmir, thảm len và nhiều sản phẩm địa phương khác. Một cuộc trình diễn mang đậm nét văn hóa với những bài ca, điệu múa theo phong cách Mông Cổ sẽ làm bạn vui say.

Điểm thu hút du khách hàng đầu là *Tu viện Ganda* nằm trên một ngọn đồi giữa thủ đô *Ulan Bator*. 70 năm

Lang thang với ngựa

qua, người dân không được tới nơi đó, nhưng hiện giờ những vùng đất này lại tụ hội các nhóm người hành hương từ toàn vùng Trung tâm châu Á. Những chú sãi, tiểu đồng trong bộ đồ tu vàng nghệ, đọc kinh Phật theo từng hồi trống - từng nhịp đều đặn. Người Mông Cổ theo phái *Gelug*, một dạng của đạo Phật - với chiếc nón vàng - có nguồn gốc từ Tây Tạng, và họ trung thành với Đức Dalai Lama (Đạt Lai Lạt Ma). Thật ra, từ Dalai suy diễn từ một câu của Mông Cổ có nghĩa là *biển của sự*

Làm cho sữa ngựa lên men

thông thái.

Gần như mọi người đến Mông Cổ đều muốn tận mắt chứng kiến hoang mạc *Gobi* - lớn thứ hai trên thế giới (sau Sahara). Nơi đây, bạn có thể làm cuộc hành trình gian khổ qua những đụn cát cháy bỏng trên lưng một con lạc đà Bactria hoặc ngựa Mông Cổ nhỏ. Về đêm, bạn sẽ quan sát những vì sao và ánh sao băng hiện lên trên không gian hoang mạc trong lành. Bạn cũng có thể viếng thăm các trại cắm rải rác và thử quan sát lối sống hoang mạc mà cư dân nơi đây sinh sống.

Công viên quốc gia quan trọng nhất ngự tại thung lũng Yol nằm trong hướng Nam vùng Altai - có những ngọn núi nâu xám ngất

Đội cận vệ quốc gia Mông Cổ tại Ulan Bator

thăng lên trời từ một vùng hoang mạc bao quanh. Công viên là nơi nghỉ mát, một ốc đảo có vô vàn loài động vật sắp tuyệt chủng hết sức quý hiếm : dê núi Siberia, cừu Á châu, báo tuyết, gấu mazalai, lạc đà hoang, linh dương saiga và một loại la rừng gọi là *onagar*.

Một tỉnh thành khác là *Khujirt*, trải rộng ngang qua đồng cỏ trung tâm xứ Mông Cổ, gần bên tu viện *Erdene Zuu* và phế tích *Karakoram* - thủ phủ xưa của Genghis Khan và một nài ngựa Mông Cổ. Tại *Khujirt*, chuyến du lịch của bạn sẽ dừng lại ăn ngủ nơi các *ger* - tức các lều truyền thống Mông Cổ. Quanh thị trấn, nhiều doanh trại du mục cho thuê ngựa, từ vài giờ đến 1 ngày. Và nếu bạn dám chịu khổ, cơ quan du lịch quốc gia sẽ sắp xếp cho

bạn đi nhiều tuần liên tục trên lưng lạc đà hoặc ngựa ngang qua vùng hoang mạc căn cổ này.★

THANH HOÀNG

(Theo *International Herald Tribune*, 19/9/1995)

Một đám cưới
rình rang
thì quả
thật tốn kém! Nhưng, tại

Thượng Hải (Shanghai, Trung Quốc), các đôi trẻ ít tiền, tìm được giải đáp thích nghi cho mình, mà lại muốn thực hiện nguyện tạo đám cưới cho ra vẻ - Giới trẻ tuổi cập

ĐÁM CƯỚI ÍT TỐN KÉM NHẤT

kê sẽ tới ngay phòng quay chụp ảnh Venus Wedding Plaza. Họ sẽ hài lòng thỏa mãn, khi được nơi đây chụp cho những bức ảnh đẹp kỷ niệm, với mọi cảnh trang trí và

có đủ mọi trang phục cưới chọn lựa, mà chi phí tốn kém chỉ lên đến 1000F mà thôi! Quả là một một đám cưới đang được ưa chuộng, luôn làm hài lòng cho mọi thanh nam thiếu nữ, với túi tiền không được dư dật cho lắm! ★

LÊ TRUNG ÁI (st)

A défaut de
passer devant
M. le maire, on
peut toujours
passer devant
le photographe.

người ta thường dùng làm rau ăn.

Đông y dùng cây và lá khô sắc với nước uống, hoặc lá tươi giã sống vắt lấy nước uống (mỗi ngày từ 50gr khô) uống nhiều lần trong ngày, chữa bệnh trĩ, ghẻ lở hoặc giã vắt lấy nước (lá tươi mỗi ngày 100gr) chia uống từ 2-4 lần trong ngày, chữa mụn nhọt, kinh nguyệt không đều, viêm tai giữa.

Các bài thuốc có giấp cá như sau :

- Chữa mụn trong phổi, giã giấp cá vắt lấy nước hòa với nước dừa cải uống mỗi ngày 2 lần, sáng,

CÂY GIẤP CÁ

vị thuốc nhiều công dụng !

Cây Giấp cá - Rau Diếp cá, còn có tên là: Ngự tinh thảo. Tên khoa học: *Houttuynia Cordata* Thumb.

Cây thuộc loài rau, cao độ 30-40cm. Ưa mọc chỗ ẩm ướt có thân rễ mọc ngầm dưới đất, có đốt như rau răm, trên ngọn có tàu lá áp vào thân cây, dầy và trơn, mặt dưới màu tía tía, mặt trên xanh láng, trong lá có nhiều gân nhỏ, cành và lá có mùi thơm tanh rất khó chịu. Tháng 4 trở hoa sắc vàng nhạt, không có bao, mọc thành bông, có 4 lá bắc màu trắng, quả tròn nhỏ,

chiều, mỗi lần 20mm, uống liền trong 3 ngày, uống lúc không no, không đói bụng.

✿ CHỮA PHÁT LỞ SAU LÚNG

Dùng giấp cá giã vắt lấy nước thấm vào giấy mỏng (có thể là giấy thấm nước, hoặc giấy bản (cắt hổng lỗ giữa) áp đặt vào nhọt, ngày thay một lần, làm trong 2 ngày bệnh khỏi.

✿ CHỮA NHỌT ĐINH SÚNG ĐAU

Lá giấp cá giã nát đắp vào lúc đầu có đau hơn, khoảng từ 10-20 phút, sau

(Xem tiếp trang 36)

GEN ATM:

*M*ột khám phá quan trọng: Các nhà khoa học đã

định vị một gen hoán vị nó gây cho người mắc bệnh ung thư, đặc biệt là ung thư vú.

Việc nhận dạng gen sẽ làm tăng tốc độ phát hiện và phòng chống bệnh ung thư.

- Hơn 10 năm nay, nhà di truyền học người Do Thái Yosef Shiloh dự định khám phá bí ẩn về một gen gây bệnh

di truyền nghiêm trọng, bệnh rối loạn điều hòa giãn mạch AT. Bệnh này biểu hiện ngay từ thời thơ ấu bằng những vận động bị xáo trộn và thường dẫn đến cái chết

lúc trưởng thành.

Tính di truyền của bệnh biểu hiện ở dạng ẩn, nghĩa là một đứa trẻ mắc bệnh này nếu nó nhận được từ bố hoặc mẹ một gen bị hoán vị, gen này gọi là gen ATM. Một người chỉ có mang một gen ATM duy nhất thì không bị bệnh rối loạn điều hòa cơ (Ataxie) nhưng người đó có nguy cơ cao mắc bệnh ung thư.

Hơn nữa, các tế bào ung thư biểu lộ

**THỦ
PHẠM**

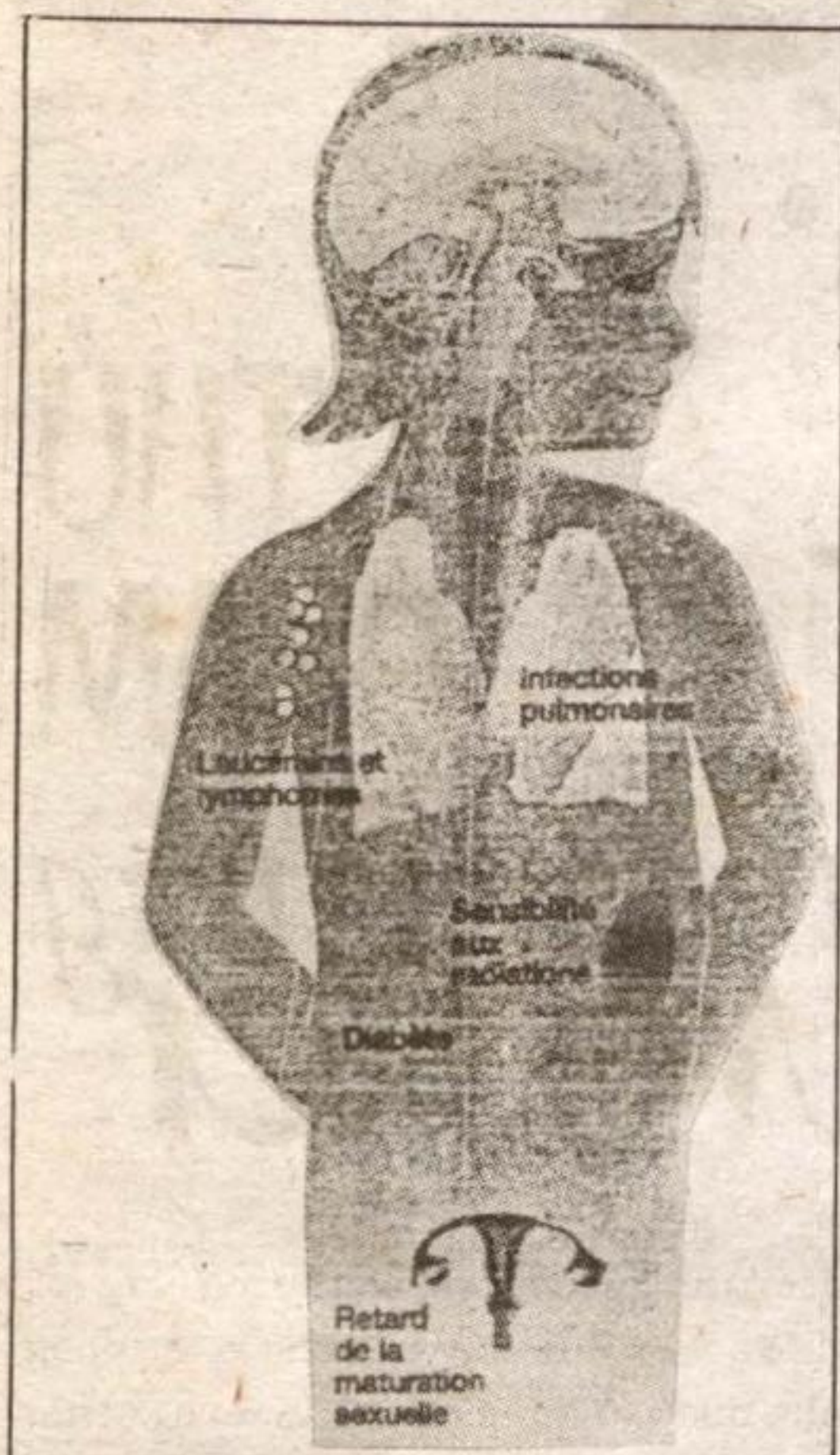
*của mọi chứng
UNG 7521*

đặc tính là dễ bị tổn thương với các tia xạ và với những liều thuốc tác dụng nhẹ được sử dụng cho chẩn đoán bệnh.

- Những nghiên cứu của Giáo sư Shiloh đã cho phép giải thích bệnh rối loạn điều hòa giãn mạch (AT).

- Khi ADN của một tế bào bình thường bị hư hại do các bức xạ hay một tác nhân hóa học, nó tác động vào một hệ thống sửa chữa do nhiều enzym khác nhau điều khiển và ADN

lại bắt đầu tự nhân đôi khi mà sự tu bổ ADN đã được thực hiện. Trong tế bào của bệnh nhân mắc bệnh AT, cơ chế sửa chữa ADN không hoạt động. Các tế bào bị tổn thương tiếp tục tự nhân đôi truyền ADN bị biến dị cho các tế bào con. Gen ATM khi được tìm thấy là một gen duy nhất ở một người và vì vậy nó không gây bệnh, tuy nhiên gen làm suy yếu các tế bào và mở ra con đường dẫn đến quá trình ung thư hóa. Trong quần thể dân số gen ATM

được phổ biến nhiều hơn các loại gen khác được xác định là đặc thù cho những bệnh ung thư như : ung thư vú, ung thư phổi, ung thư kết tràng v.v... Cứ 100 người thì có 1 người có mang gen ATM (tỉ lệ 1/100), trong khi đó tần số của các gen khác kèm với những

chứng ung thư là một trên hàng trăm hay một trên nhiều triệu cá thể. Những điều tra dịch tễ học đã cho thấy sự hiện diện của gen ATM là tăng nguy cơ mắc bệnh ung thư từ 3 đến 8 lần.

- Khả năng một "gen của tất cả các bệnh ung thư" hay đúng hơn là một gen có thể tạo thuận lợi cho sự xuất hiện nhiều dạng ung thư khác nhau, điều này cho thấy lợi ích từ những nghiên cứu của nhà di truyền học người Do Thái đem lại : một tổ hợp các khoa học gia trên thế giới bao gồm những nhóm người Mỹ, Anh, Úc, Hà Lan, Ý được thành lập để nhận dạng gen ATM.

- Vào năm 1988 người ta đã thành công trong việc định vị trí gen ATM trên một phần của nhiễm sắc thể 11. Tháng vừa qua, nhóm của Giáo sư Shiloh thuộc Trường Đại học Tel Avidv đã xác định được gen ATM. Với cặp gen ATM trong các tế bào, gây nên chứng bệnh rối loạn điều hòa cơ. Điều đáng chú ý là bệnh này thường kết hợp với các bệnh khác như giãn mạch máu kết mạc mắt và mắt (chứng giãn mạch), một sự chuẩn bị dẫn đến ung thư và một sự nhạy cảm của các tế bào với các bức xạ. Gen ATM ở dạng đơn độc, so với một gen AT bình thường nó dễ gây cho cơ thể nguy cơ mắc bệnh ung thư và làm cho cơ thể nhạy với các bức xạ. Nhưng gen ATM hoạt động theo cơ chế nào ?

- Một gen chứa những thông tin cần thiết cho sự tổng hợp của một protein, Giáo sư Shiloh nhấn mạnh một phần protein được mã hóa bởi gen ATM thì rất giống những protein thuộc họ Phosphatidylinositol 3 Kinases mà người ta thấy ở loài động vật có vú và

ở nấm men. Các protein này tham gia vào cơ chế kiểm soát sự tăng sinh tế bào. Chúng can thiệp kịp thời vào sự kiểm tra đào thải các tế bào chết và bất thường về cấu trúc của các protein này có thể gây hủy diệt một số tế bào thần kinh ở những bệnh nhân bị mất điều hòa cơ.

- Mặt khác, do tần số xuất hiện gen ATM tăng trong quần thể dân số nên Bác sĩ Bert Vogelstein thuộc Trường Đại học John Hopkins nhấn mạnh rằng gen này có thể là nguyên nhân đầu tiên của các bệnh ung thư.

- Nguy cơ quan trọng đặc biệt cho bệnh ung thư vú.

Những điều tra dịch tễ học được tiến hành tại Mỹ, Na Uy và tại Vương quốc Anh ở những gia đình có thành viên mắc chứng mất điều hòa giãn mạch đã chứng tỏ đúng đắn gen ATM làm tăng gấp 5 lần mỗi nguy cơ mắc bệnh ung thư vú.

Trong số những phụ nữ bệnh ung thư vú những người mang gen ATM thì gấp 2 lần những người mang gen Br Cal (gen vừa được khám phá như là một gen đặc trưng của khối u). Theo đánh giá ban đầu gen ATM có lẽ chiếm 8% những bệnh ung thư vú.

- Sự ghi nhận này đưa đến một vấn đề mới : gen ATM làm cho các tế bào bị tổn thương mạnh với các bức xạ, vậy người ta sẽ không làm tăng nguy cơ bị ung thư khi thực hiện phương pháp chụp nhũ ảnh hay sao ?

Như vậy thì phương pháp nào được sử dụng để chẩn đoán sớm bệnh ung thư vú !

Theo Bác sĩ Francis Collins, Giám đốc Trung tâm nghiên cứu di truyền của Mỹ tại Bethesda (Maryland) thì

không có lý do nào để cho rằng mỗi nguy cơ còn đáng ngờ này nằm ngoài những lợi ích được chứng tỏ của việc phát hiện sớm bệnh ung thư. Tuy nhiên đây là một yếu tố nguy cơ tiềm tàng cần phải được kiểm tra theo dõi.

- Gen ATM dường như là một gen "chỉ huy" của bệnh ung thư, đối lập với những gen "đặc thù" được nhận dạng trong những bệnh ung thư nhất định.

Việc nghiên cứu gen ATM thật là khó do phần mã hóa của gen (phần này được sử dụng để sản xuất ra những protein) rất lớn - 12000 cặp base hay những "chữ" của mã di truyền, đối với những gen bình thường thì vài trăm cặp base. Do gen ATM được bổ sung tối thiểu 40 hoán vị gen khác nhau nên người ta nhận thấy việc đặt ra nghiệm pháp truy tìm gen bị hoán vị quả là khó khăn.

- Trong thời gian ngắn, nhóm của Giáo sư Shiloh đã thành công khi thiết lập thứ tự di truyền của 5900 cặp base của gen ATM mã hóa cho một protein loại P13K.

Một cấu trúc gen như thế có thể sử dụng "Chẩn đoán từ xa" về gen nhằm nhận diện gen ATM ở mỗi cá thể.

- Ứng dụng đầu tiên liên quan tới việc chẩn đoán trước sinh về chứng mất điều hòa cơ do sự phá thai đột ngột tạo ra.

Hiện nay, nhiều hội công nghệ sinh học tại Mỹ đã biểu lộ mối quan tâm của họ cho dự tính đặt những nghiệm pháp về cấu trúc gen như trên.

Một ứng dụng quan trọng khác là : Việc phát hiện một sự chuẩn bị dẫn đến ung thư (giai đoạn tiền ung thư).

Những nghiệm pháp đầu tiên có thể

liên quan tới bệnh ung thư vú. Như vậy có thể đảm bảo một sự giám sát chặt chẽ các cá thể có nguy cơ.

Trong tương lai, các nhà khoa học có thể dùng liệu pháp di truyền bằng cách đưa vào những tế bào một gen bình thường để làm suy yếu gen bị hoán vị.

- Cuối cùng bây giờ chúng ta đã biết gen ATM đóng vai trò mấu chốt trong cơ chế sinh tồn của tế bào. Nhận thức tường tận về sự can thiệp của gen ATM

cho phép một sự đột phá vào sinh học tế bào. Tạp chí Science, tạp chí đăng bài báo của 30 nhà khoa học đã tham gia khám phá gen ATM, không do dự khi so sánh gen ATM với phiên đá của Rosette, mà những bản văn bằng ba thứ ngôn ngữ đã cho phép Champollion (một nhà khảo cổ người Ai Cập) giải mã những dòng chữ Ai Cập cổ đại.★

PHẠM VĂN ĐẠI

(Theo Science & Vie, 9/95)

CÂY GIẤP CÁ

(Tiếp theo trang 32)

khỏi đau và cứ để giữ nguyên không bỏ ra, sau hai ngày là khỏi.

✿ CHỮA BỆNH TRĨ SANG, SÚNG ĐAU

Dùng lá giấp cá 200gr giã nhỏ bọc vào miếng vải xô trắng sạch cho vào nồi đun sôi, mang ra để bớt nóng ếm đồ vào chỗ trĩ, khi nước (đã dùng đun miếng thuốc) nguội dùng nước ấy rửa chỗ trĩ (dùng bông thấm nước mà rửa) sau lau khô bằng khăn sạch rồi dùng bã ấy đặt buộc vào, ngày làm từ 2-4 lần, trong 3 ngày có kết quả.

✿ CHỮA TRẺ CON BỊ THOÁT GIANG

Dùng phác tiêu 20g, nấu với 5 bát nước thật sôi để vừa nóng, dùng bông thấm nước rửa chỗ giang môn rồi lấy lá giã nhỏ gói vào giấy thấm nước (ở nông thôn dùng lá chuối hơ qua lửa nóng cho mềm rồi gói). Xong đặt gói thuốc lên mặt chiếc ghế cho trẻ ngồi vào, ngày làm 2 lần, làm luôn trong 2-3 ngày, khi khỏi thì thôi.

✿ CHỮA RÁN CÁN

Dùng giấp cá tươi 200gr. Hoa lá muồng muồng (Hoa là muồng ngũ-gọi

là Thảo quyết minh) giã nát đặt buộc vào là khỏi.

Sách thuốc Trung y giới thiệu:

Đời Tống, sách bản thảo Đại minh có nói: dùng lá Ngự tinh thảo (tức lá giấp cá) cho vào ống tre đốt chín, giã nhỏ bôi vào chỗ ghẻ lở và Bạch diện rất công hiệu.

- Sách bản thảo cương mục Lý Thời Trân nói: Đời Minh dùng lá giấp cá chữa được nhiệt sưng tấy, chứng trĩ, ngứa lở và giải chất độc.

- Sách bản thảo kinh-sở-Triệu Ứng Hy nói: Rau Ngự tinh thường sinh ở chỗ đất ướt, vị cay, tính ấm, chữa được đàm nhiệt ứng tắc ở phổi, sinh nhọt (tức làm ung) nôn ra mủ và máu. Hoa trắng chữa được thai chết trong bụng, dùng Hoa trắng làm thuốc thôi sinh.

Chữa sốt rét Ngã nước: Dùng rau giấp cá 200g giã nát bọc vào trong vuông lụa (hay vuông vải) rồi xát mạnh vào khắp cả người, hễ thấy buồn ngủ rồi ngủ và ra mồ hôi là sẽ khỏi (phải làm trước khi lên cơn).★

Lương y: LÊ THÁI HÒA

**KHỔNG CHẾ NẠN TỬ VONG Ở
TRẺ SƠ SINH**

TIN MỪNG CHO CÁC BÀ MẸ !

Mỗi năm trên thế giới có hàng vạn trẻ sơ sinh sau khi đi vào giấc ngủ đã không bao giờ thức dậy nữa. Thật là một nỗi đau khủng khiếp đối với những người cha, đặc biệt là những người mẹ của những em bé sơ sinh bất hạnh này. Cho đến nay chưa có một tài liệu chẩn đoán nào về y tế đã đề cập đến vấn đề nhức nhối này. Nghĩa là toàn bộ còn trong vòng bí ẩn.

May thay, ngày 8 tháng 9 vừa rồi, tạp chí Khoa học của Mỹ đã công bố phát minh của nhà nghiên cứu Hannah Kinney ở Bệnh viện Nhi đồng của Trường Đại học Y khoa Harvard (Boston, Mỹ) nổi tiếng thế

giới. Theo Hannah Kinney thì nguyên nhân của các trường hợp tử vong ở trẻ sơ sinh hoặc dưới 6 tháng tuổi phần lớn là do sự khiếm khuyết của hệ thần kinh, ở giữa bộ não và tủy sống (nơi phát đi các mệnh lệnh cho toàn cơ thể). Trong giấc ngủ trẻ sơ sinh có thể gặp trường hợp thành phần CO_2 trong máu tăng đột ngột chẳng hạn. Bình thường thì hệ thần kinh phản ứng ngay tức khắc làm cho trẻ thức dậy. Nhưng đối với

những trẻ có hệ thần kinh khiếm khuyết như đã nêu trên thì sự phản ứng có thể chậm hoặc không có, và điều này đưa đến tử vong.

Trong khi các chuyên gia y tế còn phải nghiên cứu sâu hơn để tìm phương pháp chữa trị, các bác

sĩ nhắc nhở các bà mẹ tuyệt đối tránh không để cho trẻ nằm sấp vì ở tư thế này rất dễ bị ngạt thở khi CO_2 trong máu tăng đột ngột mà hệ thần kinh không phản ứng kịp. Cũng có nhiều bậc cha mẹ trang bị cho con một máy điện tử có tác dụng báo động ngay khi trẻ ngưng thở (xem hình). Theo nhiều tài liệu theo dõi thống kê thì bước đầu các biện pháp trên đây đã hạ bớt được 70% tỷ lệ tử vong trẻ sơ sinh. Một tin mừng cho các bậc cha mẹ.★

N.A.

(Theo *Le Figaro Magazine*,
9/1995)

Đối với những người bị bệnh liệt kháng (AIDS) nay lại có thêm một tia hy vọng mới trong việc tìm thuốc trị liệu chứng bệnh vô phương cứu chữa này.

Một nhóm chuyên viên quân y của Mỹ và Thái Lan xác nhận là họ đã khởi sự dùng thử một thứ thuốc mới tại Bangkok mà họ hy vọng có thể trở thành một thứ thuốc chủng ngừa virút HIV (virus gây bệnh AIDS).

Dược chất có cái tên thật là dài: HH2GP-12CMH59. Theo lời các chuyên gia nghiên cứu thì thứ thuốc mới này đã được dùng thử với 2000 người tình nguyện ở Mỹ và cho thấy là an toàn, không gây một tác dụng phụ nào cả. Toàn bộ cuộc thử nghiệm kéo dài 6 năm với hơn 1000 người tình nguyện, mục đích là để xem chất thuốc mới đó có kích thích được cơ thể sản sinh những kháng thể đủ sức đương đầu với virus HIV hay không?

Trong khi đó tại Mỹ, Cơ quan quản lý Thực - Dược phẩm FDA đã cho phép sử dụng rộng rãi loại thuốc thalidomide cho những người bị bệnh AIDS bị mất cân lượng trầm trọng và bị chứng tiêu hao bắp thịt, là chứng bệnh đôi khi đi kèm với AIDS. Thalidomide từng được các thai phụ bên châu Âu sử dụng rất nhiều vào thập niên 1950 để ngăn chứng ói mửa và được coi là nguyên nhân gây dị dạng cho 12.000 hài nhi sơ sinh

THUỐC MỚI CHUNG NGỪA

tại 48 nước (xem ảnh). Thuốc này bị cấm trên toàn thế giới từ năm 1962 và chưa bao giờ được Cơ quan Thực phẩm và Y Dược Mỹ cho phép sử dụng vì cơ quan này khám phá những nguy cơ của thuốc ấy sớm hơn giới hữu trách ở Âu châu. Nay thì các khoa học gia Mỹ đã thử nghiệm với những bệnh nhân AIDS loại thuốc dùng chất thalidomide do họ bào chế. Nhưng đến nay họ cũng chưa tìm được bằng chứng là thalidomide giúp được gì cho bệnh nhân bệnh AIDS.

Trong ảnh: Em bé người Đức bị dị dạng thiếu tay phải viết bằng chân. ★

NGÔ HỮU ĐOÀN
(Theo Y học Mỹ, 12.9.95)

BỆNH AIDS

CHƯƠNG TRÌNH GIÚP BỆNH NHÂN AIDS

Do thiếu thốn đội ngũ cán bộ chăm sóc y tế và nơi điều trị bệnh nhân, Bệnh viện Pasang vừa mới đưa ra một chương trình đề nghị chăm sóc bệnh nhân tại gia đình nhằm vận động khuyến khích người thân quyến của các bệnh nhân AIDS chăm sóc họ.

Kết quả bước đầu cho thấy kế hoạch đã tiến triển thật tốt bởi hầu hết các bệnh nhân không còn cảm thấy bị bỏ rơi hay cô đơn và cũng thấy vui để tiếp tục cuộc sống bình thường như bao người khác. Bác sĩ Dhirasakti Gadavanij, Giám đốc bệnh viện nói rằng chỉ có gia đình thân thuộc của bệnh nhân AIDS mới là những người chăm sóc họ chu đáo nhất. Cách đây 10 năm, bệnh viện cũng đã phát động một chương trình dài hạn phòng chống AIDS, căn bệnh của thời đại.

Hiện giờ, bệnh viện chỉ gồm 37 giường này đã thu nhận bình quân 8 bệnh nhân AIDS mỗi ngày. Và tổng số bệnh nhân các bệnh khác là 23 mỗi ngày. Theo như Bác sĩ Dhirasakti Gadavanij nói, hiện giờ không có đủ đội ngũ y tế để đảm trách công tác, nhiệm vụ ngày càng chồng chất. Chính vì vậy bệnh viện kêu gọi sự hợp tác, hỗ trợ từ phía gia đình bệnh nhân và xem như đó là một giải pháp hay nhất.

Sự chăm sóc kỹ lưỡng hơn, nỗi thấu hiểu sâu xa hơn của gia đình đã giúp bệnh nhân thêm tinh thần và có hy vọng sống lâu hơn. Tuy nhiên, bệnh nhân AIDS vẫn còn bị lánh xa và ruồng bỏ bởi cộng đồng và những người cùng chung làng xóm. Bác sĩ nói những người này

khỏi những **MẮC CẢM CÔ ĐƠN**

Nhờ sự giúp đỡ của họ hàng, cô gái này đã có được một việc làm tương đối tốt.

phải có ý thức rằng bệnh nhân AIDS vẫn là những người bình thường như họ và căn bệnh này chỉ lây lan qua đường truyền máu, và tình dục. Chương trình chăm sóc tại gia đình do bệnh viện Pasang đưa ra đã và

đang nghiên cứu phương cách tốt nhất để các thành viên trong gia đình điều trị bệnh nhân hiệu quả nhất.

Những ai sau khi đã được thông báo kết quả thử nghiệm máu là HIV dương tính sẽ được đưa đến viện cố vấn để người ta có thể trấn an, khuyên lơn và hỏi xem liệu bệnh nhân có đủ can đảm nói sự thật về kết quả cho gia đình biết hay không. Nếu thật sự họ can đảm nói sự thật, thì viện cố vấn tâm linh này sẽ mời gia đình bệnh nhân đến để chỉ cách điều trị sao cho đúng.

Tại bệnh viện, bệnh nhân AIDS được săn sóc đặc biệt tại phòng cách ly với các bệnh nhân khác nhằm để tránh nhiễm các chứng khác. Tại nhà

riêng, bệnh nhân này đều được chăm sóc kỹ lưỡng, đặc biệt và gia đình họ luôn ở bên cạnh họ. Đội ngũ y tế của bệnh viện đã hướng dẫn chu đáo cách trị bệnh cũng như cách đối phó khi bệnh nhân có triệu chứng khác.

Theo như Bác sĩ Dhirasakti nói, ở bệnh viện, khi tình trạng căn bệnh đỡ hơn, chúng ta nên cho bệnh nhân xuất viện và điều trị tại nhà để tránh nhiễm các chứng khác và cùng để phòng trống cho các bệnh nhân AIDS khác. Sau khi đã về nhà điều trị, đội ngũ y tế của bệnh viện cũng thường đến thăm bệnh nhân để tiện theo dõi căn bệnh và an ủi, cố vấn họ. ★

QUỲNH ANH

(Theo B.P., 20/9/1995)

HORMON chống STRESS

Các nhà khoa học Trường Đại học California ở San Diego đã bỏ ra suốt cả năm chữa chứng stress cho những người già tự nguyện, bằng loại hormon DHEA (Dehydroepiandrosteron) vốn có trong vỏ thượng thận. Người bình thường hormon này trong thượng thận được sản xuất từ khi con người ta bắt đầu tuổi phát dục cho đến 30 tuổi. Sau 30 tuổi hormon DHEA giảm hẳn nhưng vẫn còn một lượng nhỏ. Các nhà khoa học đã truyền vào những người bị stress lượng hormon DHEA bằng lượng cơ thể sản xuất ra như tuổi 30. Kết quả: 75% số người chữa trị bằng phương pháp này khẳng định tình hình tốt hơn, dễ chịu hơn đáng kể so với trước đó. Họ không còn bị stress hành hạ, trở nên linh hoạt hơn, ngủ ngon hơn. Ở những người đàn ông cơ bắp tăng lên song song với việc giảm mỡ mỡ. Insulin trong máu vốn chịu trách nhiệm cho sự tăng trưởng cũng đậm đặc hơn. Chính Insulin là

nhân tố t ấ n g cường h ệ thống đ ể kháng trong cơ thể và thường khi tuổi cao thì sức đề kháng giảm. Nhưng chữa trị bằng cách trên sức đề kháng lại tăng lên.

Các nhà khoa học Mỹ đang phối hợp với bác sĩ danh tiếng người Pháp, ông Etien - Emile Baulieu - người chế tạo thành công viên tránh thai Ru 486 - (xem ảnh) nghiên cứu và tìm xem liệu hormon DHEA có tác động kéo dài tuổi thọ hay không. ★

NGỌC TOÀN

(Theo Gesundheit)

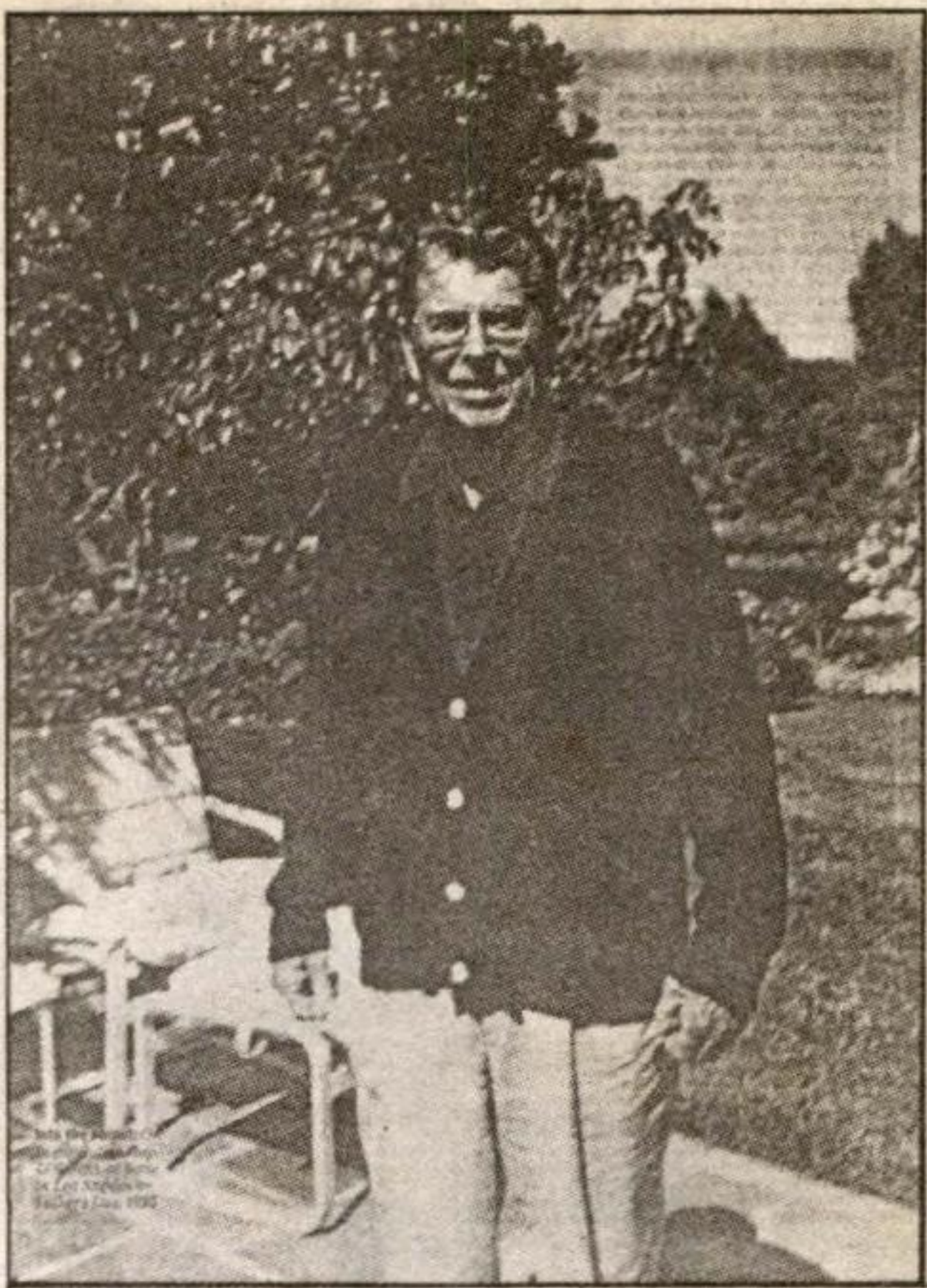

Cựu Tổng thống Mỹ Ronald Reagan chính thức công bố tình trạng bệnh của ông vào hồi năm ngoái, nhưng đã từ nhiều năm trước ông đã biểu lộ với những người thân cận mối bận tâm về tình trạng trí nhớ sa sút của ông. Mẹ ông đã từng bị "bệnh lão" nặng trước khi chết.

Trong một buổi phỏng vấn vào năm 1979, Reagan có yêu cầu phóng viên y tế của tờ New York Times, BS. Lawrence K. Altman, giải thích về tính chất của sự lão hóa. Cũng vào thời kỳ ấy, các nhà nghiên cứu đang khởi sự tìm hiểu rõ hơn về bệnh Alzheimer. Reagan nói với Altman rằng, nếu đắc cử tổng thống, ông sẽ phải để các bác sĩ thường xuyên kiểm tra sức khỏe. Và ông nói sẽ từ nhiệm nếu căn bệnh bộc phát.

Trong những lần khám ở Nhà Trắng và ở Mayo Clinic khi ông tại chức, các bác sĩ nói họ không thấy dấu hiệu gì về căn bệnh. Thật ra trong các giai đoạn sớm, bệnh Alzheimer khó mà phân biệt với sự tích tuổi bình thường. Ngay hiện nay, chẩn đoán duy nhất chắc chắn là từ phẫu thuật tử thi, khi các nhà chuyên môn nhìn thấy được các "mớ rối" thần kinh cùng các căn protein gây nên sự suy thoái tuần tự bộ não.

Mỗi trường hợp thì mỗi khác. Có những hạng bệnh nhân hầu như hoàn toàn khỏe mạnh trong nhiều năm. Có vẻ như ông Reagan cũng nằm trong số đó. Gia đình và thầy thuốc không thảo luận về bệnh trạng của ông. Nhưng họ nói vẫn thấy ông

Ronald Reagan hiện nay

Bệnh Alzheimer:

TRỞ LẠI
TRƯỜNG HỢP
của ông

REAGAN

đi đến văn phòng mỗi ngày, vẫn chơi golf và đi nhà thờ đều đặn. Nhiều người cứ tưởng ông phải nằm nhà và yếu bệnh. Một số bè bạn khác của ông thường hay nói rằng ông có “những ngày tốt và những ngày xấu”...

Nhưng cái dành cho người bệnh ở phía trước sẽ là cảnh tượng đau

Thời còn dương nhiêm

thương hơn. Trong các giai đoạn muộn, bệnh Alzheimer không chỉ tước đi trí nhớ của các nạn nhân mà còn cả tính cách của họ. Nhiều người có thể không kiểm soát được tiêu tiểu, không đi lại được, không tự ăn uống, mặc quần áo và tắm rửa cho bản thân.

Hiện vẫn chưa có cách trị bệnh. Nhưng các nhà nghiên cứu đã phân lập được ba loại gen khuyết tật kết hợp với các ca hiếm của tuổi 40-50. Có thể còn một gen khác là yếu tố nguy cơ của dạng phổ biến, tức thể phát bệnh trễ. Nhưng mang gen khuyết tật không có nghĩa là đương nhiên mắc bệnh. Một số hóa chất có thể có vai trò trong việc làm tổn hại não. Mặt khác các nhà nghiên cứu cũng đang khảo sát xem chất estrogen, vitamin E hay các thuốc kháng viêm có làm chậm lại lúc khởi phát bệnh. Có những người khác

đang khảo sát theo một lý thuyết gọi là “dùng hay mất”: những người nhiều tuổi có thể có khả năng lướt qua được bệnh bằng cách tiếp tục hoạt động trí tuệ và kích thích sự phát sinh những mối nối mới giữa các tế bào não.

Bà Kathryn Kane của Hiệp hội về bệnh Alzheimer nói: “Có vẻ như căn bệnh này có nhiều nguyên nhân, do đó chúng ta cần khảo sát nhiều tuyến”. Cần nhiều ngân sách hơn. Nhưng với cơ 14 triệu nạn nhân vào năm 2050 thì sẽ còn tốn kém hơn. Và đa số những nạn nhân này lại không được bước vào buổi chiều tà của cuộc đời một cách tương đối êm đềm như là trường hợp ông Reagan. Vị cựu tổng thống nước Mỹ ngoài ra còn thổ lộ với báo Newsweek rằng chính bệnh Alzheimer

đã giúp nối kết lại vợ chồng con cái ông lúc này - qua đó ông cũng nói về tình cảnh “xào xáo” lâu năm trước đây của gia đình ông. ★

ANH VIỆT

BẠN CÓ BIẾT ?

- Nếu không tìm ra thuốc trị, bệnh Alzheimer sẽ tăng nhanh khi dân số ngày một già đi. Hiện nay ở Mỹ có chừng 4 triệu bệnh nhân. Tới năm 2050 sẽ là 14 triệu.

- Cứ mỗi 10 người Mỹ trên 65 tuổi thì có 1 người bị một dạng nào đó của bệnh Alzheimer. Qua tuổi 85, tỷ lệ ấy sẽ là 1/2.

- Năm 1995, bệnh Alzheimer gây tổn kém kinh tế là 100 tỷ USD, nhưng chính quyền Mỹ sẽ chỉ chi 311 triệu USD cho nghiên cứu. ★

AV.

Phòng tắm hơi của người Cheyenne

Đối với hầu hết chúng ta, mồ hôi là dấu hiệu của sự đổ mồ hôi và đó cũng là hiệu ứng phụ của sự gắng sức. Tuy nhiên mồ hôi còn có những đặc trưng khác. Ta rất dễ nhận thấy rằng mồ hôi dễ gây ấn tượng xấu. Trong những khi trời nóng ẩm, mồ hôi ra nhiều làm cho áo bạn bám dính vào lưng, oái oăm hơn là nơi nách áo bạn sẽ xuất hiện những đốm vàng, dĩ nhiên khi đó bạn không muốn bất kỳ ai chăm chú nhiều vào những vết đổ đó. Có hai cách giải quyết cho vấn đề tế nhị này : hoặc là bạn năng tắm rửa sạch sẽ hoặc là sử dụng những hóa phẩm đắt tiền để kiểm soát tình trạng đổ mồ hôi cũng như các thuốc tẩy mùi mồ hôi.

Tuy nhiên có những quan niệm khác nhau về việc đổ mồ hôi. Đối với một số bộ lạc da đỏ của Mỹ, mồ hôi tượng trưng cho quyền lực thần bí. Và trong những buổi tế lễ của bộ lạc, tắm hơi cũng là một nghi thức quan trọng. Căn nhà tắm hơi của người da đỏ truyền thống là một túp

HÃY NHƯ NGƯỜI NHẬT XEM MỒ HÔI LÀ MỘT SỰ SỐNG

lều giống như lều tuyết có chiều rộng 1,8m và cao khoảng 1,5m có mái che bằng vải dầu. Ở giữa nhà là một nhóm lửa nhỏ. Đối với người Cheyenne, mồ hôi là biểu tượng cho máu và sự sống của bộ lạc và là sự liên hệ mật thiết với Đất mẹ. Cánh cửa của nhà xông hơi hướng về ngọn núi Bear Butte cao 1200 mét rất linh thiêng ở Nam Dakota. Những nghi lễ đổ mồ hôi của người Cheney là để

Chôn mình trong cát phun từ núi lửa, một kiểu tắm hơi của người Nhật

kiểm tra sức chịu đựng dẻo dai của dân làng. Những người tham dự buổi lễ bò qua một đám cỏ ướt để vào nhà xông. Người hành lễ vào sau cùng và đặt những viên đá vào đồng lửa, và đóng cửa lại. Trong bóng tối mù mịt, nhiệt độ bắt đầu cao dần. Người hành lễ dội nước lên những viên đá để luồng hơi thoát lên sẽ quyện lấy vào làn da của những người tham dự đang quì lạy khấn vái thượng đế.

Mối quan hệ mật thiết giữa mồ hôi và thần thánh cũng được ghi nhận ở thế giới cổ xưa. Có lẽ cách giải thích hợp lý nhất đối với đặc trưng văn hóa về mồ hôi là do sự thành kính mãnh liệt của loài người thuở sơ khai đối với nhiệt và lửa.

Theo thần thoại Hy Lạp, nước và lửa có mối quan hệ mật thiết với cách chữa bệnh. Asclepius là một người được sinh ra trong một giàn thiêu là một ông thần ánh sáng. Những người đi theo ông cho biết ông có một năng lực chữa trị thật

kỳ diệu và những người này đã xây nhiều ngôi đền ở các vùng có suối nước nóng. Những ngôi đền này đã trở thành những bệnh viện đầu tiên mà cách chữa trị tại đây là tắm hơi.

Ngày nay tại một số vùng trên thế giới người ta vẫn đặt niềm tin tuyệt đối vào năng lực chữa trị của mồ hôi. Tại Mexico và Guatemala vẫn còn

dùng cách chữa trị *temescal* rất độc đáo để trị rắn cắn. Sau khi đốt lò hai ngày liền trước khi buổi chữa trị bắt đầu, thấy trị bệnh sẽ rưới nước thảo mộc lên các bức tường đang nóng bừng để tạo ra những làn hơi thơm tho, đem lại những kết quả không ngờ cho cơ thể. Tại một trung tâm y học cổ truyền của châu Phi người ta dùng nghi lễ đổ mồ hôi đặc biệt để trị sốt. Bệnh nhân bị nhốt kín trong một túp lều xây bằng đất, bên trong là một hũ được thảo đang sôi nghi ngút. Nếu sau một thời gian hạn định, bệnh nhân không xiêu và cố gắng ra ngoài thì tiếp đó bệnh nhân sẽ nhận một gáo nước lạnh lên đầu. Đối với y học hiện đại, việc phơi người trước sức nóng của nhiệt và hơi sẽ không đem lại hiệu quả chữa trị đáng kể. Sự tiết mồ hôi không tiết ra được các chất hóa học lạ mà đây là công việc của gan và thận. Các nạn nhân bị rắn cắn thoát chết nhờ kỹ thuật xông hơi *temescal* có thể là nhờ những dược thảo có

trong hơi, không phải do sự tiết mồ hôi. Và đối với cách hạ thân nhiệt ở bệnh nhân bị bệnh sốt thì sự lý giải cũng tương tự. Tuy nhiên y học hiện đại vẫn công nhận tắm hơi sẽ đem lại những lợi ích về thể chất lẫn tinh thần. Ở Phần Lan và Nga có một hình thức tắm hơi gọi là *bania*. Những người tắm hơi sẽ dội nước lên những viên đá bị đốt nóng hực và đánh nhau bằng những cây roi nhỏ, sau đó họ lặn ngụp trong tuyết hoặc ẩn mình trong những hốc được đục khoét trong băng. Các bác sĩ đồng ý rằng tắm hơi là một cách hiệu quả và không có hại để hạ nhiệt. Chúng làm tăng sự lưu thông máu, hạ huyết áp trong vài giờ. Ngày xưa tại những nông trang của Phần Lan, phòng tắm hơi là quan trọng nhất do đây là nơi duy nhất sạch sẽ. Những nhánh cây bị đốt sẽ phóng ra acid tannic, một chất tẩy uế. Một người bệnh có cơ may sống lâu hơn nếu được đặt trong phòng tắm hơi thay vì trên một chiếc giường dơ bẩn.

Vai trò đích thực về sinh lý học của mồ hôi là tác dụng làm lạnh. Không có nó, nhiệt do các quá trình bên trong cơ thể tạo ra sẽ không tiêu tán được và con người sẽ chết nếu do tình trạng kiệt nhiệt. Tuy đóng vai trò quan trọng đó nhưng thực chất mồ hôi chỉ toàn là nước, với một chút thành phần nước tiểu, natri, muối kali và lactoza. Mồ hôi do tuyến exocrin tạo ra. Tuyến này gồm những ống rất nhỏ cuộn chặt vào nhau và có chiều dài 1,2m nếu được kéo dài ra hoàn toàn. Mồ hôi tụ lại dưới chân ống và những cơ nhỏ co bóp đẩy nó thoát qua một lỗ

nhỏ trên da. Trên mỗi inch vuông da có khoảng 80 tuyến exocrin, và cả cơ thể có khoảng 2 triệu tuyến như thế. Nếu như bạn làm việc nặng hay trời nóng gắt, một ngày bạn có thể mất cả 10 lít nước do sự tiết mồ hôi. Trong những ngày khí hậu mát mẻ, bạn lại chẳng làm gì mà chỉ một mỗi hơn ngoài lái xe hơi bạn chỉ mất khoảng 1 lít mồ hôi. Quá trình tiết mồ hôi và bốc hơi xảy ra liên tục. Trong quá khứ, khi bước chân đến Roma, cái thú của du khách là được tắm hơi trong 11 nhà tắm công cộng được trang hoàng thật lộng lẫy và lịch sự. Nhà tắm hơi lớn nhất chiếm một diện tích gấp 6 lần giáo đường St Paul và có thể cùng lúc phục vụ cho 1600 người. Mỗi người La Mã

sử dụng 3000 galon nước mỗi ngày, gấp khoảng 6 lần so với nhu cầu của người London hiện thời, và phần trội hơn này chỉ để tắm. Tắm bằng nước như thông thường là ít quan trọng nhất mà người ta chỉ thích tắm hơi. Buổi tắm chính bắt đầu sau giờ ăn trưa. Một hồi chuông báo cho mọi người biết nước đã nóng. Để hâm nóng bạn phải chơi trò chơi nào đó trước khi bắt đầu phòng tắm hơi. Sau khi cởi đồ, bạn được chà xát bằng dầu, hoặc bằng dầu pha cát nếu bạn cực kỳ dơ. Kế tiếp đi qua hai phòng hơi nóng đặt ngay trên lò nung đang réo sôi ùng ục. Giai đoạn cuối cùng là bạn được đưa qua phòng lạnh hơn và được người phục vụ tắm nước lạnh và được kỳ cọ bằng một dụng cụ kim loại đặc biệt. Cuối cùng là nếu muốn, bạn hãy đi đến vào một gian phòng khác có hồ tắm, tại đây bạn có thể bơi và nói chuyện, chính giây phút cuối cùng này nhà tắm hơi La Mã đã làm xóa tan hình ảnh một cuộc sống trong sạch thật sự của nó và

trở thành nơi hội tụ của gái điếm và dân nghiện. Khi đế chế La Mã sụp đổ thì phương thức tắm hơi này chỉ còn tồn tại ở miền Đông. Sau đó khi người Ottoman Turks chinh phục Byzantium năm 1453, họ mới khôi phục truyền thống cũ nhưng loại bỏ những dịch vụ ô uest.

Ở Nhật người ta đã nói đến phương thức tắm hơi suốt nhiều thế kỷ qua. Viếng thăm một nhà tắm hơi *onsen* ở thành thị hay *sento* ở ngoại ô Nhật là để tìm đến phương thức giao tiếp tiền nghiệm với "thượng đế" qua những lực bí ẩn của lửa và nước. Mồ hôi nằm giữa năng lượng bản thân và thế giới. Thay vì cần nhàn về mùi và sự bất tiện của việc đổ mồ hôi thì chúng ta, hãy như người Nhật xem mồ hôi là một sự sống, một năng lượng nằm ngoài tầm hiểu biết của chúng ta.★

TRẦN ĐỨC TÀI

(Theo *National Geographic*,
Focus, 9.1995)

Xin chớ **ĂN ĐỒ NGỌT** *quá nhiều!*

Hầu hết mọi người ai cũng biết rằng ăn đồ ngọt là nguyên nhân chủ yếu làm tăng trọng lượng nhưng ít ai nhận thấy được nó cũng sẽ làm cho họ mau già đi.

Sau một cuộc nghiên cứu với quy mô rộng lớn, khoa học gia người Pháp, ông Louis Camille Maillard, thấy rằng lượng đường tinh chế quá mức trong cơ thể phản ứng với acid amin tạo ra một chất màu vàng nâu gây hại cho

sức khỏe. Chất này ngăn cản quá trình hoạt động của các tế bào trong cơ thể làm chúng yếu đi. Hơn nữa, nó còn làm tắc nghẽn cả những mạch máu. Trong một số trường hợp, lượng đường quá nhiều trong máu sẽ gây ra bệnh tiểu đường với những ảnh hưởng trầm trọng đến sức khỏe như suy thận và viêm thần kinh.★

ANH KHOA

(Theo *B.P.*, 9/95)

Van động cơ **CERAMIC**

CỰC BỀN

Công nghệ xe hơi phát triển liên tục trong gần 100 năm qua, đặc biệt là công nghệ tìm kiếm vật liệu mới đảm bảo độ bền cao, giảm trọng lượng để tăng tốc độ và giảm thiểu khí thải làm ô nhiễm môi trường và môi sinh.

Hãng Daimler-Benz sản xuất xe Mercedes - loại xe cao cấp nhất nhì thế giới hiện nay, cả ở loại Limousine lẫn xe vận tải đường trường. Mercedes cũng ưu tiên ngành công nghệ vật liệu mới, ưu việt để cạnh tranh thắng lợi trên thị trường.

Viện công nghệ vật liệu của hãng Mercedes mới đây

đã công bố thí nghiệm thành công lớn của họ trong việc nghiên cứu và đưa vào ứng dụng một số vật liệu mới. Loạt thí nghiệm đầu tiên của Mercedes là sử dụng van động cơ (xem ảnh) bằng vật liệu Ceramic.

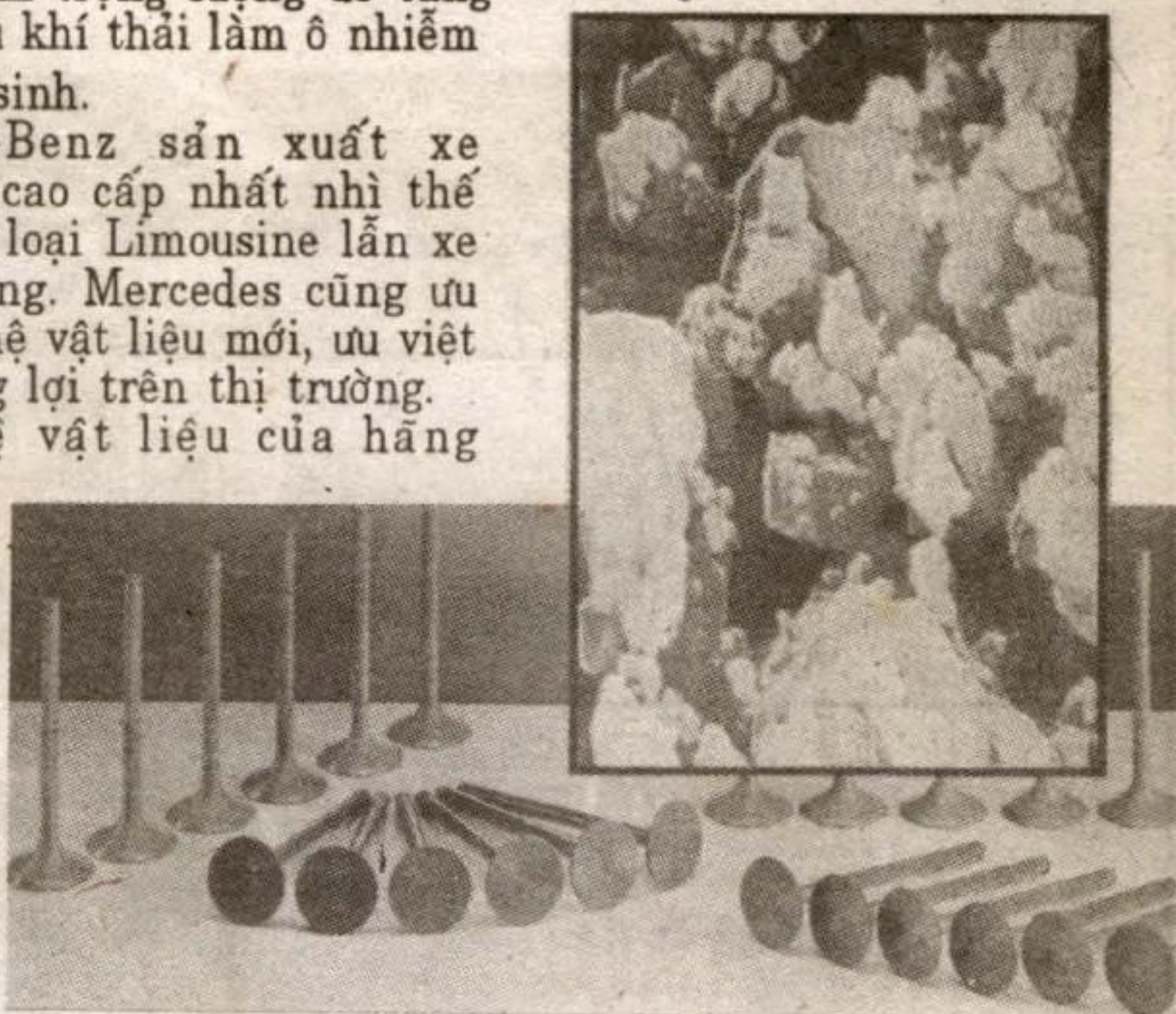
Những chiếc van này đã được lắp cho 10 chiếc Mercedes chạy thử suốt trong hai năm liên tục. Tất cả 10 xe thí nghiệm dùng loại van mới trong động cơ đều chạy được 1 triệu km mà không gây ra bất cứ trục trặc gì trên các tuyến đường chạy thử nghiệm trên các địa hình và thời tiết khác nhau trên các châu lục.

Theo chuyên gia hàng đầu của Viện công nghệ vật liệu của hãng thì việc sử dụng vật liệu chứa nitric silicium sẽ không chỉ đóng khung trong việc chế tạo van động cơ mà tiến tới sẽ có các loại dầu xi lanh Ceramic (nặng khoảng 4 kg) và như vậy chỉ nhẹ bằng một nửa vật liệu kim loại đang sử dụng hiện nay, nhưng ưu việt hơn vật liệu cũ là tuổi thọ của nó cao hơn và đặc biệt là máy chạy êm hơn đáng kể. Dĩ nhiên khi công nghệ chưa hoàn thành để sản xuất hàng loạt mà mới chỉ sản xuất serie O làm thí nghiệm thì giá thành cao là điều dễ hiểu. Một ưu điểm đặc biệt nữa của dầu xi lanh Ceramic là máy chạy tiết kiệm được từ 4 đến 8% nhiên liệu.

Các công việc nghiên cứu đang được tiến hành khẩn trương. Các hãng xe hơi lớn của thế giới lại bắt tay vào một cuộc cạnh tranh mới đầy hấp dẫn. ★

NHẬT THẮNG

(Theo Capital)

Vỏ tàu hỏa BẰNG SỢI THỦY TINH

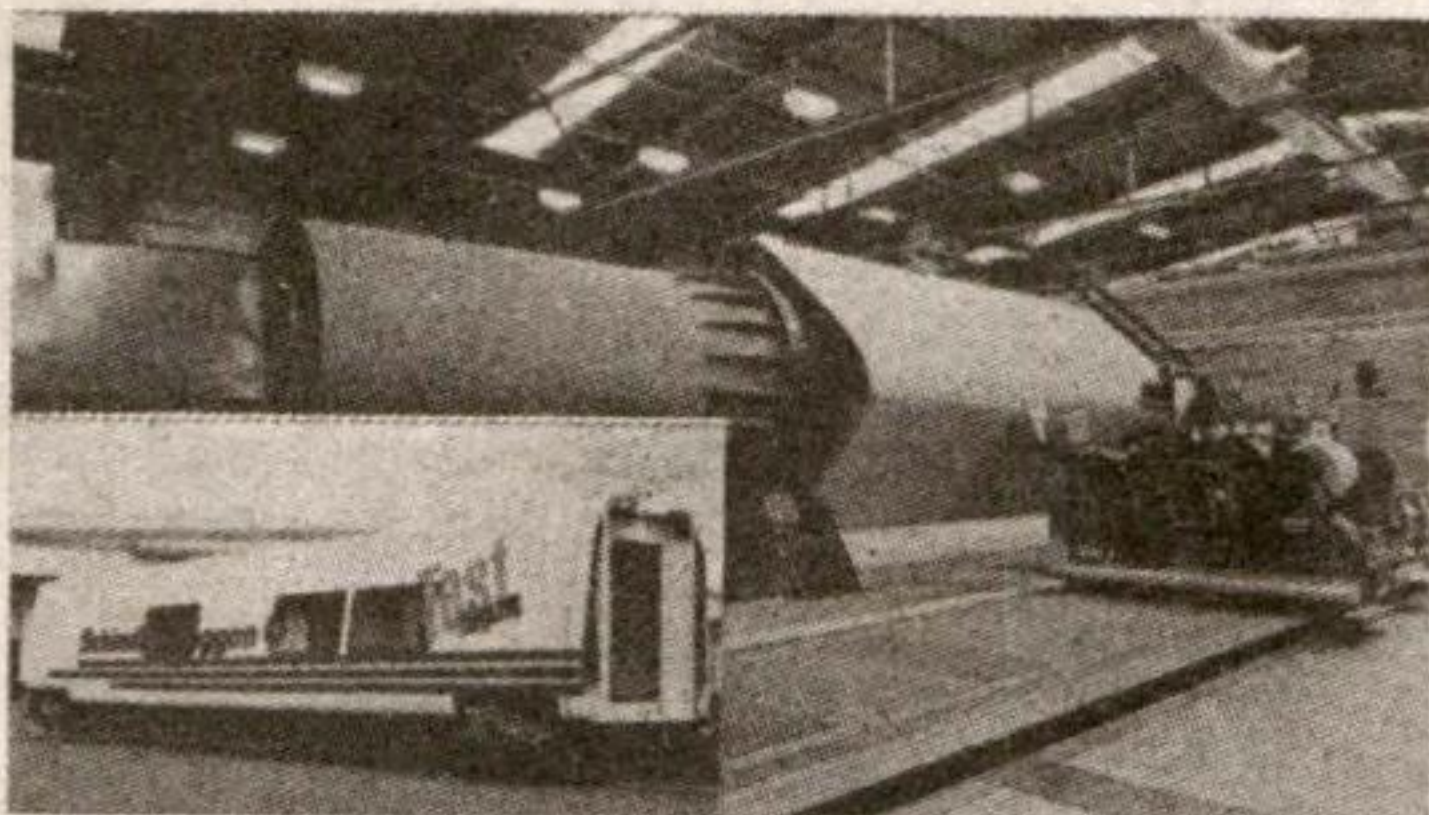
Các nhà khoa học Thụy Sĩ đã sản xuất thành công những toa tàu hỏa bằng sợi thủy tinh thay vì khung thép và các tấm nhôm trước đây.

Ưu điểm của loại vỏ bằng sợi thủy tinh là trọng lượng của toa tàu nhẹ được 25%. Ưu điểm đó dẫn đến việc năng lượng dùng để kéo con tàu cũng giảm đáng kể.

Con tàu thí nghiệm đầu tiên đã chạy thử tháng 3 năm 1995 và thành công tốt đẹp. Với loại tàu mà toa chở khách, chở hàng bằng sợi thủy tinh, ngành

đường sắt sẽ nâng tốc độ trung bình của tàu lên 200 km/giờ. Những chuyến tàu đầu tiên sử dụng toa xe bằng sợi thủy tinh sẽ lăn bánh vào tháng 9 năm nay. ★

THANH PHONG
(Theo Focus)

Thiết bị cắt tiếng "ngáy" TUYỆT HẢO

Tại San Francisco, hãng Sharper Image đang tung ra thị trường loại thiết bị khám phá ra ngay tiếng ngáy và dùng nó lại được. Được gọi tên Ultra Snore Control (USC), bạn đeo nó nơi cổ tay. Nó có một micro "nghe" thấy các kiểu ngáy bất kể tay bạn đặt ở đâu hay di chuyển. Mỗi lần bạn ngáy, thiết bị sẽ rung lên nhẹ nhẹ. Sự lay động này, theo nhà sản xuất, đủ để dùng tiếng ngáy, ít ra là tạm thời để cho bạn trở mình sang hướng ngủ khác. Độ rung được định rõ: không đánh thức bạn. Như vậy khi dùng USC, bạn sẽ xem nó như đồng hồ báo thức tĩnh lặng (silent) bằng

cách "lên giây" độ rung này. Màn hình tinh thể lỏng cho thấy nếu thiết lập chế độ báo thức, các cử động khi bạn đang ngủ không thể ảnh hưởng tới nó được (chẳng hạn bật tắt theo cử động tay). Thiết bị này chỉ nặng trên 200 gam, có thêm dây đeo Velcro và dùng 3 pin AAA, với giá tổng cộng 6 USD. ★

LÊ MINH

(Theo Newsweek, 2-10-95)

Máy gắn nơi ngực chạy bằng PIN

ĐỂ TRỢ TIM

Trái tim có một hệ thống điện riêng gồm nhiều mô nút, ví như những cục pin nhỏ xíu, nhờ đó tim có thể tự động đập được. Trong

những "cục pin" này, cục chính nằm dưới vách một tâm nhĩ, nối liền với mạng điện chạy đến tâm thất.

Trường hợp có sự trục trặc trong việc dẫn truyền luồng điện này, tim đập không đều, nhịp tim thưa thớt, hoặc có lúc ngừng nghỉ thật sự.

Một bộ máy nhỏ, gắn dưới da chỗ xương đòn, hoặc dưới bắp thịt ngực, chạy bằng pin, ngăn không cho tim đập quá chậm đi đến chỗ ngừng luôn. Toàn bộ máy này nặng từ 25 đến 40 gam, có 1 hoặc 2 điện cực nối liền với tim. Luồng điện kích thích tim co bóp đều đặn. Tùy theo tính chất trục trặc trong hệ thống điện riêng của tim, có nhiều loại máy trợ tim tạo nhịp khác nhau. Máy này tăng hiệu năng của tim, trong trường hợp suy tim nặng, hoặc cơ tim nở lớn gây tắc nghẽn.

Việc gắn máy này cũng giản dị, chỉ cần uống thuốc giảm đau và gây tê tại chỗ. Ở phần trên cao của lồng ngực, bên phải hoặc trái, chuyên gia rạch một đường, kế đó luồn 1 hoặc 2 ống nhỏ, theo tĩnh mạch, cho chạm vào trong trái tim (tâm nhĩ, tâm thất, hoặc cả hai). Những ống này được nối với máy trợ tim. Chuyên gia dùng máy chiếu quang tuyến để theo dõi kiểm soát việc đặt máy.

Một bộ phận từ trong trái tim truyền tín hiệu, theo điện từ trường về đến máy, nhờ đó, máy điều chỉnh chương trình tạo nhịp. Một số máy có trang bị thêm bộ phận ghi nhận cử động bắp thịt và nhịp thở, để tạo nhịp tim thích hợp khi cần cố gắng về thể lực.

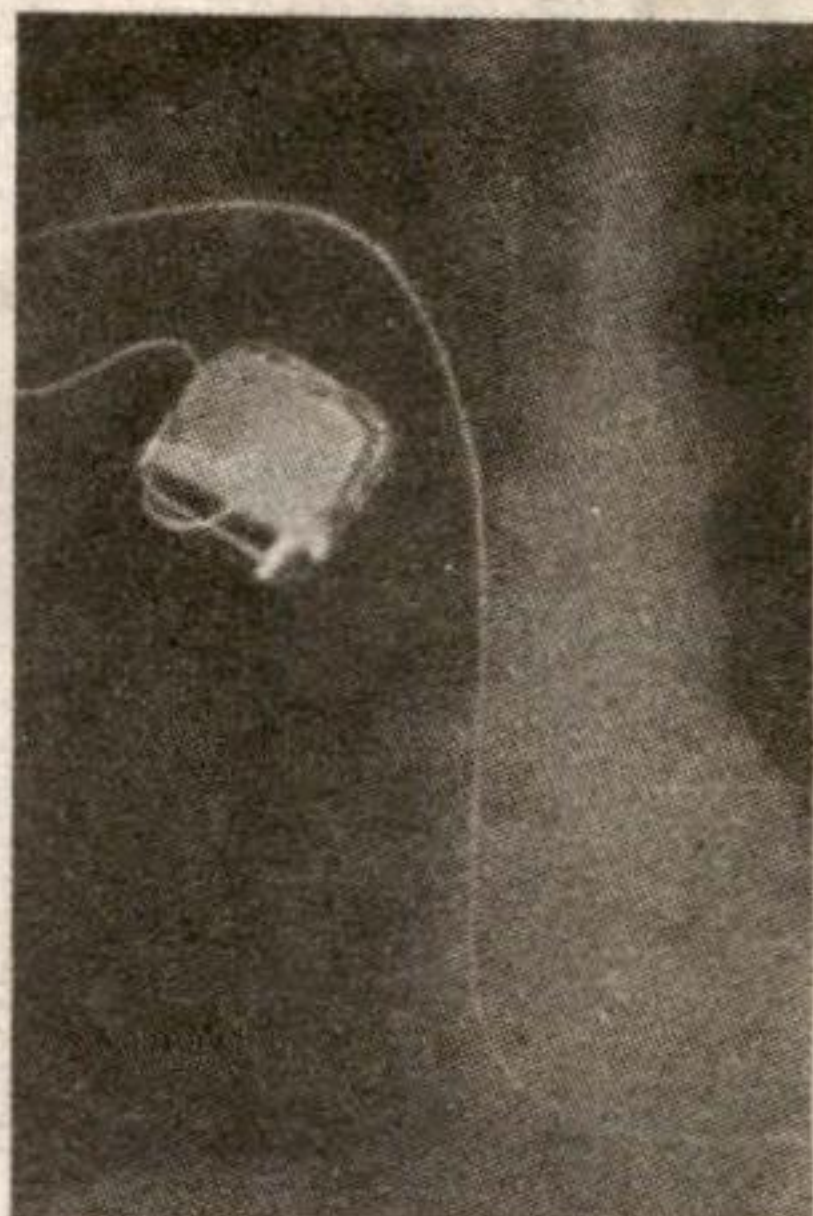
Sau khi gắn máy, bệnh nhân tiếp tục ở lại bệnh viện 8 ngày, để chuyên gia kiểm tra lại việc đặt dây, sự vận chuyển của máy, các bộ phận trong cơ thể dung nạp ra sao. Chuyên gia dùng phương pháp siêu âm, chiếu quang tuyến, để theo dõi khi gắng sức, và điều chỉnh máy cho thật sự thích hợp.

Kiểm tra lần đầu, 1 tháng sau khi đặt máy. Sau đó, 6 tháng hoặc 12 tháng kiểm tra 1 lần.

Độ bền của máy tùy thuộc kích thước lớn nhỏ, sức mạnh của pin, và mức độ sử dụng. Máy chạy có nhịp độ ngừng, nghỉ xen kẽ, dùng được lâu hơn là máy chạy liên tục. Máy phải được thay trong vòng từ 5 đến 10 năm, và thay dây dẫn trong vòng 12 năm. Phải thường xuyên đề phòng nhiễm trùng khi sử dụng máy trợ tim cũng như các loại máy khác từ ngoài gắn vào trong cơ thể. ★

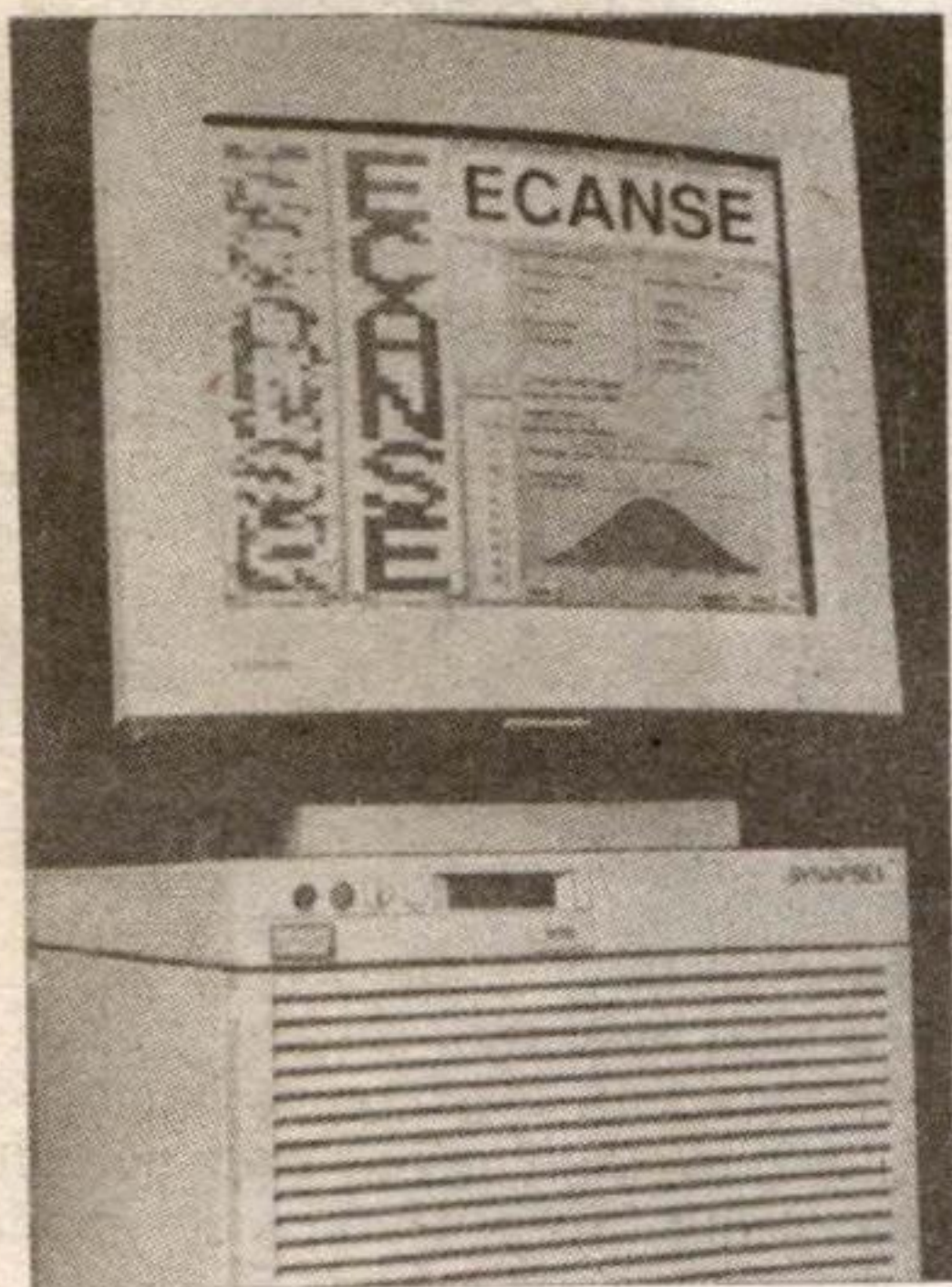
QUANG AN

(Theo Santé, 9/95)

HIỆU QUẢ MÁY TÍNH THẾ HỆ MỚI: MỘT GIỜ BẰNG MỘT NĂM

Hãng Siemens Nixdorf ở Munich (Đức) vừa đưa ra thị trường một kiểu máy tính thế hệ mới cực nhanh, hiệu Synapse

I. Máy thực hiện 3,2 tỷ phép tính trong 1 giây, năng suất cao gấp 8000 lần so với các loại máy tính cổ điển. Máy này làm một giờ bằng máy khác làm trong một năm. Hiện nay Synapse I có thể đáp ứng nhu cầu rộng lớn và đa dạng của các ngành tài chính kế toán, truyền hình, y học, nhiếp ảnh v.v..., kiểm tra các quy trình phức tạp nhất trong công nghiệp hiện đại thuộc mọi lĩnh vực. Giá bán : một triệu franc Pháp. ★

N.A.

(Theo *Industries et Techniques*,
9/1995)

ĐỒNG HỒ GHI NHẬN DỮ LIỆU TỪ MÁY VI TÍNH

Timex Data Link là một đồng hồ đeo tay có hầu hết các tính năng của những đồng hồ mới chế tạo như hiển thị giờ, phút, giây, ngày, tháng, năm, tiếng kêu báo giờ, có nhiều kiểu báo hiệu khác nhau, không ngấm nước ở độ sâu 100m và có thể xem vào ban đêm. Tuy nhiên đồng hồ này có một tính năng mới mà hiện nay chưa đồng hồ nào có được là khả năng giao tiếp với máy vi tính. Đồng hồ sử dụng kèm một đĩa mềm cài đặt cho phép bạn chuyển những buổi hẹn, số điện thoại, giờ báo hiệu, ngày sinh nhật kỷ niệm... từ máy vi tính mà không cần sử dụng dây nối. Để làm được điều đó, đồng hồ Data Link có một con mắt điện tử cho phép nó đọc những thanh sáng đang nháy trên màn hình vi tính. Trong vòng 20 giây nó có thể đọc và

ghi lại đến 70 mục và có nút chọn để bạn cập nhật sự ghi nhớ này. ★

TRẦN ĐỨC TÀI

(Theo *Inventors World*, 8/1995)

THIẾT BỊ ĐỊNH VỊ TOÀN CẦU TIỆN LỢI

Bất cứ ai thích đi du lịch đều cảm thấy ích lợi thiết thực của những thiết bị cầm tay định vị toàn cầu. Tuy nhiên cho đến hiện nay giá của những thiết bị này vẫn rất đắt. Một thiết bị mới là Magellan GPS 2000 vừa chế tạo sử dụng kỹ thuật vệ tinh được bán với giá 200 USD có thể phổ biến cho tất cả mọi người. Với kích thước cỡ máy điện thoại di động, chiếc máy này sẽ giúp mọi người không thể bị lạc nhờ sự xác định vị trí bởi 21 vệ tinh đang bay trên quỹ đạo cách Trái đất 11.000 dặm. Công việc của người sử dụng rất đơn giản, chỉ cần nhập vào điểm đến Magellan sẽ làm mọi công việc. Nó sẽ thông báo cho bạn biết hướng đi, khoảng cách, và dự báo thời gian tới. Và nếu như bị lạc đường, Magellan sẽ giúp bạn lần lại dấu chân bạn đi qua vì cứ 10 phút nó lại ghi nhớ đoạn đường bạn đã đi.

HỒNG HÀ

(Theo PM, 9/1995)

ĐĨA THẤU QUANG CÓ DUNG LƯỢNG CAO

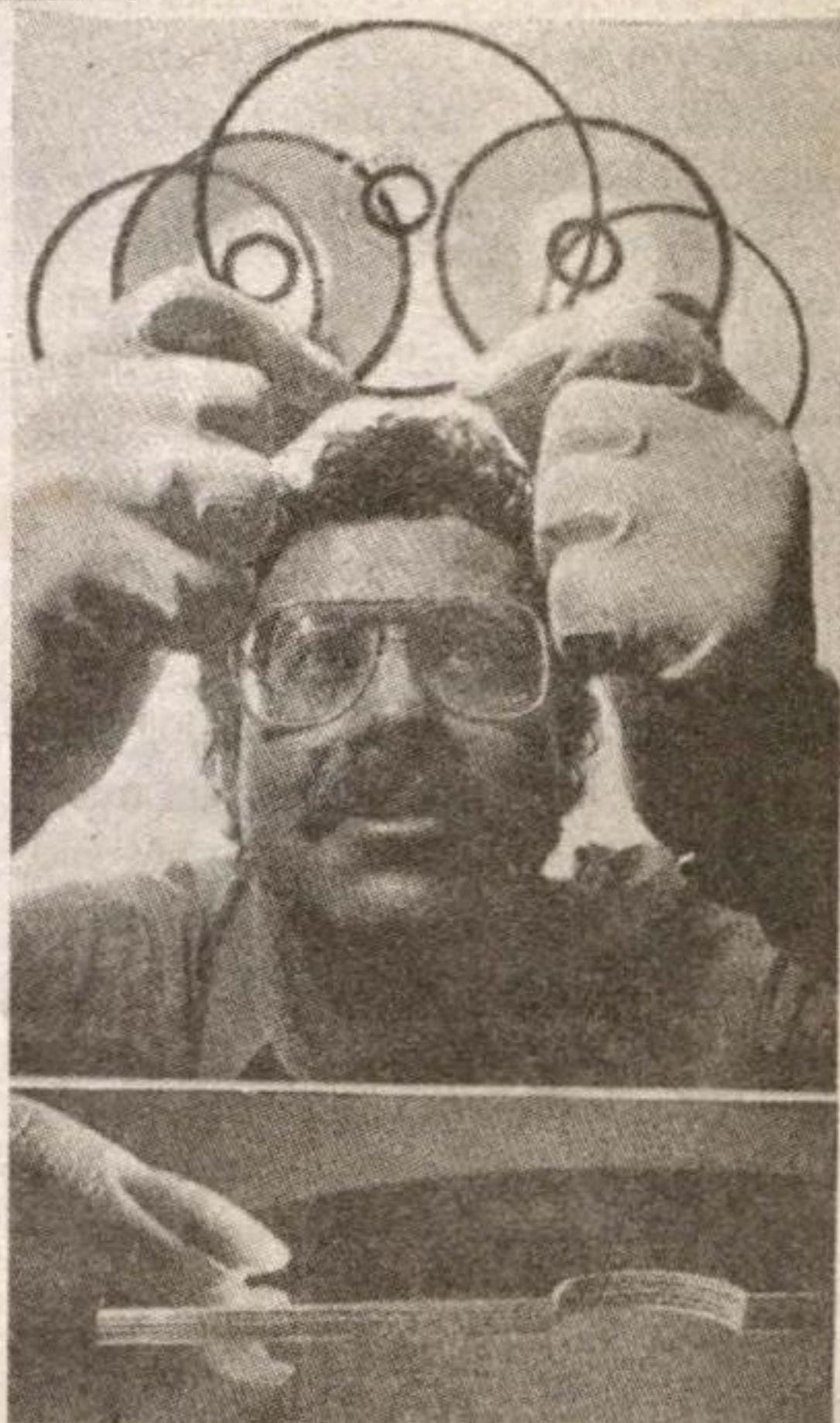
Những loại đĩa có dung lượng ngày càng cao trong thời gian qua cho thấy một cuộc đua không ngơi nghỉ của các nhà

nhà nghiên cứu nhằm chế tạo những đĩa có dung lượng khổng lồ. Mới đây IBM vừa tuyên bố chế tạo thành công loại đĩa thấu quang nhiều lớp, sử dụng chất liệu trong suốt để tăng dung lượng đĩa. Các đĩa thấu quang nhiều lớp của IBM có thể chứa toàn bộ dữ liệu của các thư viện. Bí quyết của kỹ thuật là ở môi trường lưu trữ trong suốt hơn và những thấu kính chuyển động cho đầu đọc laser của đĩa.★

QUỐC MAI

(Theo PS, 8/1995)

Mách bạn :

XÓA VẾT TÀN NHANG

Tàn nhang xuất hiện là do da bị tiếp xúc nhiều với ánh nắng Mặt trời. Những vùng thường hay bị nhất: mặt, cổ, vai... Nếu vết tàn nhang nhiều quá sẽ làm mất đi vẻ thẩm mỹ. Bạn hãy dùng những cách sau để tẩy xóa :

- Dùng dưa leo tươi (dưa chuột), rửa sạch, giã nát ép lấy nước. Pha 3 phần dịch quả này với 1 phần rượu trắng 40-45 độ. Mỗi ngày dùng thoa lên mặt 2-3 lần có thể giảm vết tàn nhang. Dung dịch trên chỉ có thể giữ được trong 8 ngày.

- Lấy 1 quả bí đao gọt vỏ, cắt từng miếng mỏng nấu chín với 100g bán hạ, nửa lít rượu trắng và 500ml nước. Lọc bỏ bã, cô cho đặc. Dùng bôi vào mặt mỗi tối trước khi đi ngủ. Sáng hôm sau mới rửa sạch. Làm như vậy trong nhiều ngày.

- Quả đu đủ xanh, rửa sạch cho ít nước vào đem giã nát. Dùng bôi đều lên da mặt nơi có vết tàn nhang.

- Dùng quả cà chua rửa sạch, để ráo nước, đem ép hoặc nghiền thành bột rồi đắp lên da mặt. Bạn cũng có

thể cắt đôi quả cà chua rồi áp sát lên da mặt hàng ngày.

- Lấy 20 lá rau mùi tây cắt nhỏ, ngâm trong 1 lít nước sôi. Để nguội lọc lấy nước, dùng bông gòn thấm nước này thoa lên mặt nhiều lần vào mỗi buổi hàng ngày.

- Đem trái dâu tây nghiền nhỏ rồi pha thêm chút kem tươi hoặc dầu hạnh nhân đắp lên mặt.

- Bạn dùng bèo tấm rửa sạch đem giã nát, bôi nơi tàn nhang ngày 2 lần để cho khô mới được lau sạch.

- Lấy khoảng 6-7 muỗng cà phê sô đa (loại dùng trong gia đình có độ kiềm yếu) pha với 200ml nước. Dùng dung dịch này để tẩy vết tàn nhang.★

LÊ NAM ÍCH (st)

"Điện tử thú"

Máy BẢO ĐỘNG

DÙNG TIA HỒNG NGOẠI (INFRA ROUGE)

• PHAN TẮT HOA

Ngày nay, thiết bị điều khiển từ xa (Remote Control) để điều khiển tắt, mở máy TV hay điều chỉnh âm thanh, độ sáng, độ bão hòa màu cho 1 TV màu đã trở thành quen thuộc trong gia đình. Với điều kiện linh kiện rời để lắp

ráp máy báo động dùng tia hồng ngoại như hình dưới là rẻ và có bán ở thị trường. Xin giới thiệu hệ thống báo động hồng ngoại như hình dưới. Máy có khả năng :

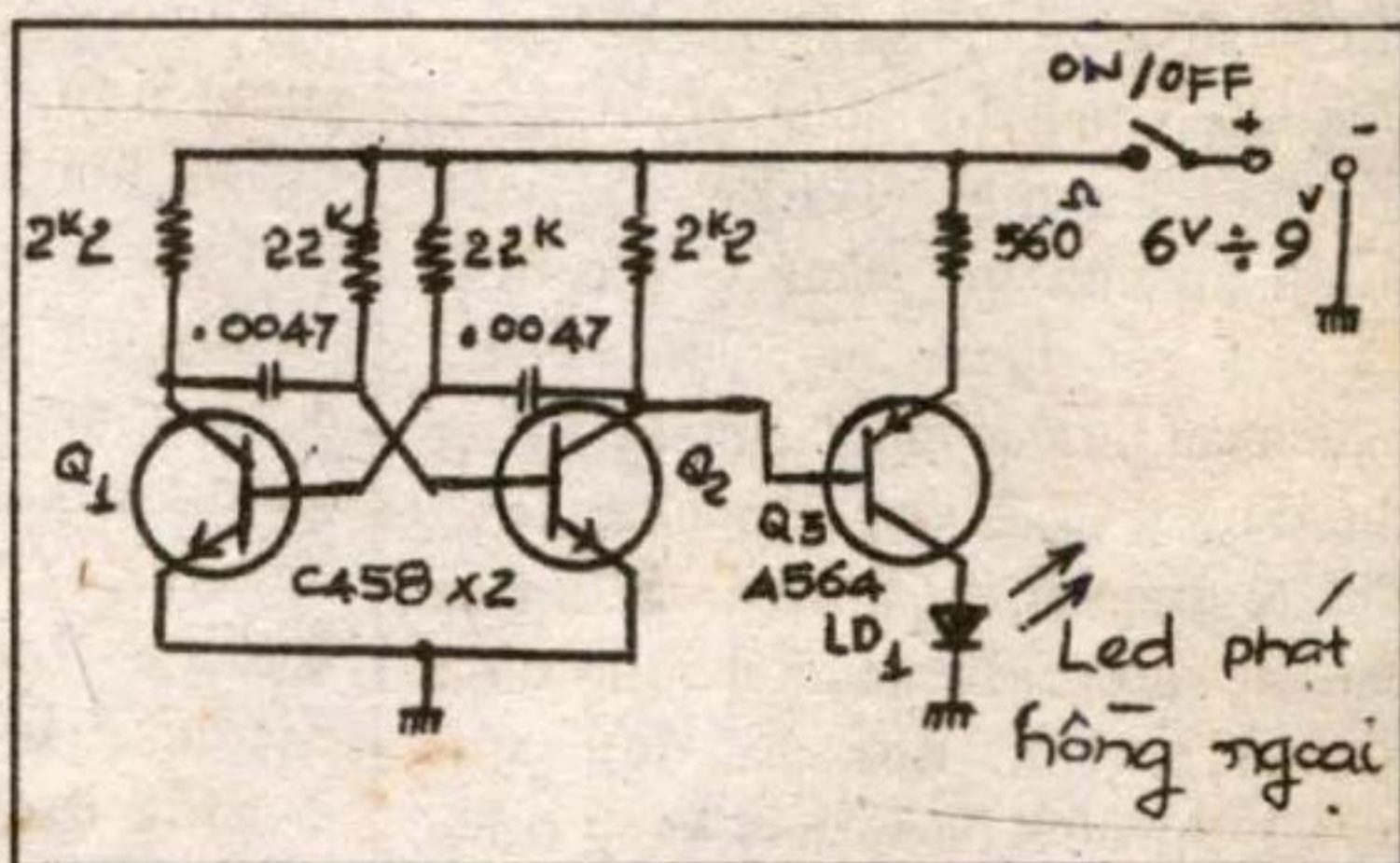
- Báo động khi có kẻ gian.
- Rung chuông khi

có khách hàng.

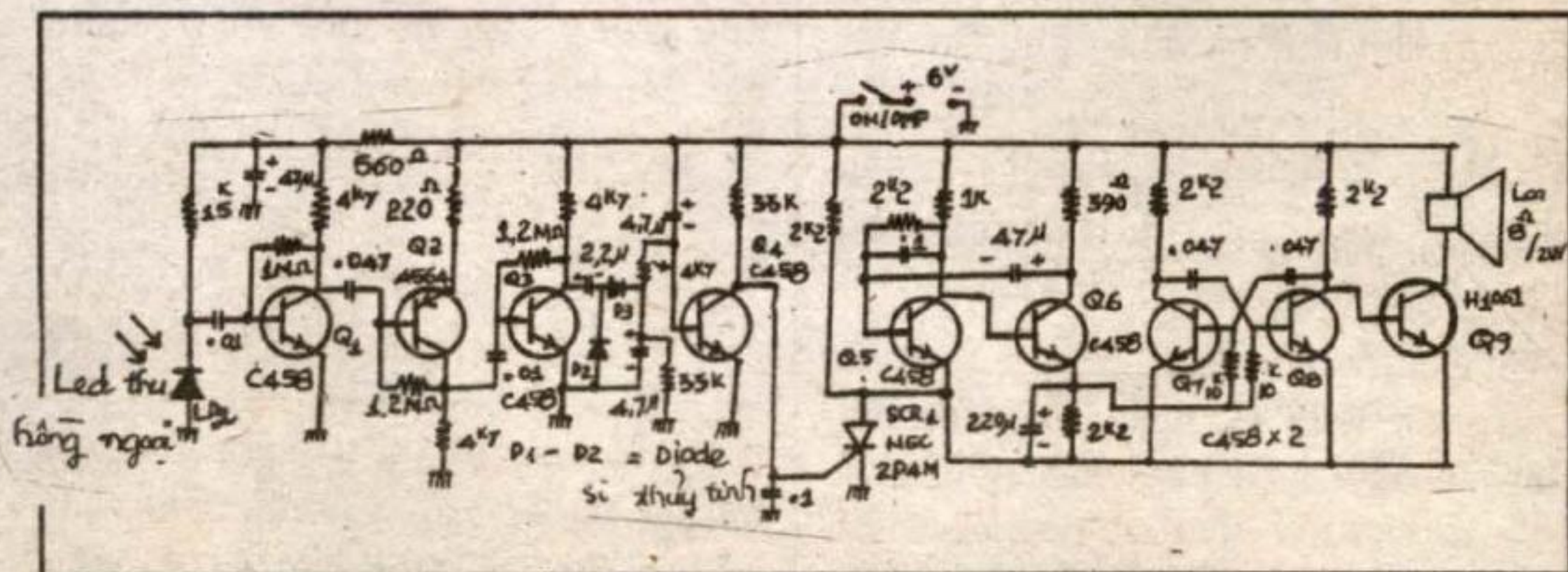
- Đếm sản phẩm trong một dây chuyền sản xuất...

Hình 1, là sơ đồ máy phát tia hồng ngoại có bước sóng khoảng 850nm.

- Khi Transistor Q3 : A564 dẫn làm cho Led LD1 phát tia hồng ngoại

H1: Sơ đồ máy phát

H2: Sơ đồ máy thu hồng ngoại và còi hú

Không nhìn thấy. Bộ đa hài Q1, Q2 phát xung vuông (10KHz) để kích Q3 "Điều chế" sóng hồng ngoại.

- Hình 2, là sơ đồ máy thu sóng hồng ngoại và báo động (tiếng còi hú) ở lạ.

- Trên sơ đồ hình 2, khi tia hồng ngoại từ Led phát chiếu vào "mặt bằng" Led thu (màu đen) : Led thu cảm nhận sóng hồng ngoại rồi tự "giải điều chế" để lấy tín hiệu xung 10 Khz đưa đến Q1, Q2, Q3 khuếch đại. Tín hiệu ra Collector Q3 được nắn tăng đôi đ/thế bởi 2 Diode si thủy tinh, đưa áp dc phân cực base Q4 làm nó dẫn bão hòa, SCR tắt. Khi có kẻ gian đi ngang qua khu vực, làm che khuất tia hồng ngoại, phía thu mất tín hiệu (10Khz), Q4 mất thiên áp nên tắt, cổng G của SCR lúc này rất dương nên dẫn và cấp nguồn còi hú báo động. Nếu hệ thống thu dùng báo chuông khi có khách : Thì có thể bỏ còi hú mắc SCR vào chuông dùng pin hoặc chuông điện khá đơn giản. Khi cần đếm sản phẩm, thì SCR được thay bằng transistor C.2335 (khóa nguồn) cho chuông 110v/220v hoặc H1061 (khóa nguồn) cho chuông dùng pin. Cứ mỗi lần 1 đồ vật chạy ngang tầm, che khuất tia hồng ngoại là một lần báo chuông. Từ đó, có thể ghép vào bộ đếm, hoặc qua máy vi tính để ghi số liệu.

- Hệ thống trên đã lắp ráp thử nghiệm cho kết quả hoạt động rất tốt. *Ghi chú* : Led phát LD1 màu trắng và Led thu LD2 màu đen hiện nay có bán nhiều.★

TRỒNG CÂY GÂY RỪNG Ở TRƯỜNG SƠN, DỪNG QUÊN

• GS. TÔN THẮT TRÌNH

Cây quế chính danh có tên khoa học là *Cinnamomum zeylanicum* Nees, tiếng Pháp là Cannelle, tiếng Anh là Cinnamon, cùng họ thực vật *Lauraceae* với cây long não. Có nhiều loài cây cùng tông *Cinnamomum* như *C. loureiri*, *C. cassia*, *C. iners* v.v... cũng lấy vỏ làm quế, nhưng phẩm giá kém hơn, tiếng Anh gọi là Cassia. Cây quế Cassia lớn hơn nhưng mọc lâu năm mới lột vỏ lấy quế được.

Cây quế chính danh một đôi khi được trồng trọt ở Việt Nam, nhưng phần lớn mọc hoang ở rừng rú vùng Thanh Hóa, hay ở Trường Sơn vùng Quảng Ngãi, Quảng Nam hay Kontum, phía sau núi Ngọc Linh.

Sinh thái thích hợp cho quế

C. zeylanicum là một cây cao 10-15m, đường kính 20-30cm, nhưng nếu trồng trọt để lấy vỏ 2-3 năm một lần như ở Indonesia, Brasil, đảo Seychelles, Sri Lanka, Ghana và Madagascar thì chỉ cao khoảng 2,5 m mà thôi. Cây quế này mọc tốt ở cao độ dưới 500m. Nhưng tại vùng Đông hay Nam Ấn Độ là nguồn gốc của loài quế, có thể tìm ra quế mọc hoang ở cao độ 2000m. Cây quế không rụng lá như cao su, lá dày, xanh láng bóng, và có cuống dài

THÉP KHÔNG RỈ

HỎI: Chọn thép không gỉ để sản xuất đồ gia dụng như thế nào? Gia công thép này có gì khác thép thường?

Lâm Quan Sinh (Sóc Trăng)

ĐÁP: Thép inox do chữ inoxydable nghĩa là không bị oxy hóa tức là thép không gỉ.

1. Thép có 13% Cr, thành phần C từ 0,1 đến 0,4% còn gọi là thép máctenxit hay inox trắng. Loại này hút nam châm. Ký hiệu thép theo TCVN là 10Cr 13, 20Cr 13, 30Cr 13 và 40 Cr 13, ký hiệu theo Nga là 10 x 13, 20 x 13, 30 x 13 và 40 x 13, ký hiệu theo AISI của Mỹ có 403, 410, 414, 416, 420.

Loại này chỉ chịu được trong các môi trường nước ngọt, nước mặn và các acid loãng và nguội.

2. Thép có 18% Cr+8-10% Ni gọi là thép nhóm 18-8 hay thép auxtenit, không hút nam châm, cứng và bền hơn inox trắng, màu tối hơn nên có người gọi là inox xanh. Ký hiệu theo TCVN có: 12Cr18Ni9, 08Cr18Ni10, 08Cr18Ni10Ti, 12Cr18Ni10Ti. Ký hiệu theo Nga là 12x18H9, 08x 18H10T, 12x 18H10T. Ký hiệu theo

AISI của Mỹ có 301, 302, 302B, 303, 304, 305, 308, 309, 314, 316.

Thép này chịu được acid nitric đặc và nóng, acid sulfuric đặc và nguội, acid clorhydric loãng và nguội, và đồng thời là thép chịu nóng.

3. Thép có trên 17% Cr không có Ni gọi là thép chống acid hay thép ferit. Thép này hút nam châm. Ký hiệu theo TCVN có: 12Cr17, 8Cr25. Ký hiệu theo Nga có 15x 25T, 08 x 17T, 15 x 28. Ký hiệu theo AISI của Mỹ có 405, 430, 430F, 446. Loại này chịu được các loại acid đặc và nóng.

Thép không gỉ bán trên thị trường ở dạng tấm, ống hoặc thanh. Gia công thép không gỉ chủ yếu bằng phương pháp rèn hoặc dập nguội, dập nóng. Gia công trên máy tiện, bào, phay khó hơn vì thép không gỉ rất dẻo và dai. Gia công thép không gỉ trên máy tiện nên dùng dao hợp kim cứng có chứa TaC.

Rèn và dập thép không gỉ, sử dụng các máy rèn dập thông thường như đối với các loại thép khác, không có gì đặc biệt hơn, nhưng phải sử dụng lực lớn hơn.

HOÀNG TRỌNG BA

GIẢI ĐÁP TIVI & ĐIỆN TỬ

HỎI: Tôi có 1 TV hiệu Gold Star CF 1442Y, đôi khi bị nhiễm từ, bị lem hoặc mất màu, kéo dài khoảng 1 buổi rồi bình thường lại. Xin ông vui

lòng cho tôi biết:

- Có phải mạch khử từ đã yếu.
- Các loại sóng công nghiệp có làm TV bị nhiễm từ không.
- Mạch khử từ chạy ở vị thế

...ay **STAND BY?** Và
...chạy một thời gian
...tự động tắt không?
Đầu máy video để kế bên sử
dụng quay nhanh và trả băng
nhiều lần (Fast, Rewind) có làm
TV bị nhiễm từ không?

Nguyễn Triệu (TP.HCM)

ĐÁP: TV trắng đen không cần
hệ thống khử từ vì nó có một màu
trắng mà thôi. Còn tất cả các TV
màu đều có trang bị một cuộn khử
từ tự động. Đó là 1 cuộn dây điện
ôm vòng quanh mặt trước đèn hình
khuất sau mặt nạ hoặc áp sát lớp
sơn đen tại vỏ sau đèn hình. Cuộn
dây này được nối tiếp với trở khử từ
có điện trở bằng 0 khi ở nhiệt độ
thường. Mỗi lần bật máy, dòng xoay
chiều của điện nhà đi vào cuộn rẽ
thật lớn làm cho mặt đèn hình bị
nhiễm từ trường xoay chiều thật
mạnh, nhưng ngay sau đó "trở khử
từ" nóng lên thật mạnh đạt tới trị
số vô cực và dòng xoay chiều ngang
cuộn bị giảm đi nhanh chóng trở về
bằng 0 như vậy từ trường xoay chiều
vừa nhiễm vào mặt đèn hình thật
mạnh đã lại giảm đi thật nhanh
xuống bằng không.

Máy của bạn bị nhiễm từ thì màn
ảnh nhỏ không còn một màu mà bị
loang lổ màu khác, bạn nên kiểm
tra lại mạch khử từ bằng cách:

1) Mỗi lần bật máy- để sát tai
phía ngoài vỏ máy gần đèn hình thì
nghe một tiếng "xèo" thật nhỏ, thì
mạch khử từ còn hoạt động.

2) Kiểm tra trở khử từ, sau khi
mở máy, nóng lên là mạch khử từ

còn làm việc.

3) Kiểm tra trở khử từ của cuộn
lệch còn áp sát cổ đèn hình không ?
Nếu cuộn lệch bị xệ xuống hay bị
đẩy lùi ra sau thì nhiễm từ xuất
hiện.

4) Nếu TV bị nhiễm từ mạnh, bạn
nhờ thợ chuyên môn xóa bằng 1 cuộn
khử từ cầm tay bên ngoài hoặc một
nam châm thật mạnh như loa để khử
từ bên ngoài.

Như vậy muốn TV không bị nhiễm
từ bạn không nên đặt TV gần các
nam châm mạnh như loa, mô tơ lớn
sinh từ trường mạnh v.v.. Còn việc
TV để gần đầu máy video khi quay
nhanh và trả băng nhiều lần không
làm TV bị nhiễm từ được.

**HỎI: Ở nhà có cái cát xét dùng
điện 110v - 220v, bấm nút Play thì
vẫn hát nhưng méo tiếng như
băng nhão, nếu ấn xuống sát hơn
(nút Play) thì nghe bình thường
nên mỗi lần mở máy là phải chêm
vật gì đó giữa nút Play và Rec để
cho nút Play sát xuống, học Anh
văn như vậy thì thật bất tiện lắm.**

ĐÁP: Việc bấm nút phát lại
(Play) mà tiếng bị méo phải ấn mạnh
và chậm thì nó mới bắt tốt. Dàn
nút bấm chạy phát lại (Play) chạy
tới (FF) chạy lui (Rev), dừng băng
(Stop), tạm dừng (Pause) gồm một
dàn cơ có liên quan với nhau để điều
khiển cho máy chạy. Dừng lâu ngày
bị lờn không còn đàn hồi như một lò
xo để tiếp xúc, bạn nên mở máy ra
và nắn lại như lúc đầu thì khỏi phải
bấm mạnh nữa.★

KS. ĐẶNG TẤN MẬU

THÊM MỘT CHUYỆN GIẾT GÂN

PHI KHOA HỌC

Mới đây ở phương Tây người ta tuyên bố : một cuốn phim quay được cảnh người ngoài vũ trụ đổ bộ xuống quả đất của con người. “Người vũ trụ” đã được thu vào ống kính của người Trái đất. “Ngày đáng ghi nhớ” ấy là 4 tháng 7 năm 1947 (sự ngẫu nhiên thú vị vì ngày đó là quốc khánh Hoa Kỳ) tại căn cứ quân sự của không quân Mỹ mang tên Roswell tại bang New Mexico. Đương nhiên “người vũ trụ” đến Trái đất bằng tàu vũ trụ. Người

ta khẳng định rằng phần đế của tàu vũ trụ tung ra, vì thế “người vũ trụ” phải xuống quả đất. Tóm lại đó là một “tai nạn vũ trụ” như tin của Ufo đưa ra. Họ mô tả cảnh người khắp nơi ùn ùn kéo tới để “xem tận mắt”

người ngoài Trái đất. Có lẽ vì thế mà 4% người Mỹ khẳng định “đã được gặp mặt người ngoài vũ trụ”. Thậm chí có người Đức thời ấy chẳng hiểu vì lý do gì có mặt tại New Mexico, cho nên “may mắn được gặp người vũ trụ !”.

Báo chí phương Tây bỗng “đưa tin chi tiết và cụ thể” về “bộ phim tư liệu quý giá bậc nhất” này. Tờ Interpendent của Anh khẳng định : “Bộ phim là chứng cứ đáng tin cậy khẳng

định người ngoài vũ trụ đã đến thăm hành tinh xanh”. Tờ Guardian thậm chí đăng 4 trang về “sự kiện có một không hai này”. Nhưng sự thật là gì? Tin của tờ TAZ ghi : “Nhân viên quân sự Mỹ nghiên cứu một xác chết của người từ vũ trụ”. Tóm lại người ta cố tạo ra một “tài liệu vô giá, không thể tưởng tượng được trong lịch sử của nhân loại”. Sự thật là gì? Là một cuốn phim 8mm, dài 18 phút (phim đen trắng) cảnh một “em bé vũ trụ” nằm trên chiếc giường gỗ

(xem ảnh), đầu tròn như quả dưa hấu, da trắng bạch, đầu trọc tểu, mắt nhỏ híp, mồm tròn như một cái lỗ mũi tẹt, hai tay đều có 6 ngón và có cái bụng rất bự. "Xác người vũ trụ" dài 130 cm... Tuy nhiên chất lượng của phim xấu đến mức người ta không nhận ra những gì người thuyết minh lý giải. Điều lạ lùng là trên đùi của "người vũ trụ" có một vết thương sâu hoắm.

Các nhà khoa học từng khẳng định : cho đến hôm nay chưa hề có một loại "người vũ trụ" nào đến Trái đất của chúng ta. Chưa từng có một bằng chứng nào dù là nhỏ nhất chứng

minh có loài người khác ngoài người trên Trái đất chứ đừng nói là có người ngoài vũ trụ đến thăm Trái đất hay bị nạn rơi xuống Trái đất vì trục trặc kỹ thuật. Nhà y học nổi tiếng người Anh, Geoffrey Lengman, khẳng định: "Thật không thể tưởng tượng nổi là còn có người tin rằng có chuyện vô nghĩa đến mức thô thiển đến nhường ấy". Mọi tiểu xảo chung quanh chuyện này chỉ là sự lừa bịp có mục đích không trong sáng. ★

PHONG PHÚ
(Theo Spiegel)

Để TRẺ THƠ làm quen với BẢO TÀNG

Người lớn đi vào tham quan Bảo tàng viện còn cảm thấy "bị khớp" hướng hồ là trẻ con. Vì vậy để trẻ con bắt đầu yêu thích và làm quen với nghệ thuật ngay từ khi ở tuổi nhỏ, Mac/Windows tung ra thị trường loại đĩa CD-ROM đặc biệt gồm 212 tác phẩm nghệ thuật của Viện bảo tàng Chicago. Trẻ con sẽ tha hồ "đọc" với các tác phẩm này, có thể phóng to, thu nhỏ, cắt vụn, tô màu v.v... trên màn ảnh video. Tất cả các tác phẩm đều đã được Ban Giám đốc bảo tàng này góp ý kiến và sửa chữa. Từ các tác phẩm của danh họa Seurat, E. Hopper đến tranh của Boucher, Monet, Késanne v.v... Tất cả đều hiện ra rục rồ dưới

mắt các em trong không khí quen thuộc ở gia đình, chứ không phải lặng lẽ theo cha mẹ vào trong các "mái vòm đồ sộ" như trước nữa. Giá đĩa CD-ROM này là 39,95 đô la. ★

LÊ LỘC
(Theo Newsweek)

Một sự thật về

BÙA LỖ BAN

• NGUYỄN HOÀNG TUẤN

Thiên hạ từng đồn đại nhiều giai thoại ly kỳ về bùa lỗ ban.

Chẳng hạn, dòng nước chảy xuôi, ông thầy bùa “niệm thần chú” rồi thấy một cành hoa xuống, cành hoa sẽ... trôi ngược; hoặc một cành cổ thụ sắp gãy đe dọa mái nhà, vì một lý do gì đó không thể đoán được, gọi ông thầy lỗ ban lại làm “phép”, ngủ một đêm thức dậy thấy cành cây đã... xoay qua hướng khác tự bao giờ ! Ngày xưa những người cất nhà mới rất sợ bị cánh thợ mộc “ếm” bùa lỗ ban. Giai thoại về bùa lỗ ban trong chuyện cất nhà cũng rất rùng rợn. Có nhà khi cất, chủ nhà bủn xỉn, làm khó, chê trách cánh thợ mộc đủ điều, ông thợ cả giận quá ra tay “ếm” bùa lỗ ban cho bỏ ghét. Sau khi bàn giao nhà, đêm nào mọi người trong nhà cũng nghe có tiếng...

xe lửa chạy ! Giai thoại khác thì kể rằng, cũng do đối đãi không “đẹp” với cánh thợ mộc mà căn nhà bị “ếm”, đêm đêm chủ nhà thường thấy có... bóng người đứng ở đầu giường, xem mình ngủ (!), sau nhờ một pháp sư “cao tay ấn” tình cờ đi ngang phát hiện ghé vào gõ cho mới hết. Rồi bùa “ếm” có khi là 5 cây đinh đóng lút ở một nơi kín đáo, có khi là miếng vải đỏ nhét trong mộng đòn tay, có khi là... xương người chôn dưới lu nước, v.v... Có 1001 kiểu “ếm”, chẳng biết lối nào mà lần. Hư thực ra sao và bùa lỗ ban có thật không ?

Trong căn nhà ẩm thấp ở ấp Bắc Sơn, thị trấn Núi Sập, huyện Thoại Sơn, An Giang, hàng chục cặp mắt dán vào ngón tay trở của thầy Tám

đang chạy ngoằn ngoèo trên tờ giấy trắng học trò. Ngón tay thầy Tám lướt trên giấy trắng không để lại dấu vết gì, tờ giấy vẫn trắng nguyên. Căn phòng ngột ngạt, cộng với tâm lý đè nặng, lo âu khiến trên mặt và da tay mỗi người đều rướm mồ hôi. Sau một hồi vẽ bùa và lâm râm điều gì đó trong miệng, thầy Tám áp tờ giấy vào cổ tay bệnh nhân chà chà, xem mạch. Vẻ mặt thầy Tám căng thẳng, tập trung cao độ, những người có mặt cũng hồi hộp theo dõi từng động tác của thầy Tám. Hồi hộp nhất là bệnh nhân đang được thầy Tám chữa, bởi họ đang giao phó sinh mệnh mình cho thầy Tám. Trước khi đến đây, họ đã đi nhiều “thầy” chữa trị nhưng không khỏi bệnh, nghe đồn thầy Tám có bùa lỗ ban rất linh, họ tìm đến. Khách hàng của thầy Tám đâu chỉ người trong tỉnh, mà còn ở tận Minh Hải, Cần Thơ, Kiên Giang, Đồng Tháp... thậm chí cả Campuchia, nhiều người phải ngủ lại nhà quen chờ đến lượt.

... Đang “rà” bệnh, bỗng thầy Tám bật người, thốt :

- Cha, mệt rồi !

Người đang được chẩn đoán bệnh giật thót, hỏi :

- Sao rồi thầy ?

Thầy Tám chưa trả lời vội, còn trầm ngâm, cân nhắc. Lúc này mọi người mới kinh ngạc cực độ khi phát hiện tờ giấy thầy Tám lấy “tả” bệnh lúc nãy trắng tinh, giờ hiện lên những đường bùa quần quện. Rõ ràng

hồi nãy thầy Tám vẽ bằng tay không. Ai cũng rùng mình, nhìn thầy Tám vừa thán phục, vừa lo sợ. Mọi người tập trung nhìn thầy Tám đợi lời phán quyết căn bệnh. Lát sau thầy mới nói :

- Bệnh nặng ! Nhưng đã cố công đến đây rồi thì thầy không bao giờ bỏ. Ngặt một nỗi, căn bệnh này phải có một loại ngải đặc biệt để làm phép, sau đó hốt thuốc uống mới kết quả.

Câu nói của thầy Tám làm cho người bệnh vừa hoang mang, vừa hy vọng, sốt ruột hỏi :

- Thứ ngải đó ở đâu có thầy ?

- Gần đây có - Thầy Tám đáp - nhưng chỉ có nhà của anh Buol trồng, lại đó năn nỉ chia về đây tui làm phép cho.

Tưởng khó, ai dè anh Buol cũng tốt bụng. Nghe nói mua ngải trị bệnh cứu người, anh Buol rất sốt sắng, chỉ lấy từ 50 đến 100 ngàn một củ ngải, tùy người ! Sau khi làm phép, bệnh nhân được thầy Tám bốc cho vài thang thuốc với giá từ 500 đến 800 ngàn đồng. Điều này gây hoài nghi, nhưng có một điều không thể phủ nhận là qua tay thầy Tám, một số con bệnh đã khỏi. Chính vì vậy mà tiếng tăm thầy Tám nổi như cồn, chẳng ai tiếc chi mấy trăm ngàn tiền thuốc, có người khi hết bệnh còn đến tạ ơn thầy Tám. Thầy Tám còn khoe rằng có thể làm “bùa yêu”, gọi những người vợ, chồng ngoại tình quay về với tổ ấm, hoặc những người “thương

Giờ đây “công nghệ sốc điện”, sử dụng điện áp 250.000 volt trong khoảng thời gian 5 phần triệu của giây, người ta đã có thể thu được hàng trăm tấn bột sứ cao cấp cũng như lõi thép quý từ bugi. Sử dụng “sốc điện” nhiều lần người ta có thể biến vỏ sứ của bugi thành bột cám để tái sử dụng hết sức kinh tế. Để “bóc” lớp sứ ra khỏi lõi sắt của bugi trong dây chuyền

Tomsk, nơi các nhà nghiên cứu Liên Xô từng đưa ra phương án công nghệ này. Hai bên đã xây dựng một công trình thử nghiệm bề thế ở Karlsruhe và ngay lập tức công nghệ này thu hút sự quan tâm của nhiều ngành công nghiệp Đức, nước hiện đứng đầu châu Âu về phát triển khoa học kỹ thuật và kinh tế.

Viện công nghệ Karlsruhe đã nghiên cứu và ứng dụng thành công công nghệ sử dụng “chớp sốc điện” trong một loạt công việc cụ thể mà trước đó kỹ thuật thông thường không mang lại hiệu quả kỹ thuật và kinh tế mong muốn.

Cùng với các nhà khoa học Liên Xô (cũ), nhà vật lý Đức, Christoph Schultheiss (ảnh) tại “Viện công nghệ Karlsruhe” đã thành công trong việc sử dụng “sốc điện” nhằm tách lõi thép khỏi sứ của nến điện (Bugi). Ở Đức hiện có 45 triệu xe hơi trong dân, mỗi xe hơi mỗi tháng sử dụng 8 nến điện. Mỗi tháng hàng chục triệu Bugi các loại hỏng bị ném vào những núi rác khắp mọi xó xỉnh. Các công nghệ cũ nhằm thu hồi vật liệu - chủ yếu là sứ cao cấp - từ hàng chục, hàng trăm triệu bugi phế liệu này đều không kinh tế.

và thùng chứa hàng vạn chiếc, người ta chỉ cần vón vện 40 giây !

Trên cơ sở công nghệ này, Viện Karlsruhe đã mở rộng sang các lĩnh vực khác, nhất là trong việc xử lý các cấu kiện bê tông cốt thép (nhà đúc, dầm cầu, đường xa lộ...). Trước đây

những linh kiện, cấu kiện này khi "hết tuổi" sử dụng hoặc là phải dùng búa máy đập để thu lại thép, sắt, còn bê tông thì dùng san lấp hồ ao. Tuy vậy công nghệ "cổ điển" này vừa không kinh tế, vừa gây ô nhiễm tiếng ồn. Nay với công nghệ "sốc điện" mọi chuyện được giải quyết tốt đẹp. Bê tông thậm chí vụn tới mức có thể sử dụng để làm vật liệu cho các công trình xây dựng không cao cấp lắm. Thép thu được gần như nguyên vẹn, có thể sử dụng cho các công trình mới.

Sốc điện có khả năng "bóc" lớp đá mài cực cứng sử dụng trong công nghiệp cơ khí, thí dụ carbid silicium để tái sử dụng.

Các nhà khoa học Liên Xô cũng đã chuyển giao công nghệ sử dụng sốc điện để tách nhựa thông từ thân, vỏ

và lá cây thông cho Karlsruhe. Phương pháp này có ưu điểm nữa là tạo được nhựa thông có mùi thơm cao hơn các phương pháp khác, và đương nhiên hiệu quả kinh tế cao hơn nhiều.

Công nghệ này cũng được sử dụng để "tách sữa đậu nành" trong kỹ thuật chế biến nông sản.

Công nghệ này cũng đã được sử dụng để "xé vụn" rễ cây thuốc làm nguyên liệu cho các xí nghiệp dược phẩm.

Người ta đang tiến hành thí nghiệm dùng sốc điện để phá những ống khói đã quá trong chốc lát.

Để phá một khối beton cốt thép 100kg thành vụn như đá dăm chỉ mất 30 pfennig tiền điện !.★

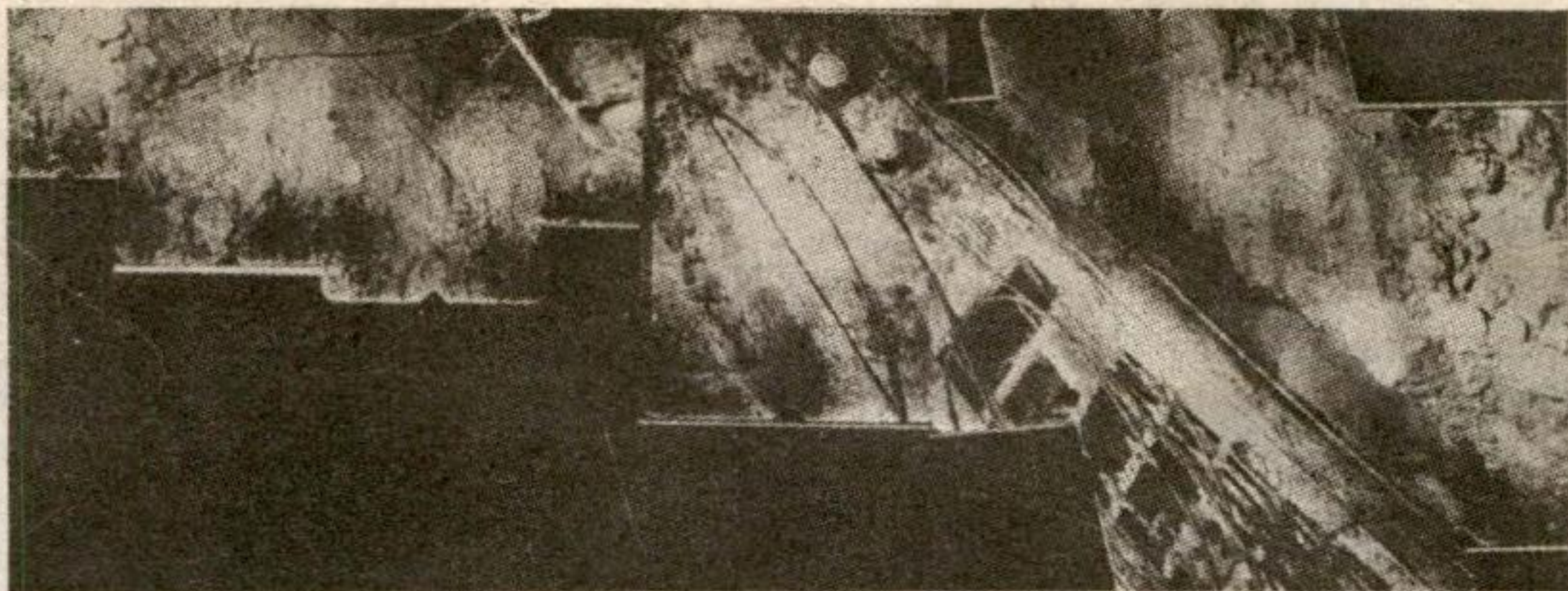
TS. TRẦN NHU
(Theo Spiegel)

HOA HẬU 95 của nước Ý

Nước Ý vừa tiến hành bình chọn hoa hậu 95 theo phương thức dân chủ nhất. Cô gái rất kiều diễm Anne Valle 20 tuổi, đã được nhận vương miện cuối tuần trước. Đây là buổi ra mắt đầu tiên của cô trước quảng đại quần chúng với niềm vui, tự hào của các nhà bảo trợ.★

X.P.
(Theo Le Monde, 9/95)

Die letzte Fahrt der I-52

TÀU NGẦM NHẬT BỊ BẮN CHÌM Ở ĐẠI TÂY DƯƠNG !

2 quân phiệt Nhật Bản trong chiến tranh thế giới thứ 2 là “cường quốc Thái Bình Dương”. Điều này ai cũng đã biết. Nhưng mới đây, nhân kỷ niệm 50 năm ngày kết thúc Đại chiến Thế giới lần thứ 2, báo chí phương Tây công bố (kèm theo ảnh và hải hành) họ đã phát hiện và trục vớt một chiếc tàu ngầm của Nhật Bản bị bắn chìm giữa Đại Tây Dương trong thời kỳ chiến tranh. Chiếc tàu ngầm này mang ký hiệu I-52, bị tàu phóng ngư lôi của Mỹ đánh đắm ngày 23/6/1944. Tàu chở 109 lính và đặc biệt là một số lượng vàng ròng khá lớn, trị

giá tới 25 triệu đô la. Những người phát hiện ra con tàu đắm này sẽ thu được khoản tài sản đáng kể.

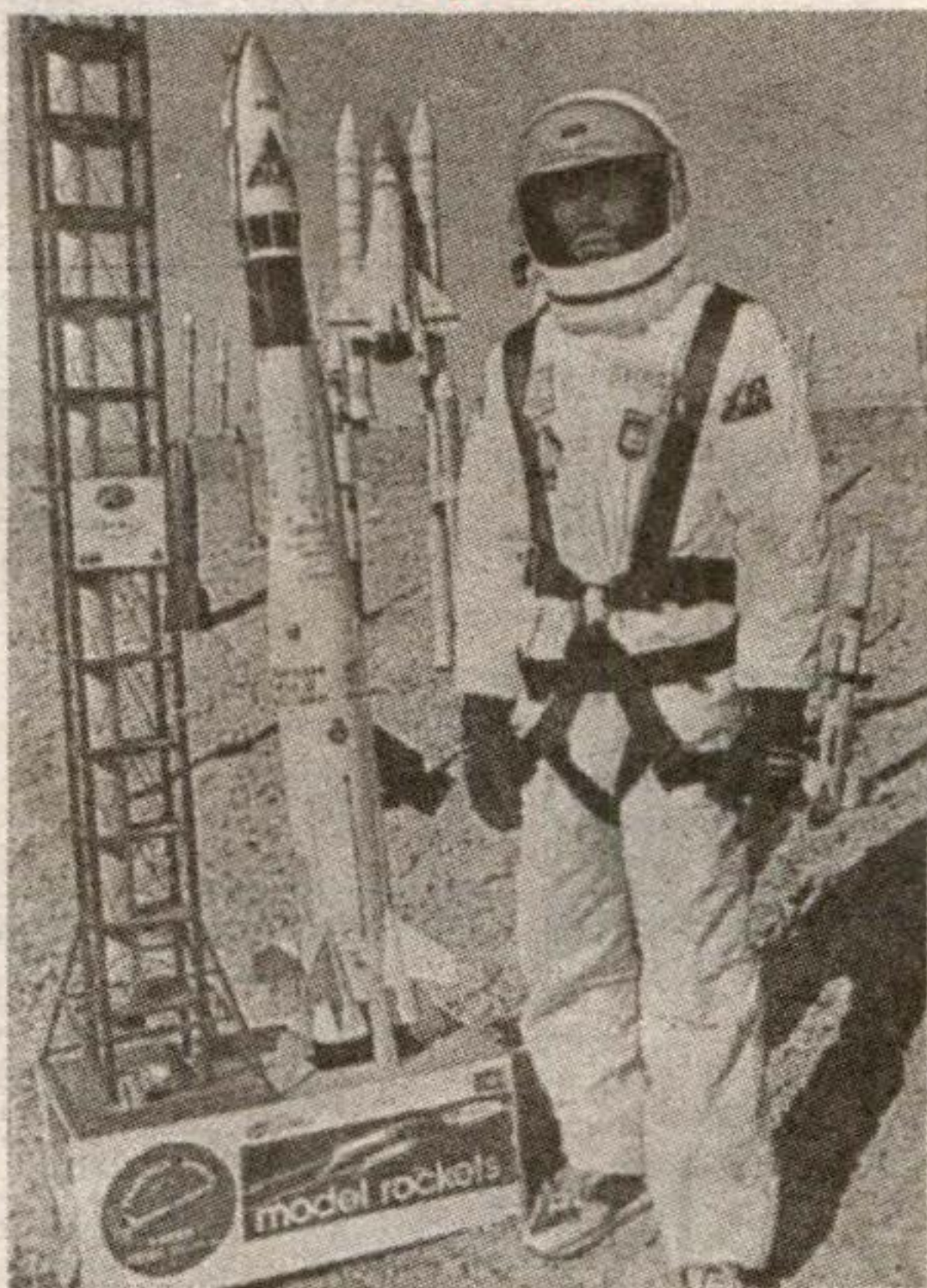
Nhưng vì sao tàu ngầm Nhật lại chở vàng vượt Đại Tây Dương, qua hải hành nhiều nghìn km? Người ta cho hay người Nhật mang số vàng lớn trên đây để đổi lấy công nghệ vũ khí hiện đại của đồng minh Hitler. Và trên đường tới đích nó đã bị đánh đắm trước khi hoàn thành

nhiệm vụ. Con tàu khá lớn, dài tới 100m. Ông Paul Tidwell, người phát hiện và định vị được nơi con tàu đắm sẽ "thu hoạch" số vàng lớn này. Ông cũng dự định sẽ trục vớt tàu I-52 và bán cho bảo tàng của Mỹ sẽ còn thu được món tiền lớn. Nghe tin đã có nhiều nước đề nghị được đấu giá "hiện vật lịch sử" này và như vậy con tàu I-52 sẽ rất cao giá.★

TRẦN NHU (Theo Stern)

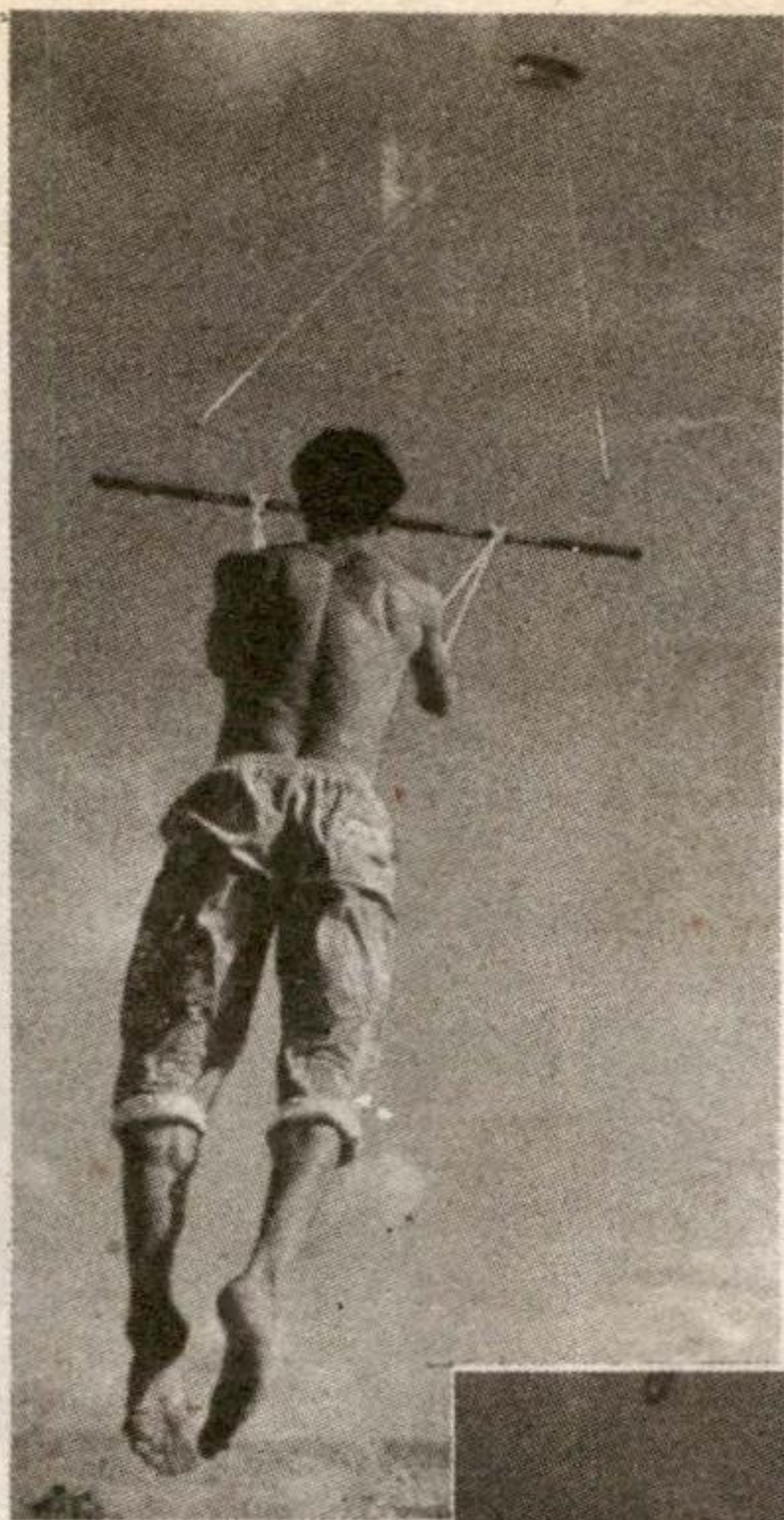
Giấc mộng **KHÔNG GIAN**

Victor Thorton, một người Úc, có niềm đam mê tột cùng về không gian vũ trụ, nhưng lại... không biết tí gì về ngành này, đã quyết định chế tạo thật nhiều hỏa tiễn! Với những mẫu carton và các quả banh bóng bàn, anh đã thực hiện chế tạo được 80 chiếc hỏa tiễn thật giống như Ariane, Apollo IX, Skylab và những chiếc hỏa tiễn này đang chờ để... phóng lên không gian! Anh dự định phóng tất cả 3000 chiếc hỏa tiễn lên không gian, nhưng đến nay đã có 500 chuyến rơi vỡ bất thành linh vì sự cố không bung dù. Tuy nhiên, anh không nản lòng, mà còn bỏ ra hàng giờ tại cơ xưởng, nhằm sửa chữa lại các hỏa tiễn bị hỏng. Anh còn lập ra một câu lạc bộ mang tên "Thunder Down Under", quy tụ những người có niềm say mê chinh phục vũ trụ. Phi vụ thành công nhất của anh

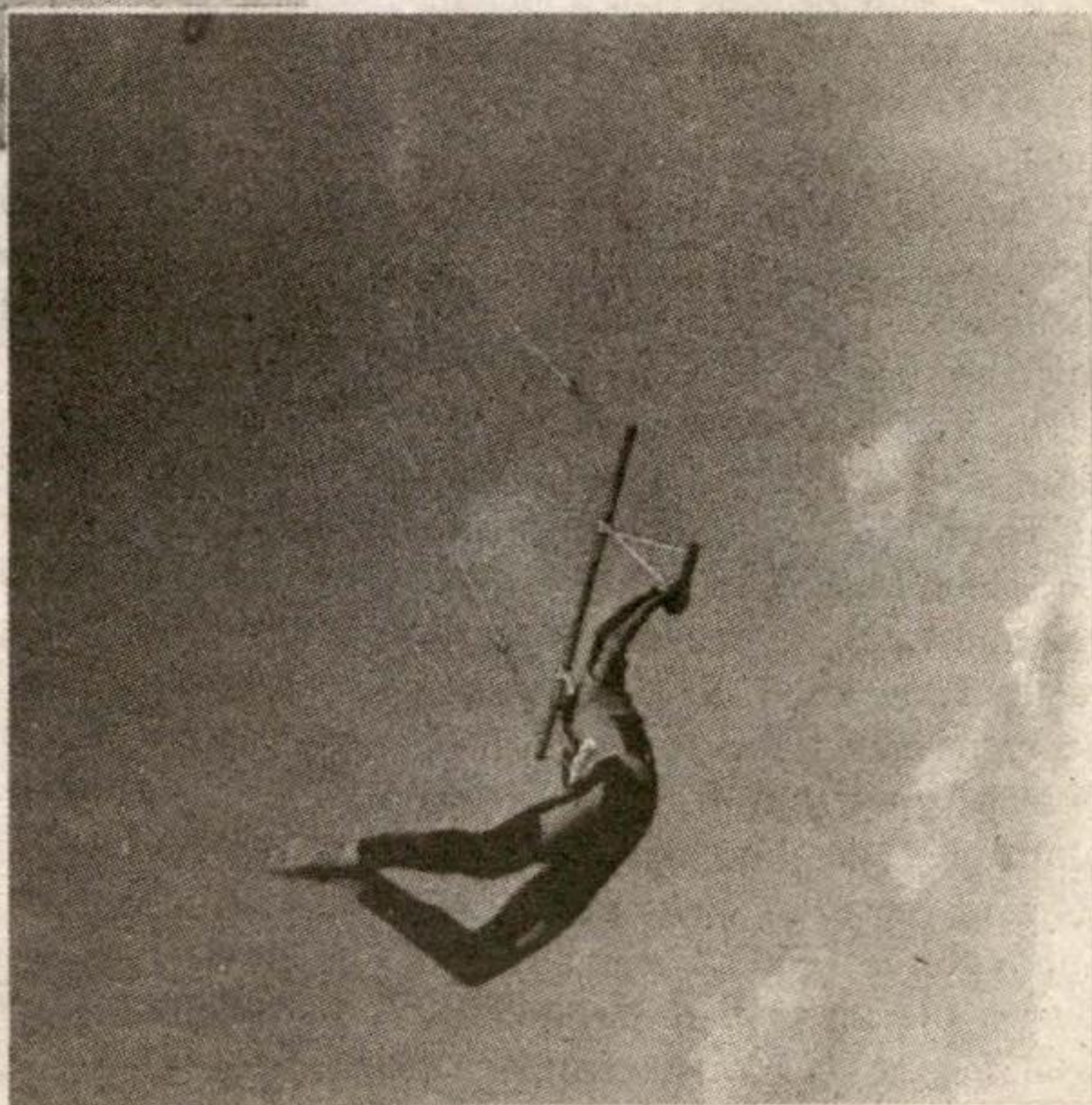
là đưa được một chiếc "Skylab" lên vũ trụ, chỉ với độ cao... 500m cách mặt đất! Đó là người Úc, còn người Việt chúng ta thì thế nào? Chúng ta cũng rất cần chế tạo hỏa tiễn để bảo vệ tổ quốc ta chứ! Ai làm được việc này?★

LÊ TRUNG ÁI

Điều là vật giải trí của con người, đã có mặt nhiều ngàn năm nay. Nhưng chỉ mới gần đây, người ta mới chế tạo được loại điều bay được. Đây là loại điều được chế tạo bằng thiết bị cực nhẹ, nó chỉ bay cao từ 200 đến 300 mét, nhưng nó... lôi được một người đàn ông bay theo nó. Người chơi dùng 2 lần dây để lực kéo mạnh hơn. Họ chỉ được nhấc cao có 3 mét trên một đoạn vài chục mét, nhưng các tay nhà nghề có thể tập luyện và bay cao đến 20 mét. Nơi chơi phải là bãi biển hay vùng có nhiều cát, rộng, không được chơi ở nơi có nhà cửa, cầu đường... vì một cơn gió mạnh vô tình có thể quật người bay va vào rất nguy hiểm. Giá một con điều bay từ 200 đến 1200 đô la. ★

DIỆU HƯƠNG
(Theo VSD)

TRANH CHẤP VỀ CÂY SẦU ĐÀU

Từ ngàn xưa, cây sầu đâu vốn vẫn được người dân Ấn Độ dùng như một vị thuốc chữa bách bệnh và nó được trồng khắp nơi trên đất nước này. Gần đây, Công ty đa quốc WR. Grace ở Florida, Mỹ, dùng hạt sầu đâu để chế ra thuốc trừ sâu. Như vậy thì tốt chứ có gì mà phải tranh chấp? Vâng, nếu như công ty nói trên không giành lấy bản quyền sáng chế. Bản quyền sáng chế một sản phẩm của thiên nhiên - nghe thật không lọt tai chút nào. "Một thứ chủ nghĩa thực dân về di truyền". Đó là ý kiến của ông Jeremy Rifkin, người đang dẫn đầu một liên hiệp gồm 200 tổ chức khoa học và nông gia của 37 quốc gia đưa đơn kiện đòi phải rút lại bằng sáng chế.

Công ty Grace nói rằng họ chỉ đòi bản quyền sáng chế về quy trình hóa học nhằm bảo quản chất trích ra giữ được phẩm chất lâu dài để có thể bày bán như là thuốc trừ sâu trên thị trường. Trong khi đó người Ấn thường đem trộn chất trích, chất azadirachtin, với nước lã nên mau bị phân hủy. Ông Rifkin phản đối, cho rằng đó chỉ là một đóng góp vô cùng nhỏ nhất so với kinh nghiệm lâu đời của dân địa phương. Cho dù vụ kiện có thể không đi tới đâu, nó cũng khiến cho thế giới

phải quan tâm tới, hầu tìm ra giải pháp cho những vấn đề tương tự.

CÀNG MẬP CÀNG MỆT

Từ lâu người ta đã biết rằng mập hay ốm quá đều không tốt, mà phải ở gần số cân lý tưởng thì

mới tốt. Thế nhưng có vẻ như các nhà dinh dưỡng học đã định ra số cân lý tưởng hơi cao. Ví dụ như một phụ nữ cao 165 cm thì nặng trong khoảng 50 - 64 kg là được. Trong một khảo sát trên 100.000 y tá, các nhà nghiên cứu ở Mỹ nhận thấy rằng phụ nữ có số cân nhẹ hơn 15% so với con số trung bình thì ít có nguy cơ chết trẻ hơn, và tỷ lệ chết trẻ gia tăng đều đều theo sự gia tăng thể trọng, ngay cả khi chưa vượt quá số cân lý tưởng đã định. Nghiên cứu trên cũng đưa ra kết luận rằng những chứng bệnh liên quan đến cân nặng đã giết hại 300.000 người Mỹ mỗi năm. So với những nguyên nhân mà đáng lý có thể ngừa được, nó chỉ đứng sau thuốc lá.

Vậy thì cân nặng bao nhiêu là tốt?

Cứ lấy số cân tính bằng kg chia cho bình phương chiều cao tính bằng mét mà bằng 19 trở xuống là lý tưởng, nghĩa là nếu cao 1,65 m thì nên nặng dưới 52 kg. (Đó là nói chung, chứ nếu tính kỹ thì phải kể thêm yếu tố tạng người : nhỏ xương hay to xương, các cơ bắp phát triển hay không...). Có vẻ như ở điểm này, y học và thẩm mỹ học gặp nhau.

KHI MỘT TUẦN CÓ HAI NGÀY NGHI

Khi Trung Quốc bắt đầu áp dụng chế độ mỗi tuần làm việc 5 ngày thay vì 6 ngày thì du lịch trong nước bỗng nhiên phát triển rầm rộ. Ước lượng có khoảng 40 triệu người đi nghỉ cuối tuần qua đêm. Những công

ty du lịch mới mọc lên, sạp báo xuất hiện đầy các tạp chí du lịch, số túi xách bán ra tăng lên vùn vụt...

Đối với người dân Bắc Kinh thì địa điểm nghỉ cuối tuần được ưa thích hơn cả là thị trấn Thừa Đức, cách thủ đô 6 giờ xe về phía Bắc. Vào những khi thời tiết tốt, các khách sạn ở đây đều hết chỗ khiến hàng trăm du khách phải qua đêm ngoài đường. Công nhân xây dựng phải đốt đèn làm đêm để xây những khách sạn mới. Những nơi khác như Thiệu Lâm Tự, thị trấn cổ Vô Tích với công viên Tôn Ngộ Không cũng thu hút đông đảo du khách. Theo Tân Hoa Xã thì chế độ làm việc 5 ngày mỗi tuần là để dành nhiều thời gian rảnh hơn cho những hoạt động văn hóa và xã hội. Đa số các chuyên gia tin rằng xét về khía cạnh hiệu suất công nghiệp, việc giảm giờ làm việc không tốn kém gì lắm. ★

MLN

Người bạn TRÊN ĐƯỜNG PHỐ

Người doanh nhân phải sử dụng điện thoại trên đường phố khi lái xe ngày càng nhiều. Nhưng lái một tay, tay còn lại cầm điện thoại thì chẳng những nguy hiểm mà còn hạn chế tầm nhìn. Sau này người ta chế tạo một loại microphone giúp người lái không buông một cánh tay ra, song bất tiện rất lớn của thiết bị này là nó thu luôn các tiếng động khó chịu như tiếng động cơ và tiếng gió. Mới đây công ty Creative Solutions Co ở bang Missouri đưa ra thị trường thiết bị "Clear Talk", khi gắn

vào bất kỳ loại điện thoại nào, dù là cầm tay trên ô tô, nó sẽ giúp người lái (ảnh) nói chuyện dễ dàng vì nó loại hết các tạp âm và tầm nhìn không hề bị vướng bận. Giá "Clear Talk" là 70 đô la. ★

HỒNG QUANG
(Theo Newsweek)

NGHỊCH LÝ TRÊN THỊ TRƯỜNG THỜI TRANG ĐỨC

Thời trang là ngành công nghiệp “mềm” mang lại lợi nhuận bậc tỷ ở các nước tư bản phát triển phương Tây. Càng giàu người ta càng chơi sang. Một trong những “cách chơi sang” là trưng diện những mốt thời trang mới lạ nhất, diêm dúa nhất và có khi cũng lập dị nhất. Đã có những bộ thời trang mà giá của nó ngang giá một chiếc xe hơi hạng sang.

Paris, Milan, New York, London là những trung tâm thời trang lớn của thế giới. Tokyo và Thượng Hải đang trên đường hội nhập “thế giới

thời trang” một cách nhanh chóng và đầy triển vọng.

Tại trung tâm châu Âu, một nhà nước tư bản phát triển hàng đầu của châu lục, đứng thứ ba thế giới - chỉ còn chịu đứng sau Mỹ và Nhật Bản, trái lại toàn bộ ngành công nghiệp nhẹ này dường như đánh mất thị trường của mình. Người Đức gọi đó là một nghịch lý, bởi vì một trong những nhà tạo mốt danh tiếng nhất thế giới - được phong “vương” - là người Đức, ông Lagerfeld, 4 trong 10 người mẫu tuyệt vời nhất thế giới hiện nay thuộc TOP TEN là người

Đức : Cô Nadja Auermann - mệnh danh là thiên thần tóc bạch kim - Claudia Schiffer, mệnh danh là “người đẹp thế kỷ” và hai chị em ruột Tatjana và Sphie Patitz. Nước Đức còn là một quốc gia có nền công nghiệp vải sợi rất mạnh của thế giới.

Năm 1990 khi Claudia Schiffer nổi lên trên thương trường như một “nàng tiên giáng thế”, người Đức cảm nhận cái đẹp của những bộ thời trang mà mỹ nhân của họ làm cho đẹp hơn, sang hơn, và sức mua của người Đức bỗng tăng lên trong năm 1991 là 6% (lấy mức năm 1990 là 100%). Nhưng đến năm 1992 thì nó trở lại vạch xuất phát của năm 1990 và ba năm liên tiếp sau đó sức mua giảm thảm hại : năm 1993 giảm 1%, năm 1994 giảm 5% và năm 1995 giảm 6% (tính đến hết nửa năm) so với năm 1990.

Thất bát của ngành công nghiệp này ở một nước giàu như nước Đức thật đáng kể. Chỉ riêng năm 1994 có 70.000 cửa hàng thời trang của Đức thuộc mọi loại hình doanh thu kém năm trước 6 tỷ Mác. Chỉ riêng một hãng có tên là C và A đã sụt doanh thu tới 600 triệu Mác (xấp xỉ 450 triệu đô la).

Người Đức thật sự lo ngại về những khoản thất thoát bạc tỷ này. Theo con số của EU thì trong thời gian 5 năm qua, đồng lương của người Đức tăng từ 2 đến 3%. Số người mua sắm xe hơi hạng sang tăng lên, số người xây villa tăng lên và nhất là số người đi du lịch khắp thế

giới cũng tăng lên và những người này mua sắm những hàng thời trang từ nhiều nước nơi họ đến. Vậy mà hàng may mặc bình thường ở trong nước cũng giảm doanh số chứ đừng nói đến thời trang cao cấp. Trong số hàng dệt cao cấp nền công nghiệp dệt cực kỳ phát triển của Đức đã tạo ra những mặt hàng đạt chất lượng tinh túy của thế giới, vì vậy không thể vì lý do vật liệu kém mà ngành thời trang lụn bại.

Các nhà kinh tế nước Đức thêm một lý do nữa để “đau đầu” trong cuộc cạnh tranh không khoan nhượng này trên thị trường EU và thị trường tự do thế giới. Họ không muốn trở thành những người chỉ cung cấp nguyên liệu cao cấp cho các nhà tạo mẫu và kinh doanh thời trang Italia, Anh, Pháp, Mỹ, Nhật Bản. Tiền nguyên liệu cao cấp nhất trong ngành thời trang xa xỉ chỉ bằng 1/10 thậm chí 1/30 giá những “bộ cánh” trên các thương trường thời trang quốc tế.★

PHONG PHÚ
(Theo Focus)

MỘT CỔ MÁY SỬ DỤNG NHỮNG SIÊU ÂM ĐỂ NHÌN

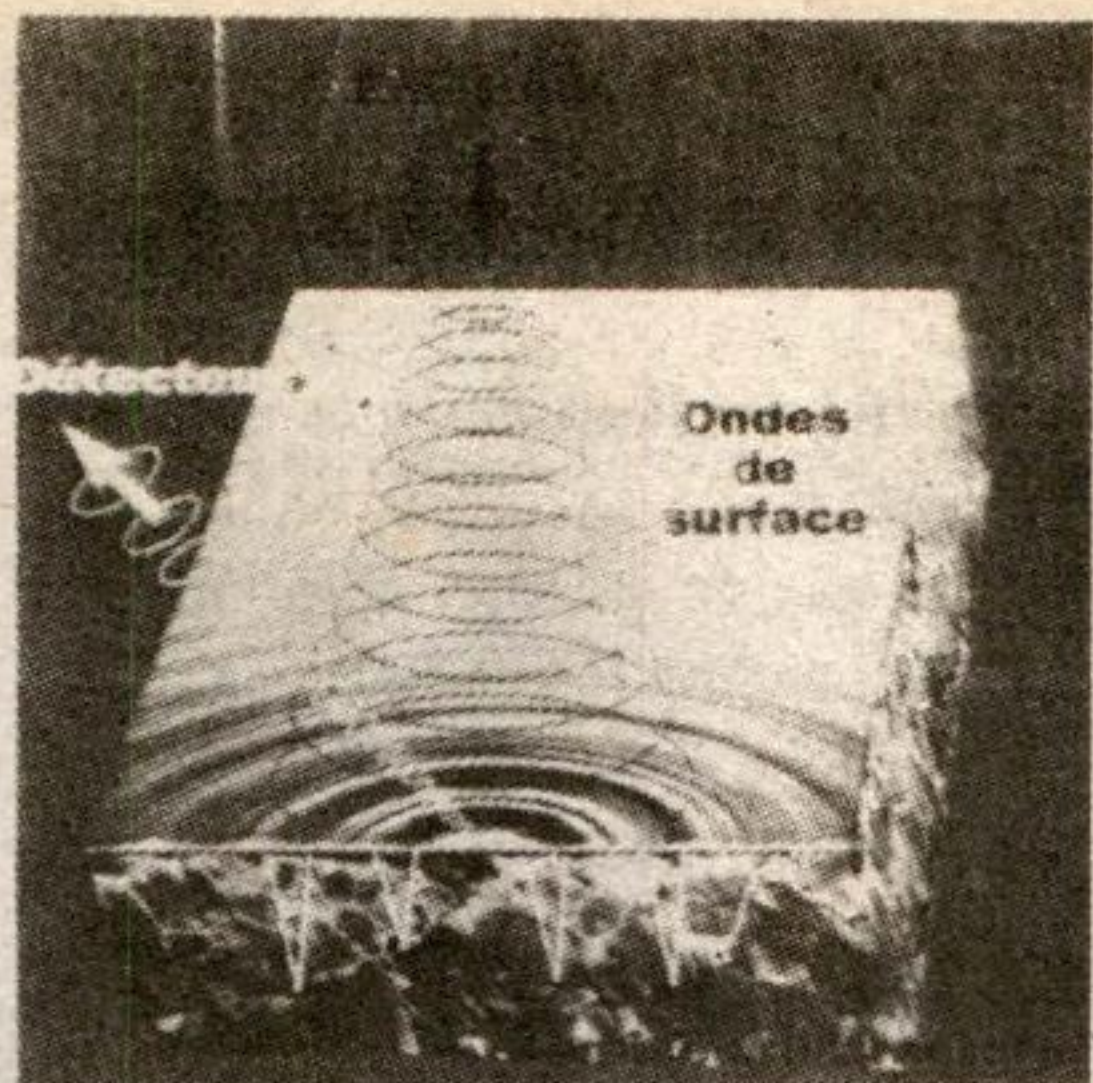
KÍNH HIỂN VI "ÂM HỌC"

*M*ột kiểu tập hợp giữa máy quét (scanner), máy siêu âm và kính hiển vi : dụng cụ có tính cách mạng này, do trường Đại học Montpellier chế tạo, cho phép ta biết những gì đang chuẩn bị ngấm trong chiều sâu những vật không nhìn qua được.

Trong đại sảnh, có 7 phòng bọc thép với những bức tường dày 1 mét, một nơi đỡ buồn tẻ với những mảng kính bằng chì màu vàng nhạt, những cửa kính như ở trong máy bay, nhưng rất dày, giống như những mắt cá, làm biến dạng tất cả : nó giúp người ta nhìn thấy hết mọi góc cần kiểm tra. Trên đầu chúng tôi là những ống tròn lớn, những núm kéo, những tay nắm. Những cánh tay điều khiển từ xa cho phép điều hành một cặp "ngón tay thần" bằng kim loại

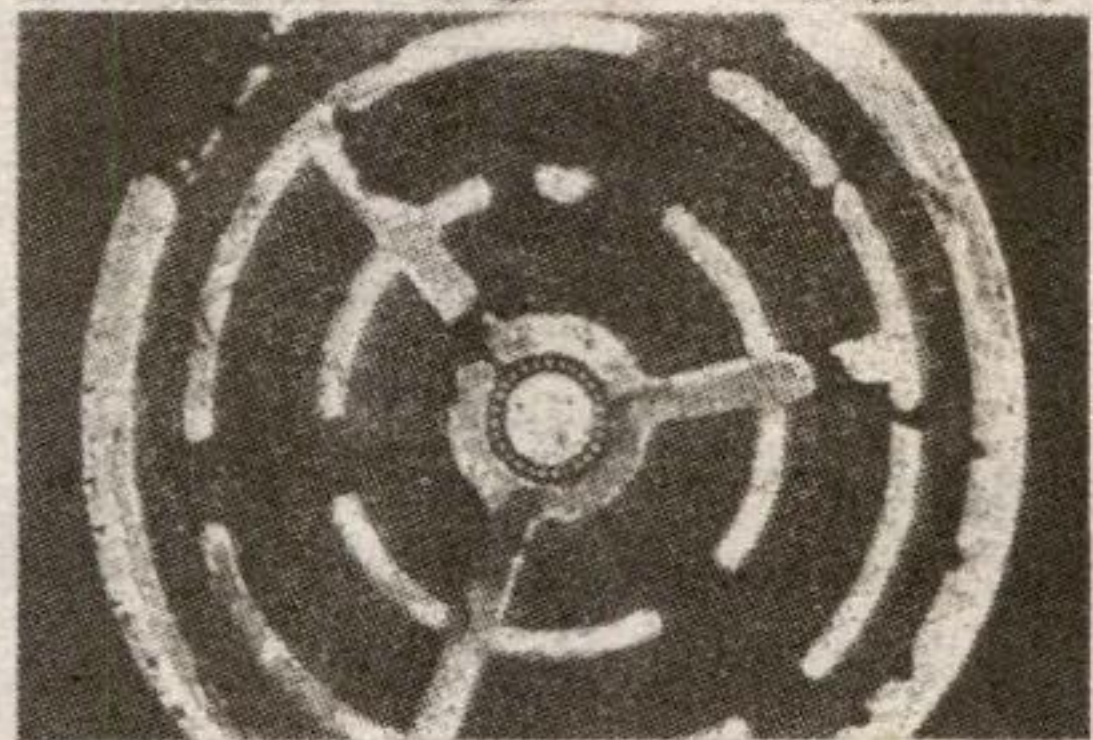
Để "nhìn" thấy những sóng siêu âm

1

2

3

1/ Nguyên tắc khác với máy siêu âm : Người ta tìm hiểu những giao thoa giữa những sóng trên mặt và sóng đi trong vật liệu.

2/ Ở trong vật liệu xuất hiện những vùng có độ mới, những dị thường trong chiều sâu (theo không gian ba chiều).

3/ Các kim loại và cả chất bán dẫn cũng có thể nhìn thấy được. Những tổn hại ở bên trong một thành phần điện tử.

trong mỗi căn phòng bọc thép. Qua đó, người ta có thể thao tác các dụng cụ, phương tiện mà vẫn tránh được những bức xạ do những vật liệu phóng xạ phát ra ở đây.

- "Đây này ! Nó sẽ được đặt tại đây !" Jean - Marc Saurel, nhà nghiên cứu thuộc Trường Đại học Montpellier cười, nói.

"Nó" đó là kính hiển vi âm học. Một cỗ máy sử dụng những âm thanh hoặc đúng hơn là những siêu âm, để... nhìn !

Sự khéo léo của loài dơi có tính gợi ý : hệ thống này có tính cách mạng, cho phép phân biệt mọi chi tiết trong vật chất, cho tới nay, không có loại kính hiển vi nào có thể nhìn thấy được. Đến mức là người ta mong đợi nó có thể phân biệt được vết nứt cực kỳ nhỏ, nhỏ tới một phần triệu mét, mặc dù nó xảy ra ở rất sâu, nơi mà không kính hiển vi nào có thể nhìn thấy.

- "Nó cho phép ta nghiên cứu một số vật liệu như thép, một kim loại chưa thể sàng lọc được. Người ta phát hiện những chi tiết mờ đục, kể cả bước đầu của sự thay đổi cấu trúc báo trước độ mới và sự bề vỡ sắp có thể xảy ra". Nhà nghiên cứu nói tiếp rất khiêm tốn.

Những đặc tính độc đáo thu hút sự quan tâm của các kỹ sư điện lực theo dõi những vật liệu phóng xạ trong các nhà máy điện nguyên tử. Đó là những chuyên gia bám sát các vật liệu nguy hiểm đó nhằm cho sự

lão hóa của chúng diễn ra không gây trở ngại... Và họ đã yêu cầu các nhà nghiên cứu ở Montpellier chế tạo cho họ một loại kính hiển vi theo yêu cầu, có thể hoạt động trong những phòng bọc thép với lò lửa lớn của những vật liệu hạt nhân. Mục đích hàng đầu là phát hiện trong các vật liệu mọi tín hiệu báo trước dù là nhỏ nhất của sự suy yếu.

Bám sát nhà máy điện hạt nhân.

Muốn tìm hiểu về một nhà máy điện hạt nhân, đầu tiên người ta phải đi lần lượt dưới những vòm cuốn dày của những tháp hóa lạnh của nhà máy Chinon. Chỉ có hơi nước bốc lên. Nhưng từ sự bốc hơi của lò nước khổng lồ đó, người ta có thể ước tính được công suất của ngọn lửa hạt nhân đang hoạt động ở đây, trong những khúc đoạn của một trong những lò phản ứng hạt nhân lâu đời nhất nước Pháp. Hai lần kiểm tra ở cửa vào : thế điện tử và mật hiệu hàng ngày. Vài hành lang và rồi chúng tôi tới một dãy phòng bọc thép.

- "Công việc của chúng tôi là xem xét những chất đốt ra khỏi trung tâm của lò phản ứng nhằm đo đạc ví như việc tiêu thụ sản phẩm, chất lượng của sự lắp ráp, để từ đó có thể tăng hiệu suất, kiểm tra chất lượng của nhiên liệu. Nhưng quan trọng nhất là việc theo dõi và hiểu biết về sự lão hóa của thép trong 54 khúc đoạn đang khai thác và chủ yếu là thép của những thùng lớn, những mạch điện sơ đẳng, và những máy phát điện bằng hơi nước". Etienne

Vrignard, phụ trách về đo, tính của nhà máy nói.

Thăm dò sức chịu đựng của thép.

Có thể so sánh với một chiếc xe hơi mà người ta muốn không bao giờ để xảy ra sự cố, vừa kiếm cách bảo vệ nó càng lâu càng tốt : mỗi bộ phận sống còn của nó phải được kiểm tra thường xuyên về sự lão hóa và thay đổi trước khi nó bị bể gãy. Trong một nhà máy điện nguyên tử cũng gần như thế, nhưng với qui mô lớn hơn rất nhiều. Những loại thép được sử dụng phải chịu đựng nhiều tác động phối hợp của nhiệt độ, áp suất, sự mài mòn hóa học và cơ học và cả sự bắn phá liên tục của những neutron do phản ứng phân hạch tạo ra. Một tác động trên lớp mặt của một bộ phận có thể dẫn tới sự gia tăng hao mòn của kim loại rất ghê gớm.

- "Suy nghĩ về loại kính hiển vi âm học là biến những vật liệu trở thành trong suốt, những vật liệu vốn mờ đục, tối tăm nay có thể trở thành vật liệu quang học. Có thể nói một loại thép, trước một máy thu âm học, sẽ trong như thủy tinh" - Etienne Vrignard hóm hỉnh nói.

Việc tạo ra được một hình ảnh trong chiều sâu của một loại thép bị bắn phá bởi ngọn lửa hạt nhân thật là một cuộc cách mạng : biết được sự thay đổi cấu trúc, sức chịu đựng giảm đi... có thể thấy được những "hạt" của hợp kim nũa, mà không ảnh hưởng gì tới kim loại. Loại kính hiển vi âm học đo phản ứng của kim

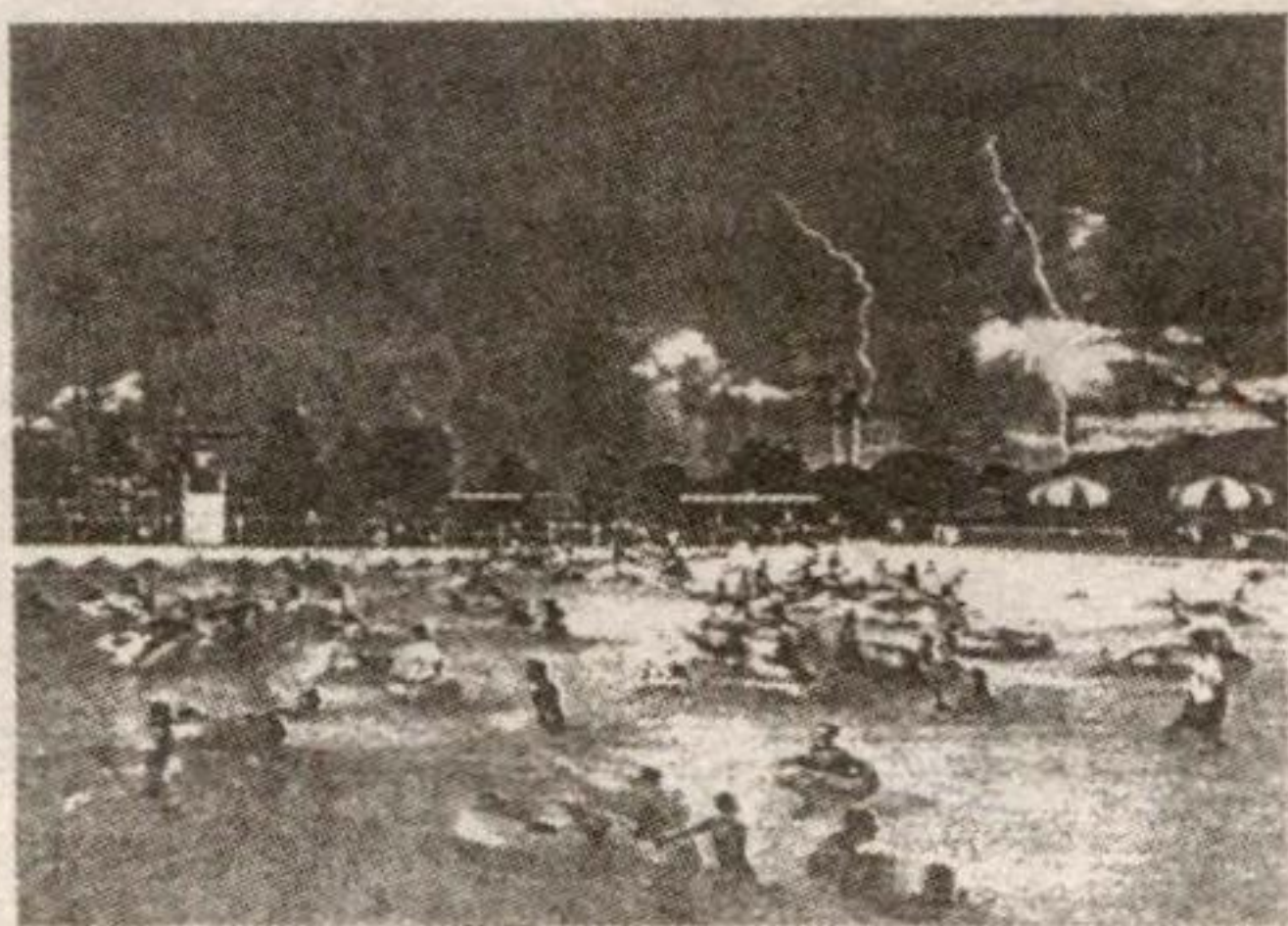
loại dựa vào một sóng âm có tần số rất cao (15 MHz và 2,6 GHz) mà người ta phát qua một thấu kính. Cũng bộ phận thu đó (một lăng kính bằng saphir) sẽ dùng để đo những giao thoa giữa một sóng âm học do vật liệu tạo ra và làn sóng đang xuyên qua bình thường. Chính sự biến động của các giao thoa đó báo cho điện tử những thay đổi của kim loại, thông tin về những chỉ số của cấu trúc để, cuối cùng, tạo ra một hình ảnh trên màn hình video.

Hiện nay các nhà nghiên cứu đang

cải tiến kỹ thuật để có thể đo được tới 1 phần tỷ của mét. Với các nhà điện lực giá trị kinh tế rõ ràng rất lớn : tuổi thọ của những lò phản ứng hạt nhân, hiện nay là 40 năm, có thể kéo dài được không ? Loại thép nào cần thay thế ? Những câu hỏi mà đáp số là hàng tỷ franc và sự an toàn sinh mạng của hàng vạn con người. Một sự thách đố mà cái máy siêu âm nhỏ bé đặt trên góc bàn phòng thí nghiệm sẽ phải đương đầu.★

D.TÂN (Theo Figaro, 8/95)

GIÔNG BÃO - GIÓ có thể làm **DIÊN LOẠN** ?

Mỗi lần có giông bão, người ta nhận thấy tiếng sấm bất ngờ thường làm mọi người giật mình, tim đập loạn lên. Điều mà các nhà khoa học nhìn nhận là giông tố làm con người hồi hộp cấu kình. Khi không khí tràn ngập hơi nước, mồ hôi mà cơ

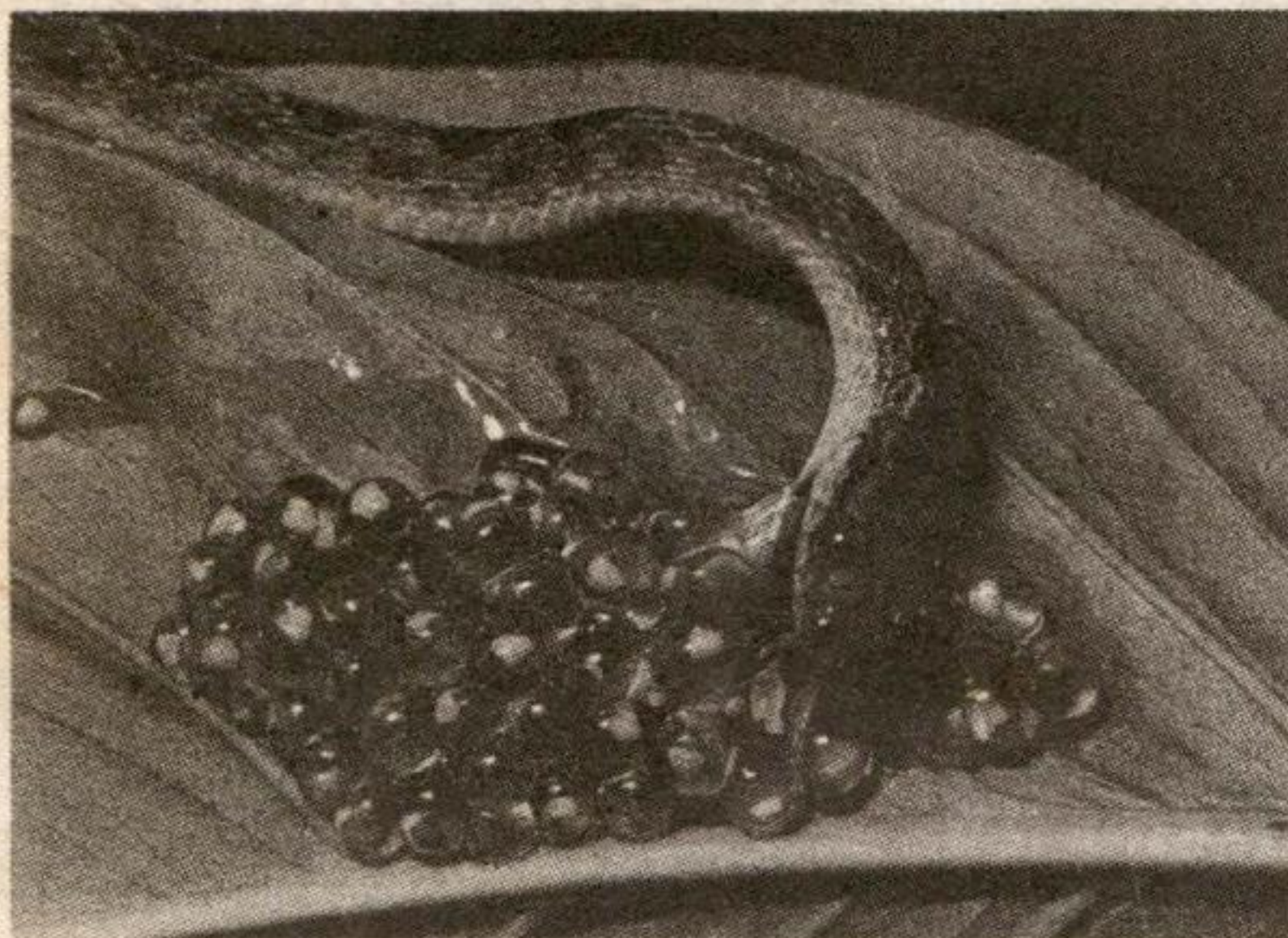
thể tiết ra để tự bảo vệ không bốc hơi được và ta cảm thấy nhột nhột khó chịu. Giông tố làm con người sợ hãi. Sự sợ hãi này là để tự bảo vệ. Các ion dương tính của bầu không khí vào quá trình trao đổi chất của các đầu tế bào thần kinh. Các đầu tế bào thần kinh sẽ đẩy lượng hóa chất gây xúc động lên cao. Ở phía Nam Tây Ban Nha có loại gió gọi là "fohn" nóng và khô, được dân chúng địa phương tin là có khả năng gây diên loạn. Các nhà thần kinh học đã bỏ ra 2 năm nghiên cứu để xem điều này có chính xác hay không. Kết

quả cho thấy là không, tuy nhiên có một chi tiết đáng lưu ý là vào những ngày có gió "fohn" thổi mạnh, số lượng bệnh nhân nhập viện do rối loạn ảo giác, nói lảm nhảm và có cảm giác sợ sệt vô cớ lại có chiều hướng gia tăng.★

LÊ LỘC

(Theo Ça M'intéresse)

NHỮNG CÁI TRỨNG

mắt mèo. Karen Warkentin, tốt nghiệp khoa động vật học ở đại học Texas đã phát hiện ra mảnh lối mà những cái trứng ếch sử dụng để thoát khỏi chết non. Nếu như những cái trứng được ít nhất là 5 ngày tuổi, và nếu khi chúng thấy là sắp trở thành thức ăn cho rắn

thì đơn giản là những cái trứng này sẽ nở sớm hơn. Warkentin giải thích : "Chất thạch bọc những cái trứng đàn hồi và khá dai, con rắn lại không thể nuốt đám trứng một lúc và phải xé rách màng bọc trứng. Dường như được báo động do những

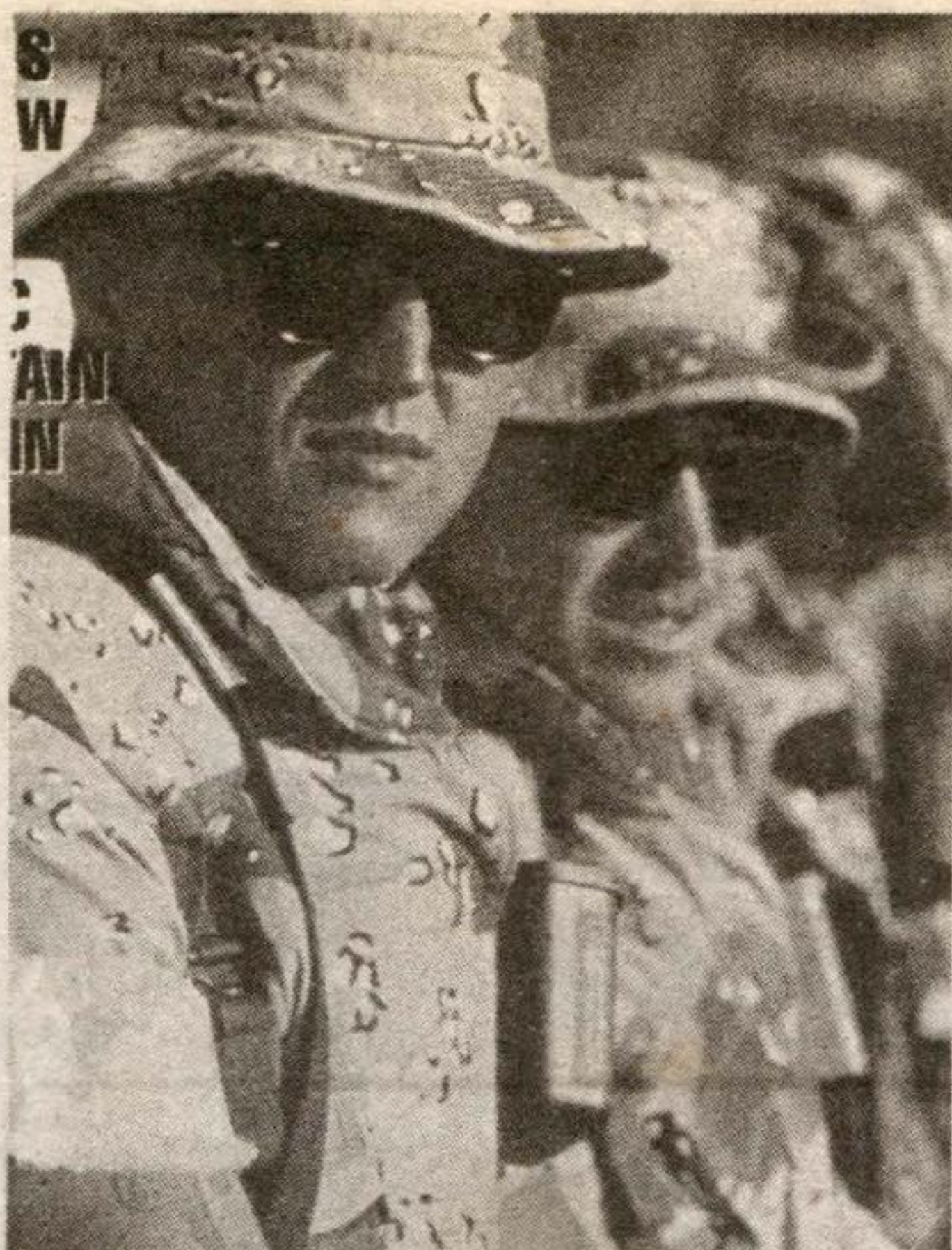
BIẾT CHẠY TRỐN

Loài ếch mắt đỏ ở vùng rừng nhiệt đới Trung Mỹ, đặt chùm trứng bọc trong một chất như thạch trong vạt của chúng lên những cây mọc bắc ngang qua các đầm ao. Những con nòng nọc theo lệ thường sẽ nở trong vòng 7 ngày và rơi xuống nước, ở đấy chúng phải tìm cách tốt nhất để tránh khỏi rơi vào miệng tôm cá. Nhưng nỗi lo của chúng lại xuất hiện sớm hơn : Trứng ếch mắt đỏ là món ăn khoái khẩu của loài rắn

chấn động, những phôi thai bắt đầu chuyển động lung tung bên trong trứng cho đến khi nó nở và rơi xuống nước. Warkentin đã từng thấy một vài con đã rơi xuống nước ngay từ miệng rắn. Cô nói : "Tôi thường nghĩ rằng những cái trứng ếch chỉ có nằm im chẳng có bất cứ một hành động nào nhưng đây rõ ràng là chúng đang hành động". ★

PHAN VĂN CẦN

(Theo Discover, 8/95)

LÍNH MỸ

tại CĂN CỨ

ở NHẬT BẢN

Làn sóng phản nộ của công chúng về vụ cưỡng hiếp một nữ sinh Nhật Bản đã buộc Nhật và Mỹ (ngày 21/9) phải đồng ý xem xét lại thỏa thuận

Vụ việc này, được Mondale mô tả là "tàn bạo" và "ghê tởm", đã gây ra sự phản nộ ở Okinawa. Một phần ba thường dân của Okinawa bị giết hại trong cuộc chiến năm 1945, và hòn

quân sự ký kết năm 1960 mà theo đó quân đội Mỹ được đóng ở Nhật Bản.

Nhưng các quan chức của cả hai nước cho biết, việc xem xét lại sẽ không dẫn đến bất kỳ sự thay đổi đáng kể nào trong thỏa thuận này.

Các con số của Cục Phòng vệ Nhật Bản cho thấy, trong hai năm qua, các quân nhân Mỹ ở Okinawa đã phạm 87 tội ác, kể cả giết người, ăn cắp vũ khí và cưỡng hiếp.

Tại một cuộc họp giữa Ngoại trưởng Yohei Kono và Đại sứ Mỹ Walter Mondale, hai nước đã quyết định nghiên cứu việc áp dụng thỏa thuận về quy chế của các lực lượng (SOFA) trong việc đối phó với tội phạm.

Cuộc nghiên cứu này sẽ được tiến hành bởi một ủy ban chung của SOFA, một hiệp ước đặt ra những nguyên tắc chỉ đạo có tính pháp lý đối với quân nhân Mỹ và các cơ sở của Mỹ ở trên đất Nhật Bản.

Nhưng Mondale và Kono cho biết họ thấy không cần phải sửa đổi SOFA, trọng tâm của sự tranh cãi ngày càng gia tăng liên quan tới vụ cưỡng hiếp một nữ sinh ở Okinawa, một hòn đảo phía Bắc Nhật Bản.

đảo này vẫn nằm dưới sự chiếm đóng của Mỹ cho tới năm 1972. Những tội ác của binh lính Mỹ trong suốt những năm qua khiến cho sự tức giận của dân chúng ở đây không hề dịu đi.

Sự phẫn nộ của công chúng đã nhanh chóng lan tới Tokyo. Thống đốc Okinawa Masahide Ota đã đến gặp Mondale và Kono để yêu cầu sửa đổi thỏa thuận SOFA.

Chính phủ Nhật đã phải cố gắng làm dịu làn sóng tức giận này và Kono cho biết ông tin rằng SOFA không làm cản trở tới những nỗ lực của cảnh sát.

Ngày 20/9, một nhóm các đại biểu Quốc hội đã yêu cầu sửa đổi SOFA.

Các chuyên gia thì cho rằng, chính phủ Nhật không muốn sửa đổi SOFA vì họ sợ rằng việc đó sẽ dẫn tới sự

xem xét lại toàn bộ "Hiệp ước An ninh Nhật-Mỹ", trụ cột của mối quan hệ an ninh Nhật - Mỹ.

Ngày 21/9, phát biểu với các phóng viên sau khi họp với Kono, Mondale nói : "Vụ việc này thật là vô nhân đạo, không thể tha thứ được, chúng tôi rất xấu hổ, chúng tôi xin lỗi".

Trong cuộc họp với Kono, ông đã cam kết sẽ hợp tác toàn diện trong cuộc điều tra này. Ông nói rằng những kẻ bị tình nghi sẽ được giao cho các nhà điều tra Nhật Bản bất kỳ khi nào cần thiết.

Hiện có 44.000 lính Mỹ đóng ở Nhật, khoảng 24.000 trong số đó đóng ở Okinawa.★

QUỐC ĐẠT

(Theo Reuter, 9/95)

KHỎI LO CHẾT ĐUỐI

Mùa hè nóng nực, các em bé rất thích nô đùa ở hồ bơi. Và nguy kịch lớn nhất cũng phát xuất từ nơi đó. Các hồ bơi gia đình cũng rất sâu và không phải lúc nào cũng có người canh chừng xem có ai rơi vào hồ không.

Một công ty ở Mỹ giới thiệu thiết bị báo động có tên "Save Plus", được gắn bên dưới hồ bơi. Nó chỉ báo động inh ỏi đến cha mẹ, cảnh sát... với tiếng rú đến 85 decibels khi có vật gì nặng từ 6,75 kg trở lên rơi bất ngờ xuống hồ, còn gló, mưa, vật nhỏ v.v... vẫn không sao. Đây là trọng lượng tối thiểu được

tính toán cho các em bé dưới 5 tuổi nếu chẳng may rơi xuống hồ. Đây là thiết bị báo động hồ bơi hữu hiệu nhất để cứu mạng các em bé. Giá 170 đô la.★

DIỆU HƯƠNG

(Theo Newsweek)

Một

cuộc kiểm tra về các nước mẫu dịch hàng đầu trên thế giới đã xếp hàng Singapore và Hong Kong vào hạng 2 và hạng 3 trong số các nước có nền kinh tế cạnh tranh nhất trên thế giới, chỉ đứng sau Hoa Kỳ mà thôi. Cuộc kiểm tra về tình trạng cạnh tranh trên thế giới do Diễn đàn kinh tế thế giới và Viện quản trị phát triển thực hiện đã lượng định hàng trăm tiêu chuẩn kinh tế, bao gồm cả các chính sách của

chính phủ và các tình xảo về thương mại và nhân công. Bản kiểm tra nói là Nhật Bản trong suốt 9 năm trời đứng đầu bảng phân loại các quốc gia, nay đã tụt xuống hàng thứ 4. Bản kiểm tra cũng đặt Đài Loan vào vị trí thứ 11 trên Canada, Pháp và Anh. Malaysia đứng vào hàng thứ 21 tức là ở hàng còn cao hơn một số nước ở Tây Âu.

Bản phúc trình này xem xét đến khoảng 380 đề mục đủ loại, trong đó có cả những vấn đề như chính sách của chính phủ, tay nghề của các công

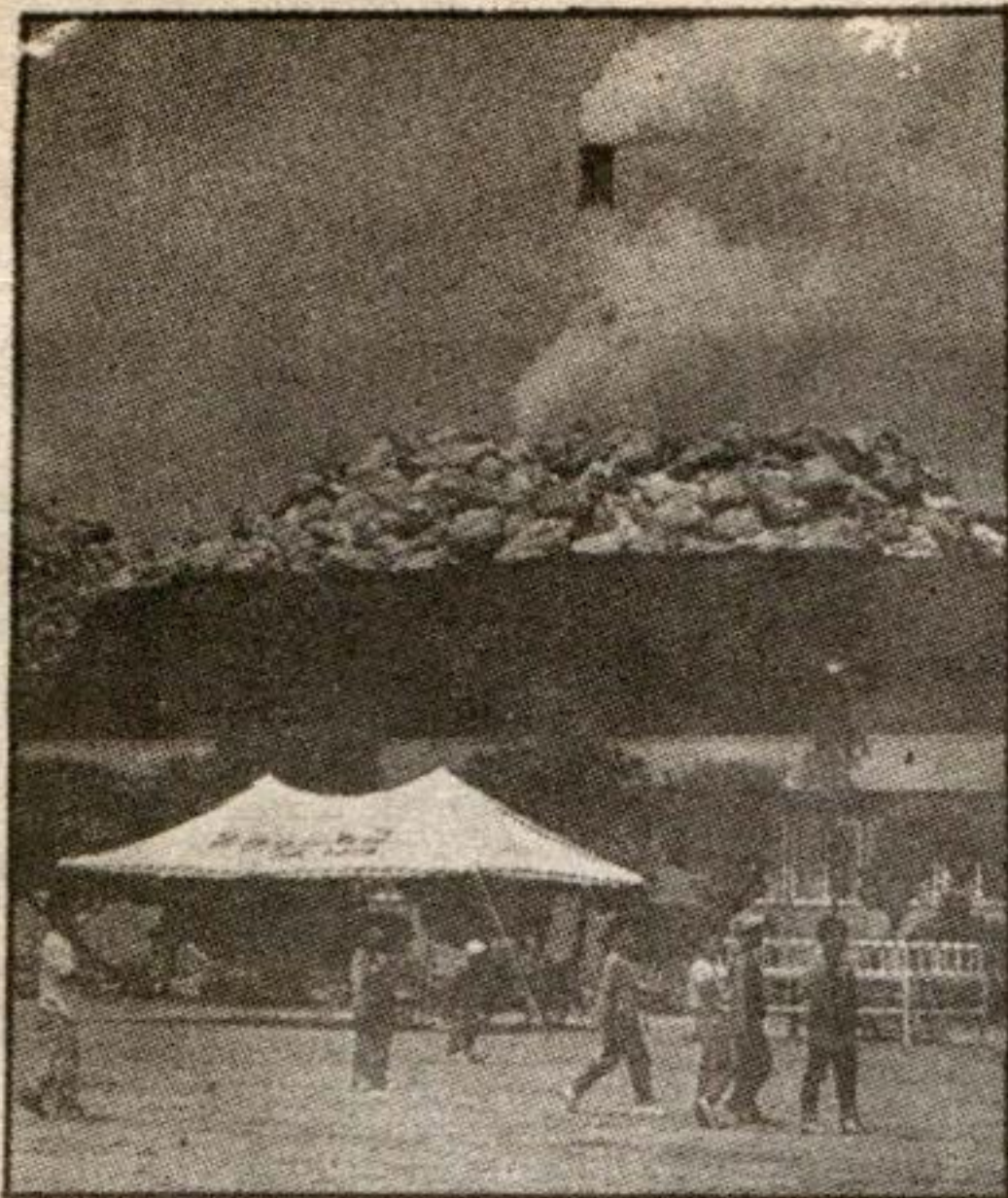
Điều gì đã làm cho

NHỮNG NƯỚC ĐÔNG Á có khả năng CẠNH TRANH MẠNH?

nhân, hạ tầng cơ sở và cũng như sự tin tưởng của giới làm ăn tại nước đó. Điều gì đã làm cho những nước Đông Á có khả năng cạnh tranh mạnh hơn một số nền kinh tế mở mang hơn nhiều? Giáo sư Stephan Carely phụ trách cuộc nghiên cứu này đã giải thích:

“Hầu hết những nước này thực sự chú trọng vào khía cạnh xuất cảng và họ có khả năng sản xuất với giá vốn hết sức thấp. Theo tôi, điều này càng ngày càng trở nên một yếu tố then chốt để cạnh tranh ngày nay”. Giáo

sư Carely nói Singapore và Hong Kong thành công là bởi các nền kỹ nghệ của họ thích ứng nhanh chóng với kỹ thuật tân tiến nhất. Tuy vậy, cuộc nghiên cứu không xếp hạng các nước chỉ dựa vào các yếu tố kinh tế mà thôi. Giáo sư Carely giải thích và lấy thí dụ nước Nhật :

“Vấn đề của Nhật là Nhật không

chỉ đang trải qua khó khăn kinh tế. Vấn đề sâu xa hơn thế, Nhật khủng hoảng cả về mặt xã hội. Người ta ngày càng mất tin tưởng vào thể chế chính trị, thể chế xã hội cũng như khả năng canh tân của đất nước. Trong giá trị luân lý cũng vậy, ngày nay ngã nhiều về cá nhân hơn là tập thể như trước đây”.

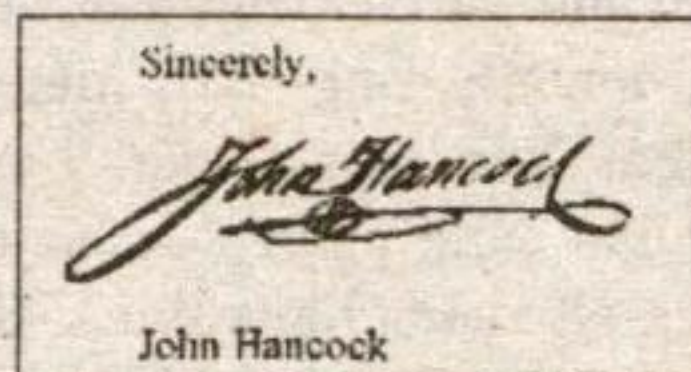
Theo Giáo sư Carely thì khả năng cạnh tranh của một nước không nhất thiết cho thấy nước đó thành công đến đâu trong việc bán sản phẩm của mình tại các thị trường thế giới : “Chúng tôi tin rằng những nền kinh tế hiện đại không thể chỉ bị đánh giá dựa vào thành đạt mậu dịch mà thôi. Nói đến cạnh tranh chúng tôi tin rằng phải gộp vào đó một số khía cạnh khác nữa. Đối với chúng tôi, khả năng cạnh tranh của một nước là phải tính đến cả sự chuẩn bị cho tương lai về lâu về dài nữa mới đủ.”★

QUỐC ĐẠT

(Theo AFP, 9/95)

Ngôn ngữ KỸ THUẬT ĐIỆN TỬ

Hệ thống phần mềm Rhode Island vừa tạo ra các nền chữ ký thật giúp người dùng máy vi tính cá nhân dán chữ ký của mình vào các tài liệu điện tử. Trên trạm điều hành Microsoft Windows và Apple Macintosh, các chữ ký sẽ được kết hợp dễ dàng với thơ từ dạng đơn, bản sao điện tử hóa hay các bản tổng hợp thư tín. Mỗi

chữ ký trên nền chữ ký thật giá 75 đô la. Nếu bạn thêm các chữ ký tắt, bạn sẽ phải trả 20 đô nữa, trên cùng nền đó.★

ANH HUY

(Theo Information Week,
28/8/1995)

Chủ tịch Hội nghị giải trừ

quân bị Geneva hôm nay nói hiệp định về cấm thử vũ khí hạt nhân toàn cầu sẽ có thể đạt được vào năm 1996 và một sự nhất trí cũng đang đạt được về vấn đề các vụ nổ hạt nhân tất cả các cỡ.

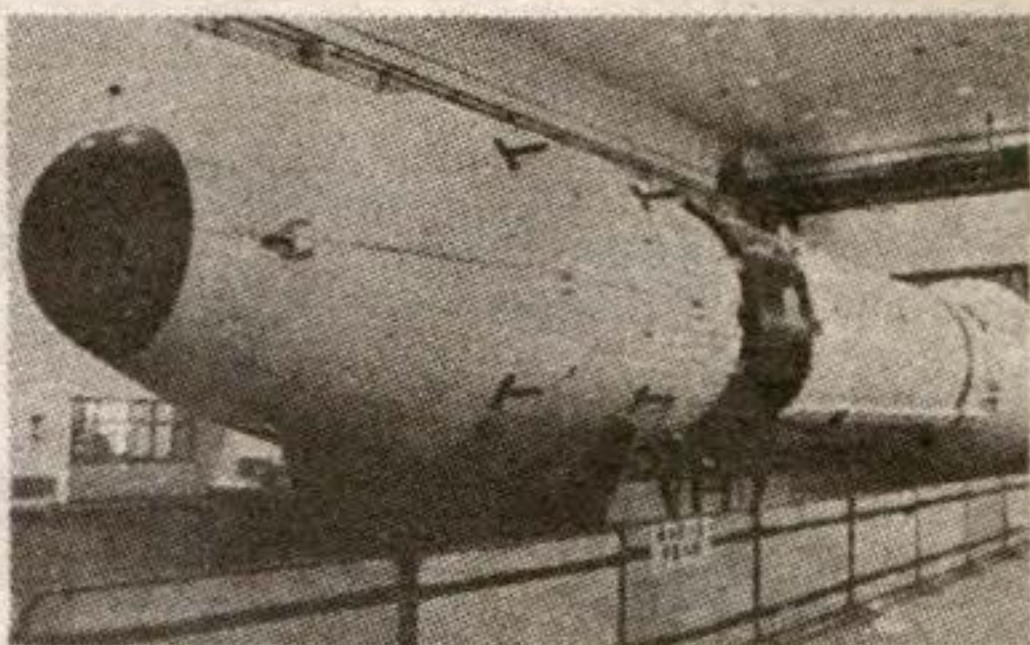
Hội nghị Geneva về giải trừ quân bị bao gồm các cuộc đàm phán giữa 30 quốc gia về một hiệp ước cấm thử hạt nhân toàn diện (CTBT). Hội nghị này còn tiến hành bước đầu tiên tiến tới chấp nhận 23 thành viên mới kể cả Irak, Israel, Bắc Triều Tiên và Syrie.

Trong khi các nhà ngoại giao hoan nghênh nỗ lực này là một sự khai thông sau nhiều năm bế tắc, người ta vẫn không rõ khi nào mới đạt được sự thỏa thuận về vấn đề trên.

Diễn đàn này sẽ hoãn cho đến ngày 22/9, việc xem xét một đề nghị của Mỹ về trao quyền hội viên cho 23 nước trong khi đưa ra một qui định rằng một nhà nước đang chịu những hình phạt của hội đồng bảo an sẽ không có quyền phủ quyết bất cứ quyết định nào của hội nghị.

Các nhà ngoại giao nói đề nghị của Mỹ, chủ yếu nhằm vào Irak, nước đang bị những đòn trừng phạt kể từ khi họ tiến công Koweit tháng 8/1990, sẽ tạo ra một tiền lệ và ít có cơ hội thành công.

Sự khai thông có giới hạn về quyền thành viên đã đạt được một ngày trước khi tổ chức do Liên hợp Quốc

bảo trợ này kết thúc phiên họp cuối cùng năm 1995 của nó, mặc dù các chuyên gia sẽ tổ chức các cuộc đàm phán kỹ thuật vào tháng 12.

Đại sứ Ba Lan Ludwik Dembinski, Chủ tịch ủy ban CTBT, đã đệ trình nội dung hiệp ước dự thảo đã được xem xét.

Ông nói thêm những bất đồng vẫn tồn tại về những qui định trong việc thanh tra những thành viên bị nghi ngờ là vi phạm hiệp định về vụ lập ra cơ quan vạch quyết định và ngày hoạt động chính thức của cơ quan này.

Trong lời kêu gọi mới đây, Trung Quốc và Nga cùng với 3 nước có vũ khí hạt nhân khác (Anh, Pháp và Mỹ) đã yêu cầu hiệp ước này phải bao gồm tất cả các vụ nổ hạt nhân, cái gọi là giải pháp "ngưỡng cửa sổ không".

23 nước dự kiến sẽ ký hiệp ước

trên, bao gồm : Áo, Bangladesh, Belarut, Cameroun, Chilê, Comlombia, Phần Lan, Irak, Israel, New Zealand, Bắc Triều Tiên, Na Uy, Senegal, Slovakia, Nam Phi,

Nam Triều Tiên, Tây Ban Nha, Thụy Sĩ, Syrie, Thổ Nhĩ Kỳ, Ucraina, Việt Nam và Zimbabwe.★

THIÊN THÀNH
(Theo Reuter, 9/95)

Những nhà **THỂ THAO Lặn** **CẦN BIẾT**

Những nhà thể

thao chuyên lặn trong biển, nơi sống nước sâu đều biết khi đột ngột nhảy xuống nước đều bị triệu chứng sức nén ép rất cao có thể nguy hiểm đến tính mạng. Điều này có thể khắc phục dễ dàng, bởi nó đòi hỏi nhà thể thao cần trọng hơn khi lặn xuống sâu.

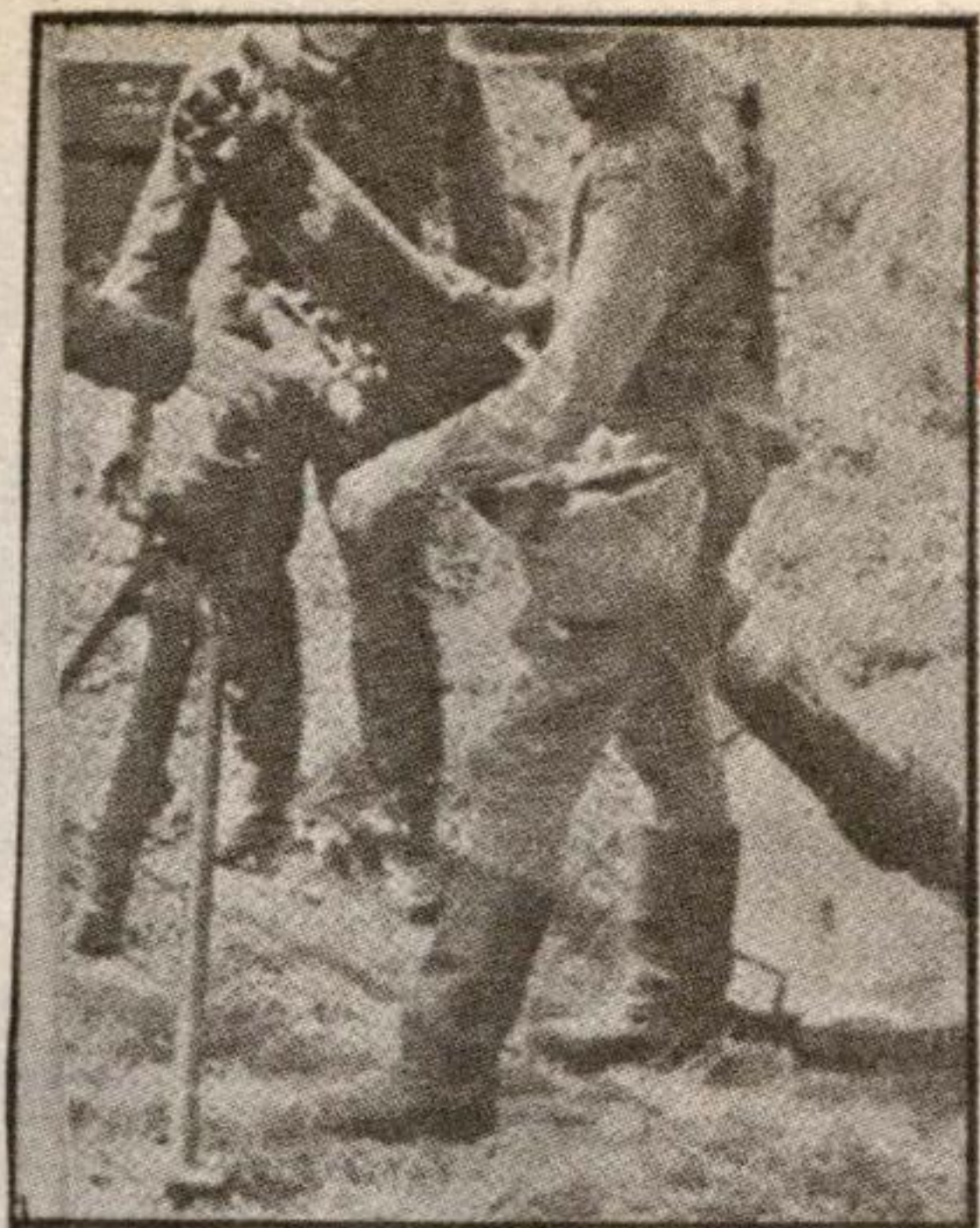
Nhưng còn điều sau đây thì các nhà y học thể thao đã phải mất nhiều công sức mới có thể "giải mã" đầy đủ : Những người tập luyện môn thể thao này nhiều năm dưới độ sâu có thể dẫn đến thương tổn dây chằng và nhất là thương tổn lâu dài hệ thống trung ương thần kinh.

Các nhà khoa học y tế tại Trường Cao đẳng Kỹ thuật Aachen (Đức) đã tiến hành thẩm định qua máy điện não hiện đại và đo cột sống của 52 nhà thể

thao nghiện thuốc lá và không nghiện thuốc lá. Những người làm thử nghiệm không biết ai trong số họ hút thuốc và ai không hút thuốc. Kết quả : 32 người bị thương tổn dây chằng, trong số đó chỉ có 9 người không nghiện thuốc. Trong số những người được thử nghiệm thì có 27 người có 86 điểm thương tổn ở não, trong khi ở 9 người không nghiện thuốc lá chỉ có 10 điểm thương tổn.★

TÂN UYÊN

ẤN ĐỘ

và thị trường VŨ KHÍ ĐÔNG NAM Á

Trong thời điểm các nước khu vực châu Á - Thái Bình Dương có xu hướng tăng nhanh khả năng quốc phòng của mình thì Ấn Độ cũng tích cực vươn lên chiếm lĩnh vị trí nước cung cấp thiết bị quốc phòng cho các nước Đông Nam Á.

Tại cuộc triển lãm thiết bị quốc phòng có tên "phòng vệ châu Á 95" tổ chức tại Bangkok từ 14-16/9 với sự tham gia của hơn 200 công ty từ 24 nước, lần đầu tiên Ấn Độ đem triển lãm các thiết bị quốc phòng tiên tiến của mình và tích cực tìm kiếm bạn hàng. Trong số 8 công ty lớn của Ấn

Độ tham gia triển lãm đáng chú ý là công ty Bharatr Electronic Ltd (BEL) đóng tại Bangalor.

Quốc vụ Khanh Bộ quốc phòng Ấn Độ S.Mallikarjun nói rằng, trong vài năm gần đây Thái Lan đã mua của Ấn Độ thiết bị quân sự trị giá 6,5 triệu đô la.

Theo một số chuyên gia quân sự thì vào thập kỷ tới, thị trường châu Á - Thái Bình Dương sẽ tiêu thụ khoảng 100 tỷ đô la vũ khí. Các chuyên gia này cho rằng Đông Nam Á là một thị trường tiềm tàng. Khu vực này là điểm nóng, tồn tại những xung đột chưa được giải quyết và tiềm tàng dọc biên giới Thái Lan - Myanmar và biên giới Thái Lan - Campuchia, xung đột giữa chính phủ Campuchia và Khmer đỏ. Chính phủ tại Myanmar cũng đang cần một nguồn vũ khí dồi dào và thường xuyên để duy trì quyền lực.

Trong những năm qua, Malaysia, Thái Lan và Singapore đang tích cực mua sắm vũ khí, Malaysia đang hoàn tất hợp đồng mua 18 máy bay MIG - 29 của Nga. Thái Lan và Singapore cũng vừa tăng cường lực lượng không quân. Thái Lan cũng đã thỏa thuận mua 101 xe tăng M-60 của Nga.

Các nhà sản xuất vũ khí của Ấn Độ nói rằng Ấn Độ sẽ nhanh chóng đa dạng hóa các sản phẩm để bắt kịp nhu cầu tiêu thụ vũ khí ngày càng tăng tại khu vực này.

Tuy nhiên, để nâng cao tính hiện

đại trong quân đội của mình, Ấn Độ và Nga đã thỏa thuận về mua bán máy bay chiến đấu hiện đại và một tàu sân bay. Hiện Ấn Độ đã bắt đầu thương lượng để mua loại máy bay chiến đấu hiện đại SV-30 và một tàu sân bay mới để thay thế cho chiếc tàu sân bay Vikrant đã lạc hậu và sẽ bị loại khỏi hải quân Ấn Độ vào năm 1997.

SU-30 là loại máy bay cường kích hiện đại tương tự như loại F-22 của Mỹ hơn hẳn loại Mirage-2000 của Pháp, SU-30 có thể tiến công máy bay đối phương ở khoảng cách 120 km (Mirage chỉ tiến công có hiệu quả ở khoảng cách 40 km trở lại). SU-30 mang được trọng tải 12 tấn, trong đó có 8 tấn vũ khí, được trang bị 6 tên lửa tầm xa và một số loại vũ khí thuận tiện cho chiến đấu ở tầm gần.

Ngoài ra máy bay này có khả năng bay 10 giờ liên tục mà không cần phải hạ cánh lần nào, do vậy có thể sử dụng chúng để tiến công các sở chỉ huy, trung tâm hậu cần, kỹ thuật và các vị trí chiến lược nằm sâu trong hậu phương của đối phương.

Ấn Độ cũng đang thảo luận với Nga để mua chiếc tàu sân bay "Đô Đốc Gorshkov" với điều kiện Nga phải hiện đại hóa chiếc tàu này hơn nữa. Trong khi đó Tây Ban Nha cũng đang muốn bán cho Ấn Độ chiếc tàu sân bay "The Peincipe De Asturias" có trọng tải 16.000 tấn và kích thước tương tự như chiếc Vikrant, mang được từ 6-10 máy bay có cánh cố định loại Sea Harrier.★

TUẤN ANH

(Theo New Deli, 9/95)

CHÓNG NÓNG GIỮA HỒ BƠI

Trong ảnh là cảnh những cư dân thành phố Tokyo đang chen lấn, xô đẩy nhau giành lấy một khoảng không gian mát mẻ để "hạ nhiệt" cho cơ thể trong một hồ bơi khổng lồ đầy người ở Tokyo - trong khi nhiệt độ không khí lên đến 34°C.

Đã có khoảng 30.000 người đến tắm mát tại hồ bơi này trong những giờ mở cửa của hồ hôm 26/8. Các nhà khí tượng ghi nhận, trong 35 ngày liên tục, mức thủy ngân trong các nhiệt kế luôn nằm trên vạch 30°C. Lập nên một

lý lực mới : đợt nóng kéo dài nhất trong vòng 114 năm trở lại đây, tại Tokyo.★

C.T.

(Theo Gulf News)

Đâu là giải pháp CHO VẤN ĐỀ THẤT NGHIỆP?

Hiện nay, mặc dù một vài quốc gia trên thế giới đang từ từ ra khỏi cơn suy thoái kinh tế nhưng vấn đề thất nghiệp và tìm việc là một vấn đề gay go không những cho người mới ra trường mà còn hơn thế nữa, cho những người trung niên đã có kinh nghiệm vì hơn ai hết họ dễ bị phân biệt đối xử vì tuổi tác. Hội nghị về mậu dịch và phát triển của Liên Hiệp Quốc cho biết vấn đề thất nghiệp đang là một thảm họa cho nhiều quốc gia có nền kỹ nghệ cao trên thế giới. Trong suốt hơn 30 năm nay, tỉ lệ thất nghiệp tại các nước giàu và có nền kỹ nghệ phát triển mạnh đã tăng gấp đôi, lên đến hơn 7%.

Năm 1994 có 34 triệu người không có việc làm ở các quốc gia này, nhưng đó không phải là khó khăn duy nhất mà họ phải đương đầu, theo hội nghị về mậu dịch phát triển thì nhiều công việc mới lại bấp bênh và được trả lương rất thấp. Những vấn đề

nan giải này xảy ra vào lúc mà việc xuất cảng hàng hóa từ các nước nghèo đang phát triển vào các nước giàu có đã phát triển đang gia tăng nhanh. Vì lý do này, nhiều người có khuynh hướng qui lỗi cho các quốc gia đang phát triển ở Nam bán cầu, về những khó khăn ở các quốc gia đã phát triển ở Bắc bán

cầu. Nhưng như thế có công bằng không? Người ta có thể hỏi như vậy. Đây là vấn đề then chốt đang được xem xét trong bản báo cáo thường niên của hội nghị về mậu dịch và phát triển, vì là một phần trong toàn hệ thống các tổ chức của Liên Hiệp Quốc cho nên hội nghị về mậu dịch và phát triển có khuynh hướng phản ánh cái nhìn của các nước Nam bán cầu hơn là của những tổ chức tài chính quốc tế như là ngân hàng thế giới, quỹ tiền tệ quốc tế. Do đó bản báo cáo phần nào có tính cách gây tranh cãi của hội nghị về mậu dịch và phát triển xác nhận là trong một vài ngành đặc biệt, như may mặc, kỹ nghệ giày dép, nhiều người lao động không có tay nghề chuyên môn đã bị mất việc vì hàng hóa rẻ hơn được nhập từ các nước thuộc thế giới thứ 3.

Nhưng cũng theo hội nghị này thì hậu quả của tình trạng này không phải là không có giới hạn. Nhìn chung thì các nước giàu có được hưởng lợi nhờ buôn bán, trao đổi với các nước đang phát triển và để yểm trợ cho quan điểm này, hội nghị đã đưa ra nhiều lý lẽ. Các nước thuộc thế giới thứ 3 dùng ngoại tệ có được qua việc xuất khẩu hàng hóa của mình để mua đồ của các nước phát triển. Trong thực tế, các nước Bắc bán cầu đã có được thặng dư khá cao trong việc buôn bán trao đổi hàng hóa với các nước Nam bán cầu trước sự suy thoái kinh tế ở các nước nghèo, chứ không phải việc xuất khẩu hàng hóa là mối đe dọa đối với các nước giàu.

Vào thập niên 80, cơn khủng hoảng do nợ nước ngoài ở Nam Mỹ đã làm cho việc nhập cảng hàng hóa từ Hoa Kỳ của các nước trong vùng này bị sụt giảm nhiều, và điều này đã làm tăng thêm những người thất nghiệp tại Hoa Kỳ, ngoài ra, sự cạnh tranh gắt gao hơn của những nền kinh tế đang trên đà phát triển cũng không phải là một điều mới mẻ gì trên thị trường toàn cầu. Vào những thập niên 50 và 60 chẳng hạn, những nước có nền kỹ nghệ cao nhất đã phải chịu sự cạnh tranh gay go của Ý và Nhật. Nhưng việc này đã không đưa đến thất nghiệp ồ ạt. Cùng lúc, một số nước gánh chịu nạn thất nghiệp trầm trọng nhất như Ý chẳng hạn, lại không phải là những nước nhập cảng nhiều từ các nước khác đang phát triển. Vì vậy, người ta không thể kết luận được là việc nhập

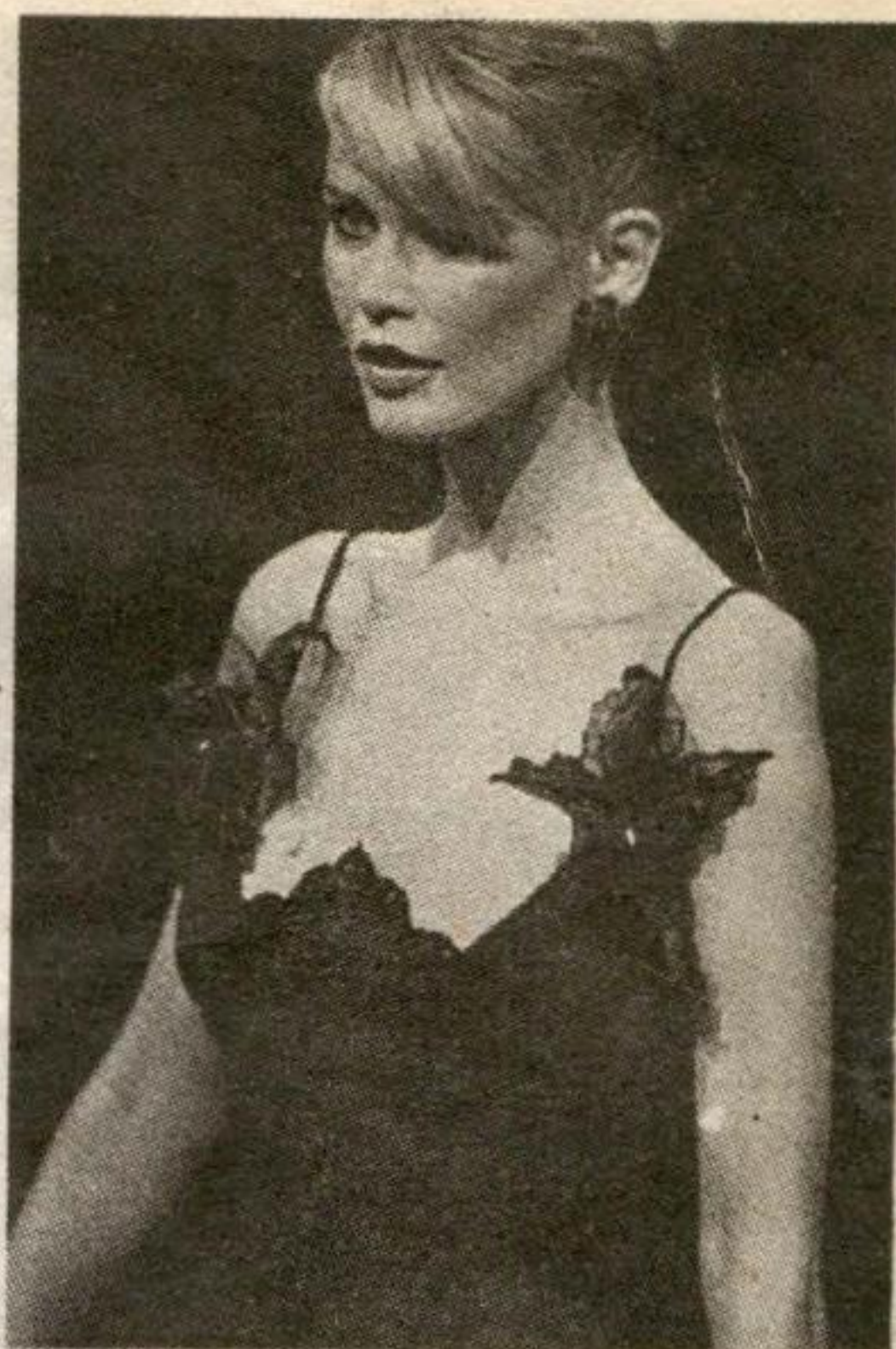
cảng từ các nước đang phát triển là nguyên nhân đưa đến thất nghiệp cao tại các nước giàu có.

Hội nghị về mậu dịch và phát triển cũng loại bỏ một lối giải thích phổ biến khác trong số người không công ăn việc làm tại các nước này, đó là sự thiếu năng động của thị trường lao động trong các nước có nền kỹ nghệ phát triển cao. Theo cái nhìn này, cách duy nhất để làm giảm số người thất nghiệp là kiểm soát thị trường lao động và hủy bỏ an ninh xã hội. Theo hội nghị thì nhiều thị trường lao động đã trở nên năng động hơn nhiều, nhưng không có nghĩa là số công ăn việc làm tạo ra đã khá hơn. Như vậy, đâu là giải pháp cho vấn đề thất nghiệp? Theo hội nghị thì các chính phủ có bốn phận phải tìm ra những chính sách làm gia tăng đầu tư vào nước mình, cũng như dồn nhiều nỗ lực và tiền bạc hơn nữa vào việc đào tạo tay nghề và tạo thêm công ăn việc làm. Nếu như các nước giàu có Tây Âu đã đầu tư thêm 1% hơn nữa vào khả năng sản xuất công nghiệp mỗi năm kể từ năm 1973, thì giờ này đã có thêm 8 triệu công ăn việc làm cho người dân.

Nói tóm lại, hội nghị về mậu dịch và phát triển đã đề nghị giải pháp là gia tăng chi tiêu công cộng để giảm nạn thất nghiệp, một giải pháp không mấy được ưa chuộng trong thế giới theo trường phái tiền tệ của ngày hôm nay.★

HỒNG ANH

(Theo tin nước ngoài, 9/95)

Thời trang VŨ HỘI

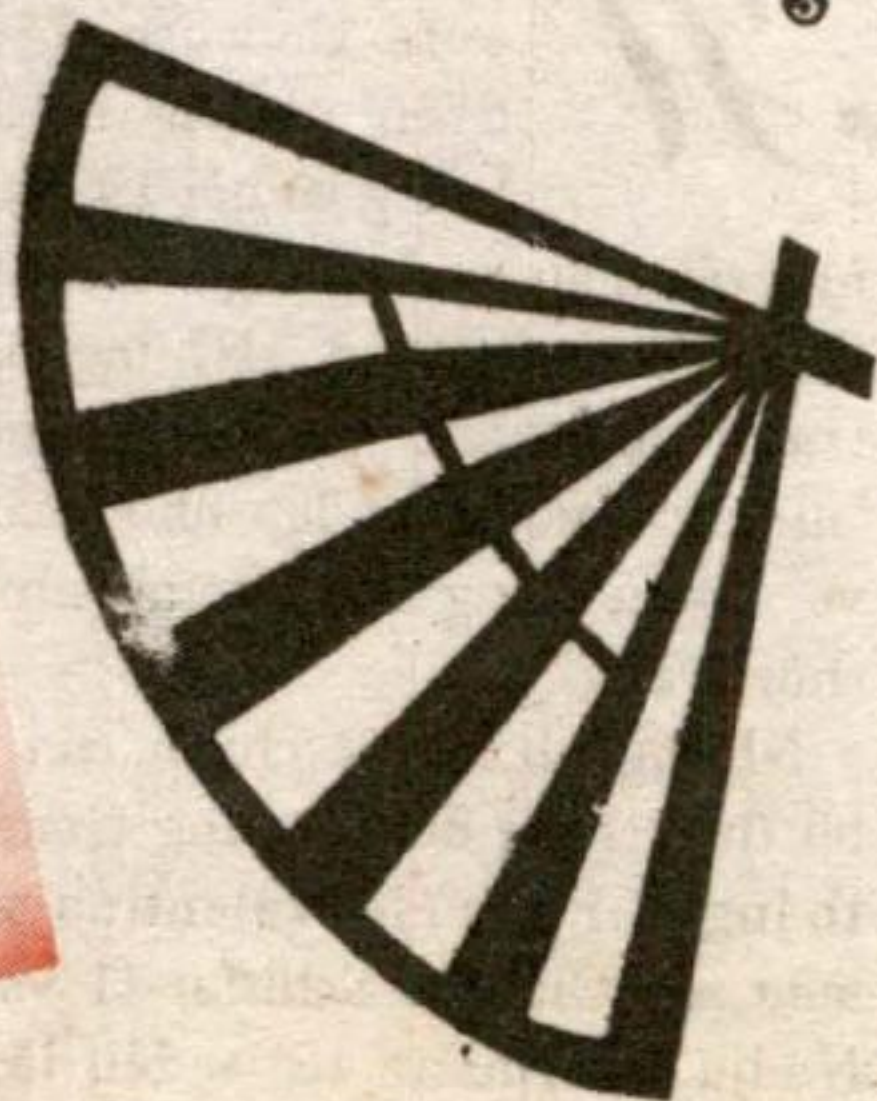
Haute Couture đã trình diễn những mẫu thời trang vũ hội 1995 của các nhà tạo mẫu danh tiếng của thị trường thời trang thế giới. Những bộ thời trang đẹp nhất qua trình diễn của “những người mẫu đẹp nhất” càng tôn vẻ duyên dáng của cả mỹ nhân lẫn thời trang.

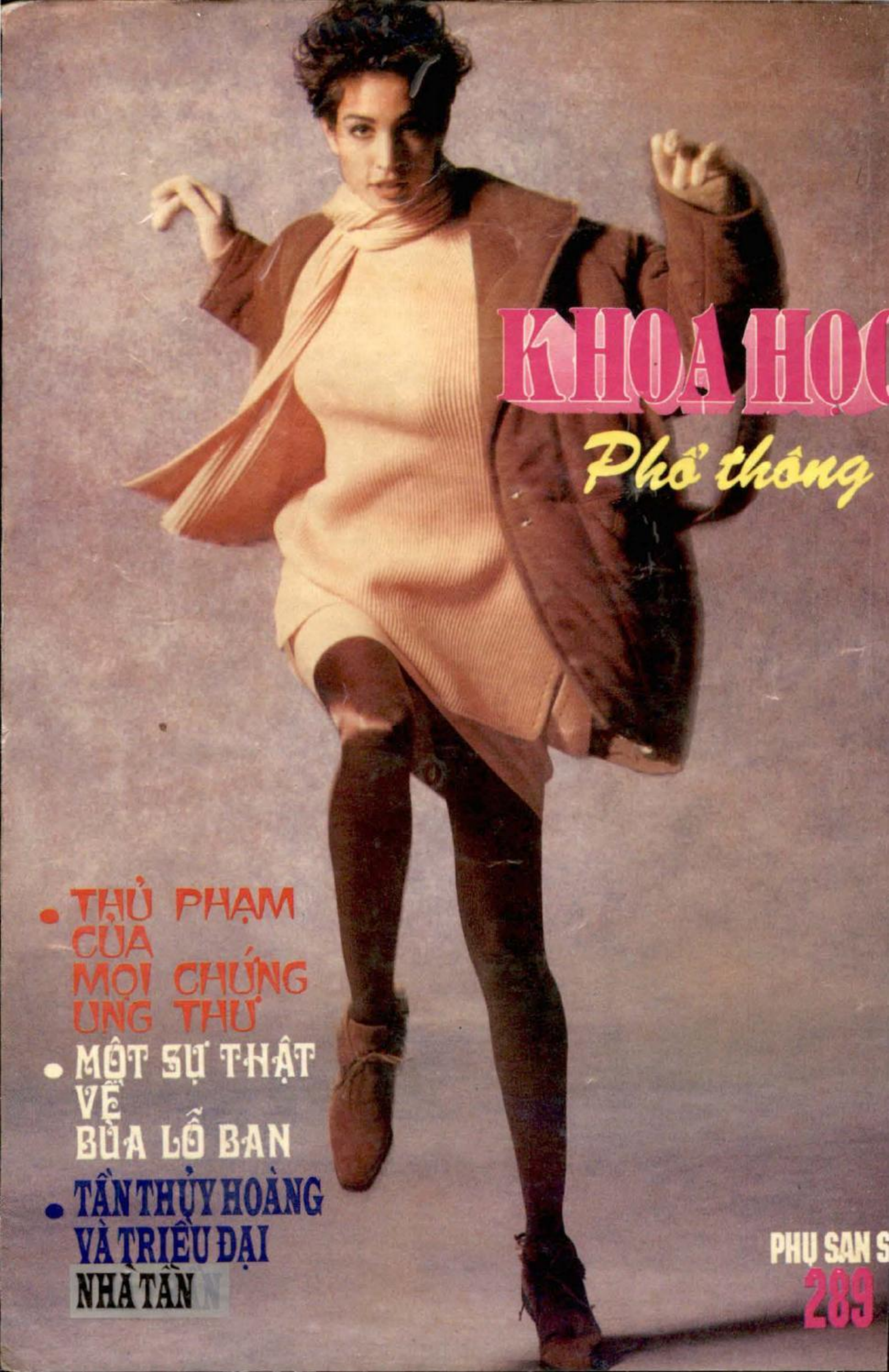
Những nhân vật chính của những bộ thời trang duyên dáng trong “đêm tháng 7 Paris” là Valentino với hai siêu sao Claudia Schiffer (1 và 2) và Nadja Auermann (3) - đều là người

Đức, một của bên Tây và một của bên Đông và đang là “đối thủ tranh ngôi người mẫu đẹp nhất 1995”. Cả Auermann và Schiffer đều “có duyên” với những bộ thời trang sử dụng Ren hết sức tinh túy của Valentino.

Trong khi đó Karl Lagerfeld của hãng Chanel sử dụng lụa (4) làm chất liệu chính. Nhà tạo mẫu Milan, Versace, với bộ thời trang đính đá kim cương do Naomi trình diễn (5) làm quý ông sững sốt.★

QUANG THÔNG
(Theo Stern)

KHOA HỌC

Phổ thông

- THỦ PHẠM
CỦA
MỌI CHỨNG
UNG THỦ
- MỘT SỰ THẬT
VỀ
BỮA LỄ BAN
- TÂN THỦY HOÀNG
VÀ TRIỀU ĐẠI
NHÀ TÂN N